

**PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU
SPORAZUMA O FINANCIRANJU IZMEĐU VLADE REPUBLIKE
HRVATSKE I KOMISIJE EUROPSKIH ZAJEDNICA KOJI SE ODNOSI NA
DIO VIŠEKORISNIČKOG PROGRAMA ZA NUKLEARNU SIGURNOST I
ZAŠTITU OD ZRAČENJA U OKVIRU INSTRUMENTA PRETPRISTUPNE
POMOĆI ZA 2008. GODINU (DECENTRALIZIRANO UPRAVLJANJE),**

I. USTAVNA OSNOVA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o potvrđivanju Sporazuma o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europskih zajednica koji se odnosi na dio Višekorisničkog programa za nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći za 2008. godinu (decentralizirano upravljanje) sadržana je u odredbama članka 139. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 41/2001 – pročišćeni tekst, i 55/2001- ispravak).

**II. OCJENA STANJA I CILJ KOJI SE DONOŠENJEM ZAKONA ŽELI
POSTIĆI**

1. Ocjena stanja

Odlukom Europske komisije od 18. prosinca 2008. godine odobrena je dodjela financijskih sredstava u iznosu od 952.000 eura Republici Hrvatskoj u okviru IPA programa za projekte u području nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja.

Temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske o pokretanju postupka za sklapanje Sporazuma o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europskih zajednica koji se odnosi na dio Višekorisničkog programa za nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći za 2008. godinu (decentralizirano upravljanje) od 30. srpnja 2009. godine, vođeni su pregovori hrvatskog izaslanstva s Europskom komisijom. Vlada RH je Zaključkom od 22. rujna 2009. godine (Klasa: 441-03/09-01/11, Urbroj: 5030105-09-4) prihvatila Izvješće o vođenim pregovorima za sklapanje Sporazuma o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europskih zajednica koji se odnosi na dio Višekorisničkog programa za nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći za 2008. godinu (decentralizirano upravljanje) i konačnu verziju teksta predmetnog Sporazuma.

Ovaj Sporazum predstavlja sporazum standardnog sadržaja i formata kakav Europska komisija obično sklapa sa svim zemljama primateljicama ovog oblika financijske pomoći te temeljem kojeg se mogu realizirati sredstva namijenjena provedbi projekata.

U Dodatku A "Horizontalni program o nuklearnoj sigurnosti i zaštiti od zračenja u okviru IPA komponentne "Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija" za 2008. godinu" Sporazuma o navedeni su kratki opisi projekata koji će se

financirati u 2008. godini. Tehnički, pravni i administrativni okvir u kojem će se provoditi mjere financirane u RH iz programa IPA određen je u Okvirnom sporazumu između Vlade RH i Komisije Europskih zajednica o pravilima za suradnju u svezi financijske pomoći Europske zajednice Republici Hrvatskoj u provedbi pomoći u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA). Okvirni sporazum je Hrvatski sabor potvrdio dana 03. listopada 2007. i objavljen je u Narodnim novinama – Međunarodni ugovori, br. 10/2007. Okvirni sporazum određuje opća pravila suradnje i provedbe pomoći Europske zajednice u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA). U Dodatku C predmetnog Sporazuma o financiranju definirani su Ostali uvjeti za ostvarenje pomoći Zajednice.

Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europskih zajednica koji se odnosi na dio Višekorisničkog programa za nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći za 2008. godinu (decentralizirano upravljanje) potpisao je u ime Vlade Republike Hrvatske g. Hrvoje Dolenc, državni tajnik Središnjeg državnog ureda za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije, u svojstvu Nacionalnog koordinatora programa IPA, 30. rujna 2009. godine u Zagrebu, temeljem prije navedenog Zaključka Vlade Republike Hrvatske (Klasa: 441-03/09-01/11, Urbroj: 5030105-09-4) od 22. rujna 2009. godine, a u ime Europske komisije potpisao ga je g. Timo Summa, v.d. direktor Opće uprave za proširenje Europske komisije, 29. lipnja 2009. godine, u Bruxellesu.

2. Cilj koji se donošenjem Zakona želi postići

Cilj Zakona je potvrđivanje Sporazuma o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europskih zajednica koji se odnosi na dio Višekorisničkog programa za nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći za 2008. godinu (decentralizirano upravljanje), međunarodnog ugovora kojim se uređuje financijski, tehnički, pravni i administrativni okvir unutar kojeg će se provoditi predmetni projekti u području nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja za 2008. godinu.

Opis programa potpore Zajednice na području nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja za Hrvatsku.

Opći cilj ovoga programa je pridonijeti nuklearnoj sigurnosti i zaštiti od zračenja u državama kandidatkinjama za članstvo u EU koje su korisnici bespovratne pomoći.

Projekti su odabrani zbog svoje zrelosti i mogućnosti pridonosenja znatnom poboljšanju razine nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja u okviru svojih konkretnih ciljeva. Uglavnom se radi o aktivnostima na području institucionalne izgradnje kroz pružanje potpore tijelima nadležnim za nuklearnu sigurnost i tijelima kojima su povjereni određeni zadaci u vezi kontrole medicinskog ozračivanja.

Predmetnim Sporazumom o financiranju u Republici Hrvatskoj financirat će se dva projekta:

1. Jačanje administrativnog kapaciteta Državnog zavoda za nuklearnu sigurnost (DZNS), upravljačkog tijela nadležnog za nuklearnu sigurnosti i zaštitu

Cilj ovog projekta je poboljšati tehnički kapacitet ovog regulatornog tijela u dva različita područja: mjere jamstva kontrole nuklearnih materijala, postupanje s radioaktivnim materijalom i dekomisija nuklearnih elektrana. Korisnik projekta je Državni zavod za nuklearnu sigurnost (DZNS).

2. Zaštita od zračenja prilikom medicinskog ozračivanja

Cilj ovog projekta je zaštita od zračenja prilikom medicinskog ozračivanja, a povezan je sa smanjenjem izloženosti pacijenata i radnika ionizirajućem zračenju u zdravstvenim ustanovama u Hrvatskoj. Projekt bi trebao biti zaključen sveobuhvatnom evaluacijom doza pacijenata te doprinosa tih doza kolektivnim dozama kao posljedica primjene različitih specifičnih radioloških tehnika. Međusobnom usporedbom bi projekt trebao pridonijeti optimizaciji doza kod radnika u zdravstvenim ustanovama. Korisnik projekta je Državni zavod za zaštitu od zračenja (DZZZ).

Opis Sporazuma o financiranju

Ovaj Sporazum predstavlja sporazum standardnog sadržaja i formata na temelju kojeg se mogu realizirati sredstva za projekte kakav Europska komisija obično sklapa sa svim zemljama primateljicama ovog oblika financijske pomoći. Predloženi sporazum o financiranju predstavlja osnovu za bespovratno korištenje financijskih sredstava u iznosu od 7.006.720 kuna, a za njegovu provedbu paralelno je potrebno osigurati sufinanciranje iz nacionalnih javnih sredstava u iznosu od 1.516.160 kuna. Troškovi financiranja ulaze u redovna proračunska sredstva Državnog zavoda za zaštitu od zračenja i Državnog zavoda za nuklearnu sigurnost.

Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europskih zajednica koji se odnosi na dio Višekorisničkog programa za nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći za 2008. godinu (decentralizirano upravljanje) ne zahtjeva donošenje novih ili izmjenu postojećih zakona, ali financijski obvezuje RH te podliježe potvrđivanju po članku 18. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora ("Narodne novine", br. 28/96).

III. OSNOVNA PITANJA KOJA SE PREDLAŽU UREDITI ZAKONOM

Ovim se zakonom potvrđuje Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europskih zajednica koji se odnosi na dio Višekorisničkog programa za nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja u okviru Instrumenta

pretpristupne pomoći za 2008. godinu (decentralizirano upravljanje) kako bi njegove odredbe u smislu članka 140. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 41/01 – pročišćeni tekst i 55/01 – ispravak) postale dio unutarnjeg pravnog poretka Republike Hrvatske.

1. Potvrđivanje Sporazuma o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europskih zajednica

Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europskih zajednica koji se odnosi na dio Višekorisničkog programa za nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći za 2008. godinu (decentralizirano upravljanje) predstavlja pravnu osnovu za korištenje financijskih sredstava programa potpore Zajednice na području nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja za 2008. godinu.

2. Nadležnost nad provedbom Sporazuma o financiranju

Nacionalni fond Ministarstva financija na čelu kojeg je Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje, nadzirat će financijsko upravljanje programom i bit će odgovoran za izvješćivanje Europske komisije. Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje ima sveukupnu odgovornost za financijsko upravljanje sredstvima programa IPA, i punu odgovornost za financijsko upravljanje sredstvima iz programa IPA .

IV. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU OVOG ZAKONA

Provedba ovog Zakona zahtjeva osiguranje dodatnih financijskih sredstava iz Državnog proračuna Republike Hrvatske u ukupnom iznosu od 1.516.160 kuna. U tu svrhu će se za projekt Zaštita od zračenja prilikom medicinskog ozračivanja, čiji je korisnik Državni zavod za zaštitu od zračenja, u državnom proračunu Republike Hrvatske za 2010. i 2011. godinu osigurati dodatna sredstva u iznosu od 1.023.040 kuna odnosno u iznosu od 287.040 kuna. Za projekt Jačanje administrativnog kapaciteta Državnog zavoda za nuklearnu sigurnost (DZNS), upravljačkog tijela nadležnog za nuklearnu sigurnost i zaštitu, čiji je korisnik Državni zavod za nuklearnu sigurnost, u državnim proračunima Republike Hrvatske za 2010. i 2011. godinu osigurat će se dodatna sredstva u iznosu od 191.360 kuna odnosno u iznosu od 14.720 kuna. Troškovi sufinanciranja će ulaziti u redovna proračunska sredstva Državnog zavoda za zaštitu od zračenja i Državnog zavoda za nuklearnu sigurnost.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temelj za donošenje ovog Zakona po hitnom postupku nalazi se u članku 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora ("Narodne novine", broj 6/02 – pročišćeni tekst, broj 41/02, 91/03, 58/04, 39/08 i 86/08) i to u drugim osobito opravdanim državnim razlozima, budući je njegovo stupanje na snagu neophodan preduvjet za pokretanje provedbe predmetnih projekata koji će ovim sporazumom biti financirani. Također, relevantan prijedlog za donošenje

ovog Zakona po hitnom postupku je i u činjenici da su rokovi provedbe programa potpore Zajednice na području nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja za Hrvatsku za 2008. godinu vremenski ograničeni. Naime, prema Dodatku A Sporazuma o financiranju, krajnji datum za sklapanje Sporazuma o financiranju je najkasnije do 31. prosinca 2009. godine.

S obzirom na prirodu postupka potvrđivanja međunarodnih ugovora, kojim država i formalno izražava spremnost da bude vezana već potpisanim međunarodnim ugovorom, kao i na činjenicu da se u ovoj fazi postupka u pravilu ne mogu vršiti izmjene i dopune teksta međunarodnog ugovora, predlaže se da se ovaj prijedlog Zakona raspravi i prihvati po hitnom postupku, objedinjavajući prvo i drugo čitanje.

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA O
FINANCIRANJU IZMEĐU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE I
KOMISIJE EUROPSKIH ZAJEDNICA KOJI SE ODNOSI NA DIO
VIŠEKORISNIČKOG PROGRAMA ZA NUKLEARNU SIGURNOST I
ZAŠTITU OD ZRAČENJA U OKVIRU INSTRUMENTA PRETPRISTUPNE
POMOĆI ZA 2008. GODINU (DECENTRALIZIRANO UPRAVLJANJE)**

Članak 1.

Potvrđuje se Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europskih zajednica koji se odnosi na dio Višekorisničkog programa za nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći za 2008. godinu (decentralizirano upravljanje), potpisan 30. rujna 2009. godine u Zagrebu i 29. lipnja 2009. godine, u Bruxellesu, u izvorniku na engleskom jeziku.

Članak 2.

Tekst Sporazuma iz članka 1. ovog Zakona, u izvorniku na engleskom jeziku i u prijevodu na hrvatski jezik glasi:

SPORAZUM O FINANCIRANJU

IZMEĐU

VLADE REPUBLIKE HRVATSKE

I

KOMISIJE EUROPSKIH ZAJEDNICA

KOJI SE ODNOSI NA DIO VIŠEKORISNIČKOG
PROGRAMA ZA NUKLEARNU SIGURNOST I ZAŠTITU
OD ZRAČENJA U OKVIRU INSTRUMENTA
PRETPRISTUPNE POMOĆI ZA 2008. GODINU

od

(decentralizirano upravljanje)*

* Dio ovog programa koji će se provoditi zajedničkim upravljanjem obuhvaćen je zasebnim Sporazumom o financiranju

SADRŽAJ**Uvod**

- 1. Program**
 - 2. Provedba programa**
 - 3. Nacionalne strukture i tijela s odgovornostima**
 - 4. Financiranje**
 - 5. Rok za ugovaranje**
 - 6. Rok za izvršenje ugovora**
 - 7. Rok za isplatu**
 - 8. Tumačenje**
 - 9. Djelomična ništavost i nenamjerne praznine**
 - 10. Preispitivanje, izmjena i dopuna**
 - 11. Prestanak**
 - 12. Rješavanje razlika**
 - 13. Obavijesti**
 - 14. Broj izvornika**
 - 15. Dodaci**
 - 16. Stupanje na snagu**
- Dodatak A Horizontalni program o nuklearnoj sigurnosti i zaštiti od zračenja u okviru IPA komponentne “Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija“ za 2008. godinu, usvojen odlukom Komisije br. C(2008)8381 od 18. prosinca 2008.**
- Dodatak B Okvirni sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europskih zajednica od 27. kolovoza 2007. godine**
- Dodatak C Ostali uvjeti za isporuku pomoći Zajednice**

SPORAZUM O FINANCIRANJU**VLADA REPUBLIKE HRVATSKE**

i

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA

u daljnjem tekstu zajednički nazvane “stranke“ ili pojedinačno kao “Korisnica“ u slučaju Vlade Republike Hrvatske, ili Komisija u slučaju Komisije Europskih zajednica.

Uzimajući u obzir da

- (a) Dana 1. kolovoza 2006. godine, Vijeće Europske unije usvojilo je Uredbu (EZ-a) br. 1085/2006 kojom se uspostavlja instrument pretpristupne pomoći (dalje u tekstu: “Okvirna uredba o programu IPA“). Stupivši na snagu od 1. siječnja 2007. godine, ovaj instrument predstavlja jedinstvenu pravnu osnovu za pružanje financijske pomoći državama kandidatkinjama (trenutno Hrvatska, Bivša Jugoslavenska Republika Makedonija i Turska) i državama potencijalnim kandidatkinjama (Albaniji, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i Srbiji, uključujući Kosovo¹) u njihovim nastojanjima da unaprijede političke, gospodarske i institucionalne reforme na putu do punopravnog članstva u Europskoj uniji.
- (b) Dana 12. lipnja 2007., Komisija je usvojila Uredbu (EZ-a) br. 718/2007 provodeći Okvirnu uredbu o programu IPA, koja sadrži detaljne važeće odredbe o upravljanju i kontroli (dalje u tekstu: “Provedbena uredba o programu IPA“).
- (c) Pomoć Zajednice u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći treba nastaviti podržavati države korisnice u njihovim nastojanjima da ojačaju demokratske institucije i vladavinu prava, reformu javne uprave, provode gospodarske reforme, poštuju ljudska prava kao i prava manjina, promiču ravnopravnost spolova, podržavaju razvoj civilnog društva i unapređuju regionalnu suradnju kao i pomirbu i obnovu, i pridonose održivom razvoju i smanjivanju siromaštva.

Pomoć Zajednice državama kandidatkinjama treba dodatno usmjeriti na usvajanje i provedbu cjelokupne pravne stečevine Europske unije te

¹ prema RVSUN-u 1244/99

posebice pripremiti ih za provedbu poljoprivredne i kohezijske politike Zajednice.

- (d) Stranke su dana 27. kolovoza 2007. godine sklopile Okvirni sporazum, odredivši pri tome opća pravila suradnje i provedbe pomoći Zajednice u okviru Instrumenta pretprijetne pomoći.
- (e) Dana 18. prosinca 2008. godine Komisija je usvojila Višekorisički program za nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja u okviru IPA komponente "Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija" za 2008. godinu (dalje u tekstu: "program"). Dio ovoga programa koji se odnosi na Republiku Hrvatsku provodit će se pomoću decentraliziranog upravljanja.
- (f) U cilju provedbe ovog programa, neophodno je da stranke sklope Sporazum o financiranju, kako bi se odredili uvjeti potrebni za isporuku pomoći Zajednice, pravila i postupci u svezi s isplatom vezanom uz ovu pomoć, kao i uvjeti pod kojima će se upravljati tom pomoći,

SPORAZUMJELE SU SE O SLJEDEĆEM:

1. PROGRAM

Komisija će bespovratnim sredstvima sufinancirati sljedeći program, koji je naveden u Dodatku A ovom Sporazumu:

Broj programa: *CRIS br. 2008/020-349 i 2008/020-350*

Naziv: *Višekorisički program za nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja u okviru IPA komponente "Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija" za 2008. godinu – C(2008)838 od 18. prosinca 2008. godine.*

Dio ovog programa koji se odnosi na Republiku Hrvatsku koji će se provoditi pomoću decentraliziranog upravljanja obuhvaća dva nacionalna projekta, odnosno:

Projekt br. 4: "Jačanje administrativnog kapaciteta Državnog zavoda za nuklearnu sigurnost, regulatornog tijela za nuklearnu sigurnost i zaštitu" – Hrvatska.

Projekt br. 5: "Zaštita od zračenja prilikom medicinskog ozračivanja" – Hrvatska.

2. PROVEDBA PROGRAMA

- (1) Dio ovoga programa naveden pod "Naslovom 1. - Program", koji se odnosi na Republiku Hrvatsku provodi se pomoću decentraliziranog upravljanja, u smislu članka 53c Uredbe Vijeća (EZ-a, Euratom) br. 1605/2002 o Financijskoj uredbi primjenjivoj na opći proračun Europskih zajednica, a zadnji put izmijenjena Uredbom (EZ-a, Euratom) br. 1525/2007 od 17. prosinca 2007. godine (dalje u tekstu: "Financijska uredba").
- (2) Provedba projekta br. 5 podliježe sljedećem uvjetu:

- Rezultati projekta mogu se ostvariti ukoliko su javne bolnice i druge zdravstvene ustanove spremne sudjelovati u edukaciji i surađivati sa DZZZ-om. Stoga je prije početka projekta potreban pisani sporazum između svih relevantnih organizacija.
- (3) Program se provodi sukladno odredbama Okvirnog sporazuma o pravilima za suradnju u svezi financijske pomoći Europske zajednice Republici Hrvatskoj i provedbe pomoći u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA) sklopljenog između stranaka dana 27. kolovoza 2007. godine (dalje u tekstu: "Okvirni sporazum"), koji je naveden u Dodatku B ovom Sporazumu.

3. NACIONALNE STRUKTURE I TIJELA

- (1) Strukture i tijela s funkcijama i odgovornostima za provedbu ovoga Sporazuma opisane su u Dodatku B ovom Sporazumu.
- (2) Dodatne odgovornosti nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje i nacionalnog fonda priložene su u Dodatku C ovom Sporazumu.

4. FINANCIRANJE

Financiranje provedbe ovog Sporazuma odvija se kako slijedi:

- (a) Financijski doprinos Zajednice za 2008. godinu je određen u najvišem iznosu od 952.000 eura za decentralizirani dio programa koji se odnosi na Republiku Hrvatsku, kako je opisano u programu. No plaćanje doprinosa Zajednice neće biti izvršeno ukoliko ne budu ispunjeni zahtjevi iz članka 41. Provedbene uredbe o programu IPA.
- (b) Troškove nacionalnih struktura i tijela navedenih u Dodatku B snosi Korisnica.

5. ROK ZA UGOVARANJE

- (1) Pojedinačni ugovori i sporazumi kojima se provodi ovaj Sporazum moraju se sklopiti u roku od najviše dvije godine od datuma sklapanja ovog Sporazuma.
- (2) U valjano opravdanim slučajevima, ovaj rok za ugovaranje može prije isteka roka biti produžen uz suglasnost Komisije na najviše tri godine od datuma sklapanja ovog Sporazuma.
- (3) Sva sredstva za koja ugovor nije sklopljen prije krajnjeg datuma ugovaranja, se otkazuju.

6. ROK ZA IZVRŠENJE UGOVORA

- (1) Ugovori moraju biti izvršeni u roku od najviše 2 godine od krajnjeg datuma ugovaranja.

- (2) Na zahtjev Korisnice Komisija može pristati na određeno produljenje roka za izvršenje ugovora. Takav zahtjev mora biti upućen Komisiji prije krajnjeg roka za izvršenje ugovora te mora biti valjano opravdan od strane Korisnice.

7. ROK ZA ISPLATU

- (1) Isplata sredstava mora biti izvršena najkasnije godinu dana od krajnjeg datuma izvršenja ugovora.
- (2) U valjano opravdanim slučajevima, rok isplate sredstava može biti produžen uz suglasnost Komisije prije krajnjeg datuma.

8. TUMAČENJE

- (1) Ako u ovom Sporazumu nema izričite suprotne odredbe, pojmovi koji se koriste u ovom Sporazumu nose isto značenje kao ono koje im je pripisano u Okvirnoj uredbi o programu IPA i Provedbenoj uredbi o programu IPA.
- (2) Ako u ovom Sporazumu nema izričite suprotne odredbe, pozivanje na ovaj Sporazum predstavlja pozivanje na ovaj Sporazum kako je povremeno izmijenjen, dopunjen ili zamijenjen.
- (3) Svako pozivanje na uredbe Vijeća ili Komisije odnosi se na onu verziju tih uredbi kako je naznačeno. Ukoliko je potrebno, izmjene tih uredbi prenijet će se u ovaj Sporazum pomoću izmjena i dopuna.
- (4) Naslovi u ovom Sporazumu nemaju pravno značenje i ne utječu na njegovo tumačenje.

9. DJELOMIČNA NIŠTAVOST I NENAMJERNE PRAZINE

- (1) Ukoliko neka odredba ovog Sporazuma je ili postane ništava ili ako ovaj Sporazum sadrži nenamjerne praznine, to neće utjecati na valjanost ostalih odredbi ovog Sporazuma. Stranke će zamijeniti ništavu odredbu valjanom odredbom koja će biti što je moguće bliža svrsi i namjeri ništave odredbe.
- (2) Stranke će popuniti sve nenamjerne praznine odredbom koja najbolje odgovara svrsi i namjeri ovog Sporazuma u skladu s Okvirnom uredbom o programu IPA i Provedbenom uredbom o programu IPA.

10. PREISPITIVANJE, IZMJENA I DOPUNA

- (1) Provedba ovog Sporazuma podliježe periodičnim preispitivanjima u vremenima dogovorenim između stranaka.
- (2) Svaka izmjena i dopuna dogovorena između stranaka će biti u pisanom obliku i bit će sastavni dio ovog Sporazuma. Takva izmjena i dopuna stupa na snagu na datum koji odrede stranke.

11. PRESTANAK

- (1) Ne dovodeći u pitanje stavak 2., ovaj Sporazum prestaje osam godina nakon njegova potpisivanja. Prestanak ovog Sporazuma ne priječi Komisiju u izvršenju financijskih ispravaka sukladno člancima 49. do 54. Provedbene uredbe o programu IPA.
- (2) Ovaj Sporazum može okončati bilo koja od stranaka pisanom obaviješću drugoj stranci. Ovakav prestanak stupa na snagu šest kalendarskih mjeseci od datuma pisane obavijesti.

12. RJEŠAVANJE RAZLIKA

- (1) Razlike nastale uslijed tumačenja, izvršavanja i provedbe ovog Sporazuma, na bilo kojoj i svim razinama sudjelovanja, rješavat će se mirnim putem konzultacijama između stranaka.
- (2) U slučaju da se razlike ne uspiju riješiti mirnim putem, svaka stranka može pitanje podnijeti na arbitražu u skladu s Izbornim pravilima o arbitraži između međunarodnih organizacija i država pri Stalnom arbitražnom sudištu na snazi na datum potpisivanja ovog Sporazuma.
- (3) Jezik koji će se koristiti u arbitražnom postupku je engleski jezik. Glavni tajnik Stalnog arbitražnog sudišta imenuje arbitra po primitku pisanog zahtjeva podnesenog od jedne od stranaka. Pravorijek arbitra je obvezujući za sve stranke i bez prava na žalbu.

13. OBAVIJESTI

- (1) Svaka komunikacija u vezi s ovim Sporazumom bit će u pisanom obliku i na engleskom jeziku. Svaka komunikacija mora biti potpisana i dostavljena ili kao izvorni dokument ili putem faksa.
- (2) Svaka komunikacija u vezi s ovim Sporazumom mora se slati na sljedeće adrese:

Za Zajednicu:

g. Timo Summa
v.d. direktor
Glavna uprava za proširenje
CHAR 04/99
B-1049 Bruxelles
Faks: +32 2 2957502

Za Korisnicu:

g. Hrvoje Dolenc
Nacionalni koordinator programa IPA, državni tajnik
Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU
Radnička cesta 80/V,

10 000 Zagreb
Hrvatska
Faks: 385 1 4569 150

14. BROJ IZVORNIKA

Ovaj Sporazum je sastavljen u dva izvornika na engleskom jeziku.

15. DODACI

Dodaci A, B i C čine sastavni dio ovog Sporazuma.

16. STUPANJE NA SNAGU

Ovaj Sporazum stupa na snagu datumom kada Primateljica obavijesti Komisiju da su u Republici Hrvatskoj ispunjeni svi unutarnji postupci potrebni za stupanje na snagu ovog Sporazuma.

Potpisano za i u ime Vlade Republike Hrvatske,
u Zagrebu, 30. rujna 2009.

Hrvoje Dolenc, v.r.
državni tajnik i Nacionalni koordinator programa IPA
Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije

Potpisano za i u ime Komisije,
u Bruxellesu, 29. lipnja 2009.

Timo Summa, v. r.
v.d. direktor
Opća uprava za proširenje

DODATAK A VIŠEKORISNIČKI PROGRAM ZA NUKLEARNU SIGURNOST I ZAŠTITU OD ZRAČENJA U OKVIRU IPA KOMPONENTE "POMOĆ U TRANZICIJI I IZGRADNJA INSTITUCIJA" ZA 2008. GODINU, USVOJEN ODLUKOM KOMISIJE BR. C(2008)8381 OD 18. PROSINCA 2008. GODINE¹

1. IDENTIFIKACIJA

Korisnice	Albanija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Bivša Jugoslavenska Republika Makedonija, Crna Gora, Srbija, uključujući Kosovo ²
CRIS broj (decentralizirano upravljanje)	2008/020-349
CRIS broj (centralizirano upravljanje)	2008/020-350
CRIS broj (zajedničko upravljanje)	2008/020-350
Godina	2008.
Iznos	7,030 milijuna eura
Tijelo nadležno za provođenje programa	Europska komisija u ime Korisnica, Međunarodna agencija za atomsku energiju (IAEA) u okviru zajedničkog upravljanja s Europskom komisijom i Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije.
Krajnji datum za sklapanje sporazuma o financiranju	najkasnije do 31. prosinca 2009. godine
Krajnji datumi za ugovaranje	2 godine od datuma sklapanja Sporazuma o financiranju. Ovi se datumi također odnose i na nacionalno sufinanciranje.
Krajnji datumi za izvršenje	2 godine od krajnjeg datuma za ugovaranje. Ovi se datumi također odnose i na nacionalno sufinanciranje.
Sektorska šifra	23064
Proračunske linije	22.020701 - Regionalni i horizontalni programi
Programski voditelj	Jedinica D3 - Regionalni programi, Glavna uprava za proširenje

¹ Usvajanje Višekorisničkog programa o nuklearnoj sigurnosti i zaštiti od zračenja u okviru IPA komponente »Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija« za 2008. godinu ne pretpostavlja stav svake pojedine države članice o statusu Kosova u okviru RVSUN-a 1244/99, o čemu će se odlučivati sukladno njihovoj nacionalnoj praksi i međunarodnom pravu.

² u okviru RVSUN-a 1244/99.

Provedbeni voditelj	Jedinica D3, Regionalni programi, Glavna uprava za proširenje, IAEA, SAFU
---------------------	---

2. PRIORITETNE OSI/(MJERE)/ PROJEKTI

2.a Prioritetne osi

IPA višekorisnički program o nuklearnoj sigurnosti i zaštiti od zračenja provodi se u kontekstu prioritetne osi pod nazivom “Sposobnost preuzimanja obveza iz članstva i približavanje europskim standardima“.

Kako je navedeno u Višekorisničkom višegodišnjem indikativnom planskom dokumentu (VIPD-u), ovaj program bavi se i regionalnim i horizontalnim pitanjima. Odjeljak 2.2.9 VIPD-a jasno navodi da:

- (1) zemlje zapadnog Balkana suočene su s brojnim radiološkim pitanjima koja su povezana s korištenjem radionuklida u brojnim industrijskim i zdravstvenim primjenama;
- (2) nadzor radioaktivnosti u okolišu predstavlja značajno radiološko pitanje;
- (3) uspostavljena nacionalna tijela za sigurnost čiji je zadatak regulacija nuklearne sigurnosti i zaštita od zračenja u većini su slučajeva slaba kako u smislu osoblja tako i prema razini stručnosti;
- (4) potporu je moguće pružiti kroz višekorisničke projekte i nacionalne projekte u opsegu ovisno o području.

Važno je naglasiti da je jačanje tehničkih sposobnosti nacionalnih regulatornih tijela za nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja pretpostavka za poboljšanje radiološkog stanja u zemljama zapadnog Balkana. Nadalje, prijenos pravne stečevine Zajednice u području nuklearne sigurnosti a posebice o zaštiti od zračenja podređen je postojanju i pravilnom funkcioniranju tih regulatornih tijela. S obzirom na činjenicu da su u većini zemalja zapadnog Balkana regulatorna tijela za nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja slaba, u razvoju ili čak još nisu potpuno uspostavljena, još nisu jasno određene nacionalne strategije za rješavanje radioloških pitanja. Očekuje se da će zahvaljujući potpori programa IPA te strategije biti moguće izraditi u bliskoj budućnosti i, na ovoj osnovi, planovi uspostavljeni za potpuni prijenos pravne stečevine Zajednice u nacionalno zakonodavstvo i propise.

Trenutno postojeće dramatično radiološko stanje u Institutu za nuklearne nauke “Vinča“ kraj Beograda u Srbiji potaknulo je pitanja sigurnosti i zaštite koja treba žurno rješavati. Zbog toga međunarodna zajednica kroz IAEA-u pridonosi financiranju programa VIND koji ima za cilj unaprijediti upravljanje radioaktivnim otpadom, dekomisiju nuklearnih instalacija i saniranje kontaminiranih područja na terenu. Namjera je IPA višekorisničkog programa o nuklearnoj sigurnosti i zaštiti od zračenja sudjelovati u nekim od projekata koje su srpska tijela već odredila zajedno s IAEA-om.

Prijedlog financiranja usmjeren je na skupinu koju čini jedan regionalni projekt i jedanaest nacionalnih projekata koji obuhvaćaju prioritete VIPD-a.

2.b Opis projekata grupiranih po prioritetnim osima

Opći kontekst

Tijekom 2007. godine u zemljama zapadnog Balkana organizirano je nekoliko misija za utvrđivanje činjenica radi upoznavanja s glavnim organizacijama koje se bave nuklearnom sigurnosti i zaštitom od zračenja i radi boljeg razumijevanja radioloških pitanja s kojima se korisnice suočavaju. Te misije omogućile su utvrđivanje glavnih prioriteta za svaku od zemalja zapadnog Balkana, odnosno:

- jačanje tehničkih kapaciteta regulatornih tijela što je preduvjet za poboljšanja na području zaštite od zračenja u većini zemalja zapadnog Balkana, osim Hrvatske koja je već zakonski prenijela pravnu stečevinu u svoje nacionalno zakonodavstvo i propise;
- smanjenje izloženosti ionizirajućem zračenju u zdravstvu kako za pacijente tako i za zaposlenike u cilju usklađenosti s direktivama Vijeća br. 96/29 i 97/43;
- unapređenje infrastrukture za nadzor zračenja u okolišu;
- smanjenje opasnosti od zračenja zbog postojanja kontaminiranih područja i skladištenja velikih količina radioaktivnog otpada u Institutu za nuklearne nauke "Vinča" u Srbiji.

U tom smislu utvrđeno je jedanaest nacionalnih projekata u obuhvatu koji dosta dobro ispunjavaju ove prioritete. Nadalje, s obzirom da je tehnički kapacitet regulatornih tijela važno pitanje u većini zemalja zapadnog Balkana, zbog očiglednih ekonomija razmjera, podrška iz programa IPA bit će alocirana kroz relativno velik regionalni projekt.

Program će se provoditi u bliskoj koordinaciji s IAEA-om jer nekoliko projekata proširuje i razvija aktivnosti koje ta agencija već financira. Za sedam projekata predlaže se čak i zajednička provedba s IAEA-om.

Program će se također koordinirati s ostalim financijskim instrumentima koji se bave nuklearnim pitanjima (odnosno, Instrumentom suradnje na području nuklearne sigurnosti i Instrumentom stabilnosti).

Opis projekata

Projekt br. 1: "Jačanje tehničkih kapaciteta regulatornih tijela za nuklearnu sigurnost u Albaniji, Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, Bivšoj Jugoslavenskoj Republici Makedoniji, Kosovu, Crnoj Gori i Srbiji" ima za cilj pružiti neposrednu podršku regulatornim tijelima uglavnom kroz pomoć u procjeni stupnja prijenosa pravne stečevine Zajednice u području nuklearne sigurnosti i zračenja u zakonodavstva i propise pojedinačnih zemalja. Na osnovi te procjene treba uspostaviti popis prioriteta za buduće aktivnosti prijenosa. Ovaj projekt također treba pružiti pomoć za izradu novih propisa i za potvrđivanje međunarodnih konvencija, protokola i sporazuma na području nuklearne sigurnosti. Projekt treba zaključiti određivanjem budućih potreba za regulatornu pomoć.

Ovo je regionalni projekt u obuhvatu. Uzimajući u obzir značajne aktivnosti tehničke pomoći koje IAEA provodi na ovom području u zemljama zapadnog Balkana,

smatralo se vrijednim provesti projekt pomoću zajedničkog upravljanja s ovom Agencijom. Na taj način je izbjegnuto preklapanje tehničke pomoći i omogućen razvoj sinergija.

U prvom kvartalu 2009. godine s IAEA-om će se sklopiti sporazum o sufinanciranju na iznos od 1.200.000 eura za provedbu ovog projekta sukladno uvjetima Financijskog i administrativnog okvirnog sporazuma (FAOS) između Europske zajednice i Ujedinjenih naroda, potpisanog 29. travnja 2003. godine, kojem je IAEA pristupila 17. rujna 2004.

Nakon postupka nadmetanja, u trećem kvartalu 2009. godine, IAEA bi trebala sklopiti ugovor s konzorcijem regulatornih tijela iz EU-a, koji po mogućnosti podupiru Organizacije za tehničku podršku.

Projekt br. 2: “Uspostava laboratorija za kalibraciju ionizirajućeg zračenja (Sekundarni standardni dozimetrijski laboratorij) u Bosni i Hercegovini“ ima dvije glavne komponente. Prva komponenta uglavnom se sastoji od tehničke pomoći za uspostavu SSDL-a u cilju ostvarenja članstva u mreži IAEA/WHO-a. To će također pridonijeti izradi odgovarajućih propisa u području mjeriteljstva. Druga komponenta projekta bavi se nabavom i postavljanjem opreme, obukom osoblja i uspostavom programa održavanja SSDL-a.

Ugovori o pružanju usluga i nabavi roba u iznosu od 150.000 eura i 250.000 eura sklopit će se nakon natječaja koji će biti otvoreni u prvom kvartalu 2009. godine i prvom kvartalu 2010. godine. Nadalje, ugovor za ustupanje radova, koji će u potpunosti financirati organizacija korisnika, treba voditi organizacija korisnika radi obnove i/ili modernizacije objekta za smještaj laboratorija.

Projekt br. 3: “Postupanje s uporabom otvorenih izvora radionuklida u zdravstvenim ustanovama“ usmjeren je na smanjenje izloženosti radnika ionizirajućem zračenju u glavnim odjelima nuklearne medicine u pet bolnica i kliničkih centara u Bosni i Hercegovini smještenih u Sarajevu, Banja Luci, Zenici, Mostaru i Tuzli. Projekt treba početi analizom postojećih praksi postupanja s radionuklidima u tim zdravstvenim ustanovama i osigurati tehničku osnovu za pokretanje kasnijeg ugovora o nabavi roba. Veći dio predviđene opreme odnosio bi se na zaštitu posuda i kontejnera koji sadrže radionuklide koji bi poboljšali sigurnost i zaštitu pri postupanju s radionuklidima. Planira se i opskrba kontroliranih područja bolnica dozimetrima. Postavljanje i ispitivanje opreme dio je ove aktivnosti kao i organizacija obuke za osoblje. U tom je pogledu potrebno uspostaviti blisku suradnju s IAEA-om.

Ugovori o pružanju usluga i nabavi roba u iznosu od 100.000 eura i 400.000 eura sklopit će se nakon natječaja koji će biti otvoreni u prvom kvartalu 2009. godine i prvom kvartalu 2010. godine.

Projekt br. 4: “Jačanje administrativnog kapaciteta Državnog zavoda za nuklearnu sigurnost, regulatornog tijela nadležnog za nuklearnu sigurnost i zaštitu“ u Hrvatskoj, ima za cilj poboljšati tehnički kapacitet ovog regulatornog tijela u dva različita područja: mjere jamstva kontrole nuklearnih materijala, postupanje s radioaktivnim materijalom i dekomisija nuklearnih elektrana. Pomoć će se sastojati od provedbe obuke, uključujući obuku uz rad i znanstvene posjete. Važno je naglasiti da će obuka o kontroli nuklearnih materijala imati za cilj ispunjavanje zahtjeva IAEA-a i

EURATOM-a. Kada je riječ o postupanju s radioaktivnim otpadom i dekomisiji nuklearnih elektrana, podrška koja će se pružiti treba se posebice usmjeriti na utvrđivanje plana dekomisije, procjenu troškova, postupanje s nastalim radioaktivnim otpadom i pitanja zaštite od zračenja.

Natječaj za jedan ugovor o pružanju usluga za sufinanciranje iz sredstava EZ-a u iznosu od 252.000 eura trebao bi biti otvoren u drugom kvartalu 2009. godine. Provedba ovog projekta bit će decentralizirana.

Projekt br. 5: “Zaštita od zračenja prilikom medicinskog ozračivanja“ povezan je sa smanjenjem izloženosti pacijenata i radnika ionizirajućem zračenju u zdravstvenim ustanovama u Hrvatskoj. Ovaj projekt poglavito obuhvaća izradu programa za osiguranje kvalitete, izradu Akcijskog plana za provedbu upravljanja kvalitetom kako kroz kontrolu kvalitete opreme tako i kroz kontrolu ozračivanja pacijenata te uspostavljanje pisanih protokola za svaku vrstu opreme koja proizvodi ionizirajuće zračenje. Projekt ima komponentu nabave roba, koja obuhvaća posebice rendgenske multimetre, testne uređaje za kontrolu kvalitete obrade filma i testni uređaj “Phantom“ za sveobuhvatnu kvalitetu slike. Dio projekta je i jačanje javne svijesti o izloženosti ionizirajućem zračenju zbog medicinskog ozračivanja. Sastojat će se od pripreme informativnog materijala, organiziranja javnih kampanja, izrade internetskih stranica u tu svrhu i održavanja radionica za liječnike uključene u postupke radiodijagnostike. Projekt bi trebao biti zaključen sveobuhvatnom evaluacijom doza pacijenata te doprinosa tih doza kolektivnim dozama kao posljedica primjene različitih specifičnih radioloških tehnika. Međusobnom usporedbom bi projekt trebao pridonijeti optimizaciji doza kod radnika u zdravstvenim ustanovama.

Tri ugovora o pružanju usluga i nabavi roba u iznosu od 250.000 eura odnosno od 450.000 eura bit će sklopljeni nakon natječaja koji će biti otvoreni u drugom kvartalu 2009. godine.

Provedba ovog programa bit će decentralizirana.

Projekt br. 6: “Jačanje zaštite od zračenja i nuklearne sigurnosti u Crnoj Gori kroz unapređenje sposobnosti institucije za tehničku podršku“ projekt je za nabavu roba koji ima za cilj osigurati razne vrste opreme Centru za ekotoksikološka ispitivanja Crne Gore (CETI) koji djeluje kao organizacija za tehničku podršku crnogorskom regulatornom tijelu. Područja koja ovaj projekt za nabavu roba obuhvaća su: nadzor radioaktivnosti u okolišu, postupanje s radioaktivnim otpadom i prijevoz radioaktivnih materijala, i izloženost pacijenata i zaposlenika zračenju u zdravstvu. Projekt bi također trebao osigurati obuku za osoblje CETI-a, i na kraju pridonijeti certifikaciji i akreditaciji svih CETI metoda i aktivnosti koje se bave zaštitom od zračenja.

Natječaj za dodjelu jednog ugovora o nabavi roba u iznosu od 300.000 eura trebao bi biti otvoren u drugom kvartalu 2009. godine. Nadalje, natječaj za dodjelu još jednog ugovora o nabavi roba u iznosu od 95.000 eura, u potpunosti financiran od strane organizacije korisnice, trebao bi biti otvoren u drugom kvartalu 2009. godine od strane organizacije korisnice (CETI-a).

Projekt br. 7: “Obrada i sigurno odlaganje nekorištenih zatvorenih radioaktivnih izvora“ dio je programa dekomisije Instituta za nuklearne nauke “Vinča“ koji je u

izradi u Srbiji. Glavni cilj ovog projekta je povlačenje, opis, obrada, pakiranje i odlaganje najmanje 2000 zatvorenih radioaktivnih izvora IAEA kategorije 3-4. Pomoć Institutu "Vinča" posebice će pridonijeti izradi novih objekata za obradu i odlaganje za zatvorene radioaktivne izvore, uspostaviti izvješće o analizi sigurnosti za novi objekt, uspostaviti popis svih radioaktivnih izvora i provesti obuku osoblja "Vinče".

Uzimajući u obzir važne aktivnosti tehničke pomoći koje IAEA provodi i koordinira u "Vinči", smatralo se vrijednim provesti projekt pomoću zajedničkog upravljanja s Agencijom. Na taj način je izbjegnuto preklapanje tehničke pomoći i omogućen razvoj sinergija.

U prvom kvartalu 2009. godine s IAEA-om će se sklopiti sporazum o sufinanciranju na iznos od 616.000 eura za provedbu ovog projekta sukladno uvjetima Financijskog i administrativnog okvirnog sporazuma (FAOS) između Europske zajednice i Ujedinjenih naroda, potpisanog 29. travnja 2003. godine, kojem je IAEA pristupila 17. rujna 2004.

Projekt br. 8: "Dekomisija istrošenog hangara br. 1 za skladištenje otpada" dio je programa dekomisije Instituta za nuklearne nauke "Vinča" u Srbiji. Glavni cilj ovog projekta je dekomisija zastarjelog i istrošenog objekta za skladištenje radioaktivnog otpada u Vinči. Podrška EZ-a trebala bi se uglavnom sastojati od pružanja pomoći pri izradi plana dekomisije, pripreme povezanih izvješća o analizi sigurnosti, karakterizacije objekta i organizacije radova na dekomisiji kroz postupak nadmetanja.

Uzimajući u obzir značajne aktivnosti tehničke pomoći koje IAEA provodi i koordinira u Vinči, smatralo se vrijednim provesti ovaj projekt pomoću zajedničkog upravljanja s ovom Agencijom. Na ovaj se način izbjegava preklapanje tehničke pomoći i omogućuje se razvoj sinergija.

Sporazum o sufinanciranju s IAEA-om na iznos od 1.200.000 eura bit će sklopljen u prvom kvartalu 2009. godine radi provedbe ovog projekta sukladno uvjetima Financijskog i administrativnog okvirnog sporazuma (FAOS) između Europske zajednice i Ujedinjenih naroda, potpisanog 29. travnja 2003. godine, kojem je IAEA pristupila 17. rujna 2004.

Projekt br. 9: "Elaborat o radioaktivnosti" dio je programa dekomisije Instituta za nuklearne nauke "Vinča" u Srbiji. Glavni cilj ovog projekta je utvrđivanje zastarjelih objekata u kojima su se u prošlosti u Vinči odvijale radiološke aktivnosti, njihovo opisivanje i – na toj osnovi – utvrđivanje plana za buduće aktivnosti dekomisije i sanacije zajedno s vremenskim rasporedom za provedbu. Ovaj projekt sastoji se od značajnog programa uzorkovanja i mjerenja radioaktivnih uzoraka.

Uzimajući u obzir značajne aktivnosti tehničke pomoći koje IAEA provodi i koordinira u Vinči, provedba projekta pomoću zajedničkog upravljanja s ovom Agencijom smatrana je vrijednom. Na ovaj se način izbjegava preklapanje tehničke pomoći i omogućuje se razvoj sinergija.

Sporazum o sufinanciranju s IAEA-om na iznos od 588.000 eura bit će sklopljen u prvom kvartalu 2009. godine u svrhu provedbe ovog projekta sukladno uvjetima Financijskog i administrativnog okvirnog sporazuma (FAOS) između Europske

zajednice i Ujedinjenih naroda, potpisanog 29. travnja 2003. godine, kojem je IAEA pristupila 17. rujna 2004.

Projekt br. 10.: "Opis i obrada radioaktivnog otpada" dio je programa dekomisije Instituta za nuklearne nauke "Vinča" u Srbiji. Glavni cilj ovog projekta je rad s objektima za postupanje s radioaktivnim otpadom i njegovu obradu u Vinči. Aktivnosti ovog projekta trebaju osigurati stručno osposobljavanje osoblja Vinče o tome na koji način opisati, postupati i obrađivati rezervoare radioaktivnog otpada. Kao rezultat ovog projekta, najmanje 500 rezervoara otpada treba biti obrađeno i uskladišteno. Projekt osim toga treba omogućiti dovršetak baze podataka pomoću koje će se uspostaviti popis svih vrsta radioaktivnog otpada trenutno uskladištenog u Vinči.

Uzimajući u obzir značajne aktivnosti tehničke pomoći koje IAEA provodi i koordinira u Vinči, provedba projekta pomoću zajedničkog upravljanja s ovom Agencijom smatrana je vrijednom. Na ovaj se način izbjegava preklapanje tehničke pomoći i omogućuje se razvoj sinergija.

Sporazum o sufinanciranju s IAEA-om na iznos od 611.000 eura bit će sklopljen u prvom kvartalu 2009. godine u svrhu provedbe ovog projekta sukladno uvjetima Financijskog i administrativnog okvirnog sporazuma (FAOS) između Europske zajednice i Ujedinjenih naroda, potpisanog 29. travnja 2003. godine, kojem je IAEA pristupila 17. rujna 2004.

Projekt br. 11.: "Jačanje sposobnosti i infrastrukture za zaštitu od zračenja" dio je programa dekomisije Instituta za nuklearne nauke "Vinča" u Srbiji. Glavni cilj ovog projekta je unapređenje pitanja zaštite od zračenja i pripravnost u kriznim stanjima u Vinči, posebice tijekom provedbe projekata VIND. Dio projekta koji se odnosi na tehničku pomoć sastoji se od analize nedostataka postojeće radiološke procjene različitih aktivnosti koje će se provoditi na licu mjesta, dok će dio koji se odnosi na investicije osigurati opremu za upravnu zgradu u Vinči u kojoj će se sastajati i raditi timovi za djelovanje na zaštiti od zračenja u kriznim stanjima. U tom smislu planirana je nabava pokretnog meteorološko-ekološkog laboratorija radi postizanja potpune sposobnosti za pripravnost u kriznim stanjima.

Uzimajući u obzir značajne aktivnosti tehničke pomoći koje IAEA provodi i koordinira u Vinči, provedba projekta pomoću zajedničkog upravljanja s ovom Agencijom smatrana je vrijednom. Na ovaj se način izbjegava preklapanje tehničke pomoći i omogućuje se razvoj sinergija.

Sporazum o sufinanciranju s IAEA-om na iznos od 163.000 eura bit će sklopljen u prvom kvartalu 2009. godine u svrhu provedbe ovog projekta sukladno uvjetima Financijskog i administrativnog okvirnog sporazuma (FAOS) između Europske zajednice i Ujedinjenih naroda, potpisanog 29. travnja 2003. godine, kojem je IAEA pristupila 17. rujna 2004.

Projekt br. 12.: "Jedinica za upravljanje projektima za projekte koji se financiraju sredstvima EU-a" pomoćni je projekt za sedam projekata koji se financiraju sredstvima EU-a a provode se ili će se provoditi u Vinči u ukupnom iznosu od više od 9 milijuna eura. Kroz ovaj projekt pomoć će se pružiti u planiranju svakog projekta i aktivnosti; razvoju i održavanju rasporeda projekata, uključujući izradu rasporeda

svake aktivnosti i ulaznih parametara kako bi se osiguralo pravovremeno dovršenje i uspješno postizanje ciljeva i rezultata ciljeva.

Uzimajući u obzir značajne aktivnosti tehničke pomoći koje IAEA provodi i koordinira u Vinči, provedba projekta pomoću zajedničkog upravljanja s ovom Agencijom smatrana je vrijednom. Na ovaj se način izbjegava preklapanje tehničke pomoći i omogućuje se razvoj sinergija.

Sporazum o sufinanciranju s IAEA-om na iznos od 500.000 eura bit će sklopljen u prvom kvartalu 2009. godine u svrhu provedbe ovog projekta sukladno uvjetima Financijskog i administrativnog okvirnog sporazuma (FAOS) između Europske zajednice i Ujedinjenih naroda, potpisanog 29. travnja 2003. godine, kojem je IAEA pristupila 17. rujna 2004.

2.c Pregled dosadašnje i tekuće pomoći uključujući naučeno iz prethodnih iskustava i donatorsku koordinaciju

Tijekom razdoblja od 2001. do 2006. godine, nuklearne aktivnosti koje su se provodile u okviru Phare programa za nuklearnu sigurnost bavile su se brojnim radiološkim pitanjima koja su slična onima predviđenim za zemlje zapadnog Balkana, npr. regulatorna pomoć, postupanje sa zatvorenim izvorima zračenja, zaštita od zračenja, postupanje s radioaktivnim otpadom, dekomisija nuklearnih instalacija i pripravnost u kriznim stanjima. Većina tih projekata provedena je pomoću decentraliziranog sustava provedbe. Ti su projekti znatno poboljšali radiološko stanje u srednjoj Europi i istočnim zemljama, koje je postalo poput onog u starijim državama članicama EU-a. Glavna iskustva povezana su s tehničkom složenosti projekata za koje je općenito bilo potrebno više vremena no što je očekivano za pripremu i kompletiranje povezanih natječajnih dokumentacija. Zbog prilično ograničenog tehničkog kapaciteta nekih organizacija korisnica, službe Komisije (u to vrijeme nuklearna radna skupna Glavne uprave za proširenje) intenzivno su bile uključene u tehničku potporu Delegacijama EK-a u cilju poboljšanja kvalitete tih dokumenata. Za očekivati je da će se slična situacija zateći u većini zemalja zapadnog Balkana. Zbog toga je potrebno pojačati tehničku sposobnost Glavne uprave za proširenje posebice kroz veće uključivanje Zajedničkog istraživačkog centra u pripremi tehničke dokumentacije povezane sa svakim projektom.

Postupanje s radionuklidima u zdravstvenim ustanovama dio je Višekorisičkog programa IPA 2008. o nuklearnoj sigurnosti i zaštiti od zračenja. Mjere koje će se poduzeti, posebice u Bosni i Hercegovini, u potpunosti su usklađene sa zaključcima tehničkog seminara koji je 2007. godine Europska komisija organizirala u Bruxellesu na istu temu, a koji je usmjeren na postojeće stanje u Bugarskoj, Hrvatskoj i Rumunjskoj.

Koordinacija s Instrumentom suradnje na području nuklearne sigurnosti (INSC) i Instrumentom za stabilnost (IFS) osigurana je kroz raspravu o projektnim sažecima sa članovima Odbora INCSC-a i IFS-a.

Više od polovine nuklearnih projekata u okviru IPA-e 2008. provodit će se pomoću zajedničkog upravljanja s IAEA-om. Razlog tomu je što je ova međunarodna agencija već financirala nekoliko projekata u zemljama zapadnog Balkana poglavito u

području regulatorne pomoći. U posebnom slučaju Srbije, IAEA koordinira aktivnosti koje će se provoditi u okviru programa VIND, uključujući upravljanje sredstvima koja su alocirana od strane nekoliko donatora. Stoga je bliska suradnja s IAEA-om preduvjet za većinu nuklearnih projekata koji će se provoditi u zemljama zapadnog Balkana. Ova koordinacija osigurat će se pomoću zajedničkih nadzornih sastanaka, raspodjele i analize tehničkih izvješća i misija na terenu.

2.d Pitanja od zajedničkog interesa

Provedba projekata pod brojem 1 do 12 pridonijet će značajnom poboljšanju zaštite ljudi i okoliša od ionizirajućeg zračenja u zemljama zapadnog Balkana. Pridonijet će i smanjenju izloženosti ionizirajućem zračenju pacijenta i zaposlenih u zdravstvenim ustanovama. Kao općenito pravilo, povećanje kapaciteta tijela zaduženih za nuklearnu sigurnost može imati samo pozitivan utjecaj na nadzor radioaktivnosti i kontrolu radioaktivnih materijala na cijelom području zapadnog Balkana.

2.e Uvjeti

Provedba projekata pod brojem 1, 2, 3, 7, 8 i 9 u okviru ovog programa podliježe sljedećem preduvjetu:

- Nacionalna regulatorna tijela u području nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja zakonski su uspostavljena i djeluju u vrijeme pokretanja projekta (objava obavijesti o nabavi).

Provedba projekta pod brojem 5 zahtijeva pisani sporazum između svih javnih bolnica i ostalih javnih zdravstvenih ustanova u Hrvatskoj uključenih u projekt.

2.f Mjerila

	2009.		2010. (kumulativno)		2011. (kumulativno)		2012. (kumulativno)	
	EU	NF*	EU	NF*	EU	NF*	EU	NF*
Sporazumi o sufinanciranju s IAEA-om	2	-	2	-	2	-	2	-
Broj otvorenih natječaja	8	2	10	2	10	2	10	2
Stopa ugovaranja (%)	80	100	100	100	100	100	100	100

* u slučaju paralelnog nacionalnog sufinanciranja

3. PRORAČUN (IZRAŽENO U EUR)

3.1 Indikativni proračun

3.1.1. Tablica za decentralizirane projekte (Hrvatska)

Decentralizirano upravljanje	Izgradnja institucija (II)					Investicije (INV)					Ukupno (II + INV)	Ukupno IPA doprinos Zajednice		
	Ukupni javni izdatak	IPA doprinos Zajednice		Nacionalni javni doprinos*		Ukupni javni izdatak	IPA doprinos Zajednice		Nacionalni javni doprinos*					
		EUR (a)=(b)+(c)	EUR (b)	%⁽¹⁾	EUR €		%⁽¹⁾	EUR (d)=(e)+(f)	EUR €	%⁽¹⁾				EUR (f)
Prioritetna os 3.:	Sposobnost preuzimanja obveza iz članstva i približavanje europskim standardima													
<u>Projekt br. 4:</u> Jačanje administrativnog kapaciteta Državnog zavoda za nuklearnu sigurnost, regulatornog tijela nadležnog za nuklearnu sigurnost i zaštitu	280.000	252.000	90	28.000	10							280.000	252.000	3,5
<u>Projekt br. 5:</u> Zaštita od zračenja prilikom	278.000	250.000	90	28.000	10	600.000	450.000	75	150.000	25	878.000	700.000	10,0	

medicinskog ozračivanja													
UKUPNO	558.000	502.000	90	56.000	10	600.000	450.000	75	150.000	25	1.158.000	952.000	13,5

*javni doprinos (privatni doprinosi nisu uzeti u obzir (čl. 67. stavak 1. Provedbene uredbe o programu IPA) u okviru decentraliziranog upravljanja)

(1) Izraženo u % ukupnog izdatka II-a ili INV-a (stupac (a) ili (d)).

(2) Izraženo u % sveukupnog iznosa stupca (h).

3.1.2. Tablica za centralizirane projekte (Bosna i Hercegovina, Crna Gora)

Centralizirano upravljanje	Izgradnja institucija (II)					Investicije (INV)					Ukupno (II + INV)	Ukupno IPA doprinos Zajednice	
	Ukupni izdatak	IPA doprinos Zajednice		Nacionalni doprinos*		Ukupni javni izdatak	IPA doprinos Zajednice		Nacionalni doprinos*				
	EUR (a)=(b)+(c)	EUR (b)	%⁽¹⁾	EUR (c)	%⁽¹⁾	EUR (d)=(e)+(f)	EUR (e)	%⁽¹⁾	EUR (f)	%⁽¹⁾	EUR (g)=(a)+(d)	EUR (h)=(b)+(e)	%⁽²⁾
Prioritetna os 3.:	Sposobnost preuzimanja obveza iz članstva i približavanje europskim standardima												
<u>Projekt br. 2:</u> Uspostava laboratorija za kalibraciju ionizirajućeg	150.000	150.000	100			360.000	250.000	69,4	110.000	30,6	510.000	400.000	5,7

zračenja (Sekundarni standardni dozimetrijski laboratorij) u Bosni i Hercegovini													
<u>Projekt br. 3:</u> Postupanje s uporabom otvorenih izvora radionuklida u zdravstvenim ustanovama - BIH	100.000	100.000	100			400.000	400.000	100			500.000	500.000	7,1
<u>Projekt br. 6:</u> Jačanje zaštite od zračenja i nuklearne sigurnosti u Crnoj Gori kroz unapređenje spособnost institucije za tehničku podršku						395.000	300.000	76	95.000	24	395.000	300.000	4,3
UKUPNO	250.000	250.000	100			1.155.000	950.000	82,2	205.000	17,8	1.405.000	1.200.000	17,1

*Doprinos (javni i privatni nacionalni i/ili međunarodni doprinos) koji osiguravaju nacionalni sudionici.

(1) Izraženo u % ukupnog izdatka II-a ili INV-a (stupac (a) ili (d)).

(2) Izraženo u % sveukupnog iznosa stupca (h).

3.1.3. Tablica za projekte koji će se provoditi pomoću zajedničkog upravljanja s IAEA-om

Zajedničko upravljanje	Izgradnja institucija (II)					Investicije (INV)					Ukupno (II + INV)	Ukupno IPA doprinos Zajednice		
	Ukupni javni izdatak	IPA doprinos Zajednice		Nacionalni javni doprinos*		Ukupni javni izdatak	IPA doprinos Zajednice		Nacionalni javni doprinos*					
		EUR (a)=(b)+(c)	EUR (b)	%⁽¹⁾	EUR (c)		%⁽¹⁾	EUR (d)=(e)+(f)	EUR (e)	%⁽¹⁾				EUR (f)
Prioritetna os 3.:	Sposobnost preuzimanja obveza iz članstva i približavanje europskim standardima													
<u>Projekt br. 1:</u> Jačanje tehničkih kapaciteta regulatornih tijela za nuklearnu sigurnost u zemljama zB-a	1.200.000	1.200.000	100	-								1.200.000	1.200.000	17,0
<u>Projekt br. 7:</u> Obrada i sigurno odlaganje nekorištenih zatvorenih radioaktivnih izvora - Srbija						849.000	616.000	72,6	233.000	27,4		849.000	616.000	8,8

<u>Projekt br. 8:</u> Dekomisija istrošenog hangara br. 1 za skladištenje otpada – Srbija						1.476.000	1.200.000	81,3	276.000	18,7	1.476.000	1.200.000	17,0
<u>Projekt br. 9:</u> Elaborat o radioaktivnosti - Srbija						617.000	588.000	95,3	29.000	4,7	617.000	588.000	8,4
<u>Projekt br. 10.:</u> Opis i obrada radioaktivnog otpada - Srbija						641.000	611.000	95,3	30.000	4,7	641.000	611.000	8,7
<u>Projekt br. 11:</u> Jačanje spособnosti i infrastrukture za zaštitu od zračenja - Srbija						173.000	163.000	94,2	10.000	5,8	173.000	163.000	2,3
<u>Projekt br. 12.:</u> Jedinica za upravljanje projektima za projekte koji se financiraju sredstvima EU-a	525.000	500.000	95,2	25.000	4,8						525.000	500.000	7,1
UKUPNO	1.725.000	1.700.000	98,6	25.000	1,4	3.756.000	3.178.000	84,6	578.000	15,4	5.481.000	4.878.000	69,4

*Doprinos (javni i privatni nacionalni i/ili međunarodni doprinos) koji osiguravaju nacionalni sudionici.

(1) Izraženo u % ukupnog izdatka II-a ili INV-a (stupac (a) ili (d)).

(2) Izraženo u % sveukupnog iznosa stupca (h).

3.1.4. Tablica u kojoj je sažeto prikazano financiranje iz programa IPA sukladno usvojenom načinu upravljanja

Prioritetna os br. 3	Sposobnost preuzimanja obveza iz članstva i približavanje europskim standardima												
	Izgradnja institucija (II)					Investicije (INV)					Ukupno (II + INV)	Ukupno IPA doprinos Zajednice	
	Ukupni javni izdatak	IPA doprinos Zajednice		Nacionalni javni doprinos*		Ukupni javni izdatak	IPA doprinos Zajednice		Nacionalni javni doprinos*				
	EUR (a)=(b)+(c)	EUR (b)	% ⁽¹⁾	EUR (c)	% ⁽¹⁾	EUR (d)=(e)+(f)	EUR (e)	% ⁽¹⁾	EUR (f)	% ⁽¹⁾	EUR (g)=(a)+(d)	EUR (h)=(b)+(e)	% ⁽²⁾
Decentralizirano upravljanje	558.000	502.000	90	56.000	10	600.000	450.000	75	150.000	25	1.158.000	952.000	13,5
Centralizirano upravljanje	250.000	250.000	100			1.155.000	950.000	82,2	205.000	17,8	1.405.000	1.200.000	17,1
Zajedničko upravljanje	1.725.000	1.700.000	98,6	25.000	1,4	3.756.000	3.178.000	84,6	578.000	15,4	5.481.000	4.878.000	69,4
UKUPNO	2.533.000	2.452.000	96,8	81.000	3,2	5.511.000	4.578.000	83,1	933.000	16,9	8.044.000	7.030.000	100

(1) Izraženo u % ukupnog izdatka II-a ili INV-a (stupac (a) ili (d)).

(2) Izraženo u % sveukupnog iznosa stupca (h).

3.2 Načelo sufinanciranja koje se primjenjuje na projekte financirane u okviru programa

Za projekte u okviru decentraliziranog upravljanja (projekti br. 4 i br. 5), doprinos Zajednice predstavlja 82,21% od ukupnog proračuna alociranog ovom dijelu programa. To je izračunato u odnosu na prihvatljive izdatke, što se zasniva na javnim izdacima. U pravilu će se primjenjivati zajedničko sufinanciranje. Ispunjeni su zahtjevi za sufinanciranje za II i INV na razini projekta.

Za projekte u okviru centraliziranog upravljanja (projekti br. 2, br. 3 i br. 6), doprinos Zajednice predstavlja 85,41% od ukupnog proračuna alociranog ovom dijelu programa. To je izračunato u odnosu na prihvatljive izdatke, što se zasniva na ukupnim izdacima. Primjenjivat će se paralelno sufinanciranje. Ispunjeni su zahtjevi za sufinanciranje za II i INV na razini projekta za projekte br. 2 i br. 6. Za projekt br. 3, s obzirom da stopa doprinosa Zajednice koja može iznositi do 100% prihvatljivih izdataka još nije izračunata. Zbog toga nije bilo moguće utvrditi razinu sufinanciranja. Moguća razina sufinanciranja zapravo će biti poznata kada budu dostupni rezultati studije izvedivosti koja će biti provedena na početku projekta.

Za projekte pod zajedničkim upravljanjem s Međunarodnom agencijom za atomsku energiju (projekti br. 1, 7, 8, 9, 10, 11 i 12), doprinos Zajednice predstavlja 89% od ukupnog proračuna alociranog ovom dijelu programa. To je izračunato u odnosu na prihvatljive izdatke, što se zasniva na ukupnim izdacima. Primijenit će se zajedničko sufinanciranje. Projekt br. 1 se ne sufinancira zbog svog regionalnog karaktera. Ostale projekte sufinanciraju IAEA i ostali donatori. No razinu sufinanciranja treba razmotriti u svjetlu cjelokupnog programa VIND čiji je trošak znatno veći od alociranog proračuna za prethodno navedene projekte.

4. PROVEDBENE STRUKTURE

4.1 Način provedbe

Za projekte br. 2, br. 3 i br. 6 program će provoditi Europska komisija pomoću centraliziranog upravljanja sukladno članku 53a Financijske uredbe³ i odnosnih odredbi Provedbenih pravila⁴.

Projekti br. 4 i br. 5 provodit će se pomoću decentraliziranog upravljanja, sukladno članku 53c Financijske uredbe⁵ i odnosnih odredbi Provedbenih pravila⁶. Korisnice će nastaviti osiguravati ispunjavanje uvjeta iz članka 56. Financijske uredbe u svakom trenutku.

Ex-ante kontrola od strane Komisije primjenjuje se na pozive za dostavu ponuda za ugovore, objavu poziva za dostavu prijedloga i dodjelu ugovora i bespovratnih sredstava sve dok Komisija ne omogući decentralizirano upravljanje bez ex-ante kontrola iz članka 18. Provedbene uredbe o programu IPA.

Za projekte br. 1, 7, 8, 9, 10, 11 i 12, program će provoditi Europska komisija pomoću zajedničkog upravljanja s Međunarodnom agencijom za atomsku energiju slijedom članka 53.d Financijske uredbe i odnosnih odredbi Provedbenih pravila. U tom cilju, Komisija i

³ SL L 248, 16.9.2002., str. 1.

⁴ SL L 357, 31.12.2002., str. 1.

⁵ vidi fusnotu br. 3

⁶ vidi fusnotu br. 4.

IAEA će sklopiti dva Sporazuma o sufinanciranju (jedan za projekt br. 1 i drugi za sve ostale projekte), sukladno Okvirnom financijskom i administrativnom sporazumu (OFAS).

4.2 Opća pravila u postupcima nabave te dodjele bespovratnih sredstava

Za projekte br. 2, 3, 4, 5 i 6 nabava slijedi odredbe Dijela drugog, Naslova IV. Financijske uredbe i Dijela drugog, Naslova III., Poglavlja 3. Provedbenih pravila kao i pravila i postupke za ugovore o uslugama, robama i radovima koji se financiraju iz općeg proračuna Europskih zajednica u svrhe suradnje s trećim zemljama usvojenim od strane Komisije 24. svibnja 2007. godine (C(2007)2034).

Naručitelji primjenjuju i smjernice o postupanju i standardne predloške te obrasce kojima se olakšava primjena prethodno navedenih pravila sadržanih u "Praktičnom vodiču kroz procedure ugovaranja pomoći EZ-a trećim zemljama" ("Praktični vodič") kako je objavljeno na internetskim stranicama EuropeAid⁷ na dan pokretanja postupka nabave ili dodjele bespovratnih sredstava.

Za projekte br. 1, 7, 8, 9, 10, 11 i 12, opća pravila za postupke nabave i dodjele bespovratnih sredstava utvrđena su u Sporazumu o sufinanciranju između Komisije i IAEA-e koja provodi taj program/aktivnost.

5. NADZOR I EVALUACIJA

5.1 Nadzor

Komisija može poduzeti sve mjere koje smatra potrebnima za nadzor predmetnih programa, a za projekte u okviru zajedničkog upravljanja s IAEA-om, te se mjere mogu provoditi zajednički s IAEA-om.

Nadzor decentraliziranih projekata provodit će se pomoću IPA nadzornog odbora uz pomoć Nadzornog odbora "Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija", kao i Zajedničkog nadzornog odbora.

Oni ocjenjuju učinkovitost, kvalitetu i usklađenost provedbe ovog programa. Mogu dostavljati prijedloge Komisiji i nacionalnom koordinatorskom programu IPA, uz primjerak nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje, za odluke o svim mjerama ispravaka kako bi se osiguralo ostvarivanje ciljeva programa i povećala djelotvornost pružene pomoći.

5.2 Evaluacija

Programi prolaze ex-ante evaluacije, kao i povremene i, gdje je relevantno, ex post evaluacije sukladno člancima 57. i 82. Provedbenih pravila o programu IPA⁸, u cilju poboljšanja kvalitete, učinkovitosti i dosljednosti pomoći iz fondova Zajednice i strategije i provedbe programa.

Rezultati ex ante i povremene evaluacije uzimaju se u obzir u ciklusu programiranja i provedbe.

Komisija može provoditi i strateške evaluacije.

⁷ http://ec.europa.eu/europeaid/work/procedures/implementation/practical_guide/index_en.htm

⁸ Uredba Komisije (EZ-a) br. 718/2007 od 12. lipnja 2007. (SL L 170, 29. 6. 2007. str. 1.)

Za decentralizirane projekte, nakon prijenosa ovlasti upravljanja, odgovornost za provedbu povremenih evaluacija leži na korisnici, bez prava Komisije da izvršava ad hoc povremene evaluacije programa koje smatra potrebnima. Ex post evaluacija ostaje isključivo pravo Komisije čak i nakon prijenosa ovlasti na korisnicu.

6. REVIZIJA, FINANCIJSKA KONTROLA, MJERE ZA SUZBIJANJE PRIJEVARA; FINANCIJSKA USKLAĐIVANJA, MJERE SPRJEČAVANJA I FINANCIJSKI ISPRAVCI

6.1 Revizija, financijska kontrola i mjere za borbu protiv prijevara

Računi i operacije svih stranaka uključenih u provedbu ovog programa, kao i svi ugovori i sporazumi kojima se provodi ovaj program, podliježu, s jedne strane, nadzoru i financijskoj kontroli Komisije (uključujući i Europski ured za borbu protiv prijevara), koji može provoditi provjere prema svojoj odluci, bilo samostalno ili preko vanjskog revizora i, s druge strane, revizijama Europskog revizorskog suda. To uključuje mjere poput ex-ante provjera nadmetanja i ugovaranja koje provodi Delegacija u Korisnici.

Da bi se osigurala efikasna zaštita financijskih interesa Zajednice, Komisija (uključujući i Europski ured za borbu protiv prijevara), može provesti provjere na terenu i inspekcije sukladno postupcima predviđenim u Uredbi Vijeća (EZ-a, Euratom) br. 2185/96⁹.

Prethodno opisane kontrole i revizije primjenjive su na sve izvođače, podizvođače i korisnike bespovratnih sredstava koji su primili sredstva Zajednice.

6.2 Financijska usklađivanja

Za decentralizirane projekte, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje, koji je prvi odgovoran za provođenje istrage o svim nepravilnostima, provodi financijska usklađenja u slučajevima gdje su otkrivene nepravilnosti ili propusti u vezi s provedbom ovoga programa, otkazivanjem cjelokupnog ili dijela doprinosa Zajednice. Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje uzima u obzir vrstu i težinu nepravilnosti i financijski gubitak za pomoć Zajednice.

U slučaju nepravilnosti, uključujući propuste i prijekave, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje izvršava povrat pomoći Zajednice plaćene korisniku sukladno nacionalnim postupcima povrata.

6.3 Tijek revizije

Za decentralizirane projekte, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje brine se da sve relevantne informacije budu dostupne kako bi se u svakom trenutku osigurao dovoljno detaljan tijek revizije. Te informacije uključuju dokumentirane dokaze o odobrenju zahtjeva za plaćanje, knjiženju i plaćanju takvih zahtjeva te o obradi predujmova, garancija i dugova.

⁹ SL L 292; 15. 11. 1996.; str. 2.

6.4 Mjere sprječavanja

Za decentralizirane projekte, Korisnice osiguravaju provođenje istrage i učinkovito postupanje u slučajevima kod kojih postoji sumnja u prijevaru i nepravilnosti i osiguravaju funkcioniranje mehanizma kontrole i izvješćivanja istovjetnog onome predviđenom u Uredbi Komisije (EZ-a) br. 1828/2006.¹⁰ Službe Komisije moraju bez odgađanja biti izvještene u slučaju da postoji sumnja u prijevaru ili nepravilnost kao i o svim mjerama poduzetim s tim u vezi. U slučaju da nema sumnjivih ili stvarnih slučajeva prijave ili nepravilnosti o kojima bi se izvijestilo, Korisnica je dužna Komisiju o toj činjenici izvijestiti u roku od dva mjeseca od završetka svakog kvartala.

Nepravilnost označava bilo kakvo kršenje odredbe primjenjivih propisa i ugovora koje proizlazi iz radnje ili propusta gospodarskog subjekta, a koje ima, ili može imati, učinak da utječe na opći proračun Europske unije kroz neopravdanu troškovnu stavku.

Prijevara označava bilo koju namjernu radnju ili propust vezan uz: korištenje ili predstavljanje krivih, netočnih ili nepotpunih izjava ili dokumenata, koje kao učinak ima krivo doznačavanje ili zadržavanje sredstava iz općeg proračuna Europske unije ili proračuna kojima upravlja Europska unija ili netko u njeno ime; prikrivanje informacija čime se krši određena obveza s istim učinkom; pogrešna primjena takvih sredstava u svrhe različite od onih za koje su prvobitno dodijeljena.

Korisnica je dužna poduzeti odgovarajuće mjere za sprječavanje i suzbijanje aktivne i pasivne korupcije u svim fazama postupaka nabave ili postupka dodjele bespovratnih sredstava, kao i tijekom provedbe odnosnih ugovora.

Aktivna korupcija definira se kao nečija namjerna radnja kojom se službeniku, za njega ili za treću stranu, obećava ili daje, neposredno ili putem posrednika, prednost bilo koje vrste kako bi djelovao ili se suzdržao od djelovanja u skladu sa svojom obvezom, ili obavljao svoje funkcije protivno službenim dužnostima na način koji šteti, ili će vjerojatno štetiti, financijskim interesima Europskih zajednica.

Pasivna korupcija definira se kao namjerna radnja službenika koji neposredno, ili putem posrednika, traži ili prima bilo kakvu vrstu prednosti, za sebe ili treću stranu, ili prihvaća obećanje takve prednosti, kako bi djelovao ili se suzdržao od djelovanja u skladu sa svojom dužnošću, ili obavljao svoju funkciju protivno službenim dužnostima na način koji šteti, ili će vjerojatno štetiti, financijskim interesima Europskih zajednica.

Tijela korisnice, uključujući i osoblje odgovorno za provedbu programa, brinu se također i za poduzimanje svih potrebnih mjera predostrožnosti kako bi se spriječila opasnost od sukoba interesa, a Komisiju odmah izvještavaju o sukobu interesa ili situaciji koja bi mogla izazvati takav sukob.

6.5 Financijske ispravke

Za decentralizirane projekte, radi osiguranja da se sredstva koriste u skladu s primjenjivim propisima, Komisija primjenjuje postupke obračuna ili mehanizme financijskih ispravki sukladno članku 53.c stavak 2. Financijske uredbe te kako je navedeno u Okvirnom sporazumu sklopljenom između Komisije i korisnice.

Financijska ispravka se može javiti uslijed:

¹⁰ SL L 371, 27. 12. 2006., str. 1

- (i) utvrđivanja specifične nepravilnosti, uključujući prijevaru; ili
- (ii) utvrđivanja slabosti ili nedostatka u sustavima upravljanja i kontrole korisnice;

Ukoliko Komisija otkrije da je izdatak u okviru programa koji pokriva program IPA nastao na način kojim se krše primjenjiva pravila, odlučuje koji će iznosi biti isključeni iz financiranja iz sredstava Zajednice.

Obračun i utvrđivanje takvih ispravki, kao i odnosnih povrata, izrađuje Komisija, slijedom kriterija i postupaka iz Provedbene uredbe o programu IPA.

7. OGRANIČENE PROMJENE

Ograničene promjene u provedbi ovog programa koje utječu na osnovne elemente navedene u članku 90. Provedbenih pravila Financijske uredbe, koji su indikativne prirode¹¹, može izvršiti Komisijin dužnosnik za ovjeravanje pri delegaciji (DOD), ili Komisijin dužnosnik za ovjeravanje pri subdelegaciji (DOSD), sukladno prenesenim ovlastima danim mu od strane Komisijinog dužnosnika za ovjeravanje pri delegaciji, sukladno načelima pravilnog financijskog upravljanja bez neophodnih izmjena odluka o financiranju.

¹¹ Ovi osnovni elementi indikativne prirode su, za bespovratna sredstva, indikativni iznos poziva na dostavu prijedloga projekata i za nabavu, indikativni broj i vrsta predviđenih ugovora te indikativni vremenski okvir za pokretanje postupaka nabave.

DODATAK B

**OKVIRNI SPORAZUM IZMEĐU VLADE REPUBLIKE
HRVATSKE I KOMISIJE EUROPSKIH ZAJEDNICA OD 27.
KOLOVOZA 2007. GODINE**

OKVIRNI SPORAZUM

IZMEĐU

VLADE REPUBLIKE HRVATSKE

I

KOMISIJE EUROPSKIH ZAJEDNICA

**O PRAVILIMA ZA SURADNJU U SVEZI FINANCIJSKE POMOĆI EUROPSKOJ
ZAJEDNICI REPUBLICI HRVATSKOJ U PROVEDBI POMOĆI U OKVIRU
INSTRUMENTA PRETPRISTUPNE POMOĆI**

(IPA)

27. kolovoza 2007. godine

Dodaci:

- DODATAK A: Funkcije i zajedničke odgovornosti struktura, direkcija i tijela u skladu s člankom 8. Okvirnog sporazuma između Komisije i Vlade Republike Hrvatske od 27. kolovoza 2007. godine
- DODATAK B: Obrazac Izjave o jamstvu Nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje u skladu s člankom 17. Okvirnog sporazuma između Komisije i Vlade Republike Hrvatske od 27. kolovoza 2007. godine
- DODATAK C: Obrazac Godišnjeg izvješća o obavljenim revizijama Tijela Republike Hrvatske nadležnog za reviziju u skladu s člankom 29. stavkom 2.(b) Provedbene uredbe o programu IPA
- DODATAK D: Obrazac Godišnjeg revizijskog mišljenja Tijela Republike Hrvatske nadležnog za reviziju u skladu s člankom 29. stavkom 2.(b) Provedbene uredbe o programu IPA
- DODATAK E: Obrazac Revizijskog mišljenja Tijela Republike Hrvatske nadležnom za reviziju o završnoj izjavi o izdacima za zatvaranje programa ili dijelova programa u skladu s člankom 29. stavkom 2.(b) Provedbene uredbe o programu IPA

Komisija Europskih zajednica, u daljnjem tekstu: "Komisija", djelujući za i u ime Europske zajednice, u daljnjem tekstu: "Zajednica"

s jedne strane,

i

Vlada Republike Hrvatske, djelujući za i u ime Republike Hrvatske, u daljnjem tekstu: "Korisnik" sa druge strane,

zajednički nazvane "ugovorne stranke"

Uzimajući u obzir da

- (1) Dana 1. kolovoza 2006. godine, Vijeće Europske unije usvojilo je Uredbu (EZ) br. 1085/2006 od 17. srpnja 2006.⁽¹⁾ kojom se uspostavlja Instrument pretpristupne pomoći (dalje u tekstu: "Okvirna uredba o programu IPA"). Na snazi od 1. siječnja 2007. godine, ovaj novi instrument predstavlja jedinstvenu pravnu osnovu za pružanje financijske pomoći državama kandidatima i potencijalnim kandidatima u nastojanjima na unapređenju političkih, gospodarskih i institucionalnih reformi na putu do punopravnog članstva u Europskoj uniji.
- (2) Dana 12. lipnja 2007., Komisija je usvojila uredbu kojom se provodi Okvirna uredba o programu IPA, koja sadrži detaljne važeće odredbe o upravljanju i kontroli,
- (3) Ovaj novi instrument pretpristupne pomoći (IPA) zamjenjuje pet prethodnih instrumenata u pretpristupnom razdoblju: Uredba (EEZ) br. 3906/1989 o ekonomskoj pomoći određenim zemljama u srednjoj i istočnoj Europi, Uredba (EZ) br. 1267/1999 kojom se uspostavlja instrument strukturnih politika za pretpristupno razdoblje, Uredba (EZ) br. 1268/1999 o potpori Zajednice za pretpristupne mjere za poljoprivredu i ruralni razvoj; Uredba (EZ) br. 2666/2000 o pomoći Albaniji, Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, Saveznoj Republici Jugoslaviji i Bivšoj Jugoslavenskoj Republici Makedoniji kojom se ukida Uredba (EZ-a) br. 1628/96 i mijenjaju i dopunjuju Uredbe (EEZ-a) br. 3906/89 i (EEZ-a) br. 1360/90 i Odluke 97/256/EZ i 1999/311/EZ, Uredba (EZ) 2500/201 o financijskoj pomoći Turskoj,
- (4) Korisnik ispunjava uvjete u okviru programa IPA kako je određeno u Okvirnoj uredbi o programu IPA i u Uredbi Komisije br. 718/2007 od 12. lipnja 2007.⁽²⁾ kojom se provodi Okvirna uredba o programu IPA (dalje u tekstu "Provedbena uredba o programu IPA"),

¹ SL L 210, 31 srpnja 2006, str. 82

² SL L 170, 29 lipnja 2007.

- (5) Korisnik je naveden u Dodatku I. Okvirne uredbe o programu IPA te bi mu stoga trebalo biti otvoreno pet komponenti uspostavljenih u okviru programa IPA, odnosno, Pomoć u tranziciji i jačanje institucija, Prekogranična suradnja, Regionalni razvoj, Razvoj ljudskih potencijala i Ruralni razvoj,
- (6) Stoga je nužno utvrditi pravila za suradnju u svezi financijske pomoći EZ s Korisnikom u okviru instrumenta IPA,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

Odjeljak I.OPĆE ODREDBE

Članak 1. Tumačenje

- (1) Ako u ovom Okvirnom sporazumu nema izričite suprotne odredbe, pojmovi koji se koriste u ovom Sporazumu nose isto značenje kao ono koje im je pripisano u Okvirnoj uredbi o programu IPA i Provedbenoj uredbi o programu IPA.
- (2) Ako u ovom Okvirnom sporazumu nema izričite suprotne odredbe, pozivanje na ovaj Sporazum predstavlja pozivanje na ovaj sporazum kako je povremeno izmijenjen, dopunjen ili zamijenjen.
- (3) Svako pozivanje na uredbe Vijeća ili Komisije odnosi se na onu verziju tih uredbi kako je naznačeno. Ukoliko je potrebno, izmjene tih uredbi prenijet će se u ovaj Okvirni sporazum pomoću izmjena i dopuna.
- (4) Naslovi u ovom Sporazumu nemaju pravno značenje i ne utječu na njegovo tumačenje.

Članak 2. Djelomična ništavnost i nenamjerne praznine

Ukoliko neka odredba ovog Sporazuma jest ili postane ništava, ili ako ovaj Sporazum sadrži nenamjerne praznine, to neće utjecati na valjanost ostalih odredbi ovog Sporazuma. Ugovorne stranke će zamijeniti ništavu odredbu valjanom odredbom koja će biti što je moguće bliža svrsi namjere ništave odredbe. Ugovorne stranke će popuniti sve nenamjerne praznine odredbom koja najbolje odgovara svrsi i namjeri ovog Sporazuma u skladu s Okvirnom uredbom o programu IPA i Provedbenom uredbom o programu IPA.

Članak 3. Cilj

- (1) U cilju promicanja suradnje između ugovornih stranaka i pomoći Korisniku u postupnom usklađivanju sa standardima i politikama Europske unije, uključujući, gdje je to primjereno, pravnu stečevinu Europske unije, u pogledu članstva, ugovorne

stranke ugovaraju provedbu aktivnosti u raznim područjima kako je navedeno u dvije prethodno spomenute uredbe i kako je primjenjivo na Korisnika.

- (2) Aktivnosti pomoći financiraju se i provode u okviru pravnog, administrativnog i tehničkog okvira iz ovog Sporazuma te kako je detaljnije navedeno u Sektorskim sporazumima i/ili Sporazumima o financiranju, ako ih bude.
- (3) Korisnik poduzima sve potrebne korake kako bi osigurao odgovarajuće izvršavanje svih aktivnosti pomoći i omogućio provedbu povezanih programa.

Članak 4. Opća pravila o financijskoj pomoći

- (1) Sljedeća načela primjenjuju se na financijsku pomoć Zajednice u okviru programa IPA:
 - a) Pomoć poštuje načela koherentnosti, komplementarnosti ili dopunjavanja, koordinacije, partnerstva i koncentracije,
 - b) Pomoć je usklađena s politikama EU i podržava usuglašavanje s pravnom stečevinom,
 - c) Pomoć poštuje proračunska načela iz Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 od 25. lipnja 2002.⁽³⁾ o Financijskoj uredbi koja se primjenjuje na opći proračun Europskih zajednica (dalje u tekstu: "Financijska uredba") i njezinim provedbenim Uredbama⁽⁴⁾,
 - d) Pomoć je usklađena s potrebama utvrđenim u procesu proširenja i apsorpcijskim kapacitetima Korisnika. U obzir uzima i naučeno iz prethodnih iskustava,
 - e) Snažno se potiče preuzimanje odgovornosti Korisnika nad programiranjem i provedbom a osigurava se i odgovarajuća uočljivost intervencije EU,
 - f) Operacije se uredno pripremaju, s jasnim i provjerljivim ciljevima, koje treba ostvariti u zadanom roku; postignute rezultate potrebno je ocijeniti pomoću jasno mjerljivih i odgovarajućih pokazatelja,
 - g) Svaka diskriminacija po osnovi spolne, rasne ili nacionalne pripadnosti, vjeroispovijesti ili uvjerenja, invalidnosti, dobi ili spolnoj orijentaciji sprječava se tijekom raznih faza provedbe pomoći,
 - h) Ciljevi pomoći u pretprijetnom razdoblju provode se u okviru održivog razvoja i promidžbe općeg cilja Zajednice na zaštiti i poboljšanju okoliša.
- (2) Pomoć za Korisnika temelji se na prioritetima utvrđenim u postojećim dokumentima, odnosno u Europskom partnerstvu, Pristupnom partnerstvu, nacionalnom programu za usvajanje pravne stečevine, izvješćima i strateškom dokumentu sadržanom u godišnjem paketu dokumenata Europske komisije za proširenje EU, Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju i pregovaračkom okviru.

³ SL L 248, rujna 2002., str 1., prema izmjenama Uredbom br. 1995/2006 od 13. prosinca 2006 (SL L 390) 30. prosinac 2006, str 1.)

⁴ Uredba Komisije (EZ, Euroatom) 2342/2002 od 23. prosinca 2002. kojom se uređuju detaljna pravila provedbe Uredbe Vijeća (EZ, Euroatom) 1605/2002 (SL L 357, 31.12.2002, str. 1), izmijenjena Uredbom Komisije 478/2007 od 23. travnja 2007. (SL L 111, 28.4.2007.)

- (3) Sve operacije koje primaju pomoć u okviru programa IPA u načelu zahtijevaju sufinanciranje od strane Korisnika i Zajednice, osim ako nije drukčije dogovoreno u Sektorskom sporazumu ili Sporazumu o financiranju.
- (4) Tamo gdje izvršenje aktivnosti ovisi o financijskim obvezama iz Korisnikovih vlastitih sredstava ili drugih izvora financiranja, financiranje Zajednice postaje dostupno u onom trenutku kada financijske obveze Korisnika i/ili drugi izvori financiranja i sami postanu dostupni.
- (5) Osiguranje financiranja od strane Zajednice u okviru programa IPA podliježe ispunjenju obveza Korisnika prema ovom Okvirnom sporazumu i prema Sektorskim sporazumima i Sporazumima o financiranju, ako ih bude.

Članak 5. Načini provedbe

- (1) Za provedbu pomoći u okviru programa IPA u Republici Hrvatskoj, utvrđeno je decentralizirano upravljanje, čime Komisija prenosi upravljanje određenim mjerama na Korisnika, dok zadržava ukupnu krajnju odgovornost za izvršenje općeg proračuna sukladno članku 53.c Financijske uredbe i povezanih odredbi iz Ugovora o osnivanju EZ, primjenjuje se kao pravilo. Decentralizirano upravljanje mora pokriti najmanje provođenje natječaja, ugovaranje i isplate od strane državne uprave Korisnika. Operacije se provode u skladu s odredbama iz članka 53.c Financijske uredbe i onim navedenim u ovom članku.
- (2) No ugovorne stranke mogu se sporazumjeti da će koristiti
 - a) centralizirano upravljanje kako je određeno u članku 53.a Financijske uredbe u okviru komponente Pomoći u tranziciji i jačanju institucija, posebno za regionalne i horizontalne programe, i u okviru komponente Prekogranične suradnje. Ono također može biti korišteno za tehničku pomoć unutar bilo koje komponente programa IPA. Operacije se provode u skladu s odredbama iz članaka 53. točka (a), 53.a i 54. do 57. Financijske uredbe.
 - b) zajedničko upravljanje kako je utvrđeno u članku 53.d Financijske uredbe za komponentu Pomoći u tranziciji i jačanje institucija, posebno za regionalne i horizontalne programe, i za programe koji uključuju međunarodne organizacije. Operacije se provode u skladu s odredbama iz članaka 53. točka (c) i 53.d Financijske uredbe.
 - c) podijeljeno upravljanje kako je utvrđeno u članku 53.b Financijske uredbe u okviru komponente Prekogranične suradnje, za prekogranične programe koji uključuju države članice Europske unije. Operacije se provode u skladu s odredbama iz članaka 53. točka (b), 53.b i Glave II. Drugog dijela Financijske uredbe. Sljedeća posebna odredba uzima se u obzir pri provedbi prekograničnih programa s državama članicama.

U slučaju kada jedna ili više država članica Europske unije i Korisnik sudjeluju u prekograničnom programu a nisu još spremne za provedbu cijelog programa pod podijeljenim upravljanjem, onaj dio programa koji se odnosi na državu(e) članicu(e) provodi se u skladu s Glavom II. (Komponenta prekogranične suradnje), Poglavljem III., Odjeljkom 2. Provedbene uredbe o programu IPA (članci 101. do 138.), a onaj dio programa koji se odnosi na Korisnika provodi se u skladu s Glavom II., Poglavljem III., Odjeljkom 3. Provedbene uredbe o programu IPA. (članci 139. do 146. Provedbene uredbe o programu IPA, osim članka 142., Primjenjuju se odredbe iz članka 110. koje se odnose na zajednički nadzorni odbor).

- (3) Ukoliko to zahtijeva odnosna Odluka o financiranju, Komisija i Korisnik sklapaju Sporazum o financiranju u skladu sa člankom 8. Provedbene uredbe o programu IPA o višegodišnjim ili godišnjim programima. Sporazumi o financiranju mogu se sklapati između Komisije i nekoliko država korisnica u okviru programa IPA uključujući Korisnika za pomoć za programe koji se odnose na više država i horizontalne inicijative
- (4) Ovaj Okvirni sporazum primjenjuje se na sve Sporazume o financiranju sklopljene između ugovornih stranaka radi financijske pomoći u okviru programa IPA. Tamo gdje postoje, Sektorski sporazumi u vezi s odnosnom komponentom primjenjuju se na sve Sporazume o financiranju sklopljene u okviru te komponente. Ukoliko Sporazum o financiranju ne postoji, pravila sadržana u ovom Okvirnom sporazumu primjenjuju se zajedno sa Sektorskim sporazumima, ako ih bude.

Odjeljak II. UPRAVNE STRUKTURE I TIJELA

Članak 6. Uspostavljanje i imenovanje struktura i tijela za decentralizirano upravljanje

- (1) Korisnik mora imenovati sljedeće strukture i tijela u slučaju decentraliziranog upravljanja:
 - a) Dužnosnika nadležnog za akreditaciju (DNA),
 - b) Nacionalnog koordinatora programa IPA (NIPAK),
 - c) Strateškog koordinatora za komponentu Regionalnog razvoja i komponentu Razvoja ljudskih potencijala,
 - d) Nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje (NDO),
 - e) Nacionalni fond (NF),
 - f) Operativne strukture za svaku komponentu ili program, zadužene za upravljanje i provedbu pomoći u okviru Uredbe o programu IPA,
 - g) Tijelo nadležno za reviziju.
- (2) Posebne direkcije mogu se uspostaviti unutar općeg okvira koji utvrđuju prethodno opisane direkcije i tijela unutar ili izvan operativnih struktura koje su na početku imenovane. Korisnik osigurava da krajnja odgovornost za funkcije operativnih struktura ostane na operativnoj strukturi koja je na početku imenovana. Takvo restrukturiranje postaje formalno u pisanim sporazumima ili aktima Vlade te podliježe

akreditaciji od strane nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje i prijenosu upravljanja od strane Komisije.

- (3) Korisnik mora osigurati da se odgovarajuća podjela dužnosti primjenjuje na direkcije i tijela iz prethodnog stavka 1. i 2. u skladu s člankom 56. Financijske uredbe. Dužnosti se dijele kada se različiti zadaci u vezi s nekom transakcijom dodjeljuju različitom osoblju, što pomaže osiguranju da svaki zasebni zadatak bude pravilno obavljen.

Članak 7. Uspostavljanje i imenovanje struktura i tijela za centralizirano ili zajedničko upravljanje

- (1) U slučaju centraliziranog ili zajedničkog upravljanja, nacionalni koordinator programa IPA djeluje kao predstavnik Korisnika prema Komisiji. Brine se za održavanje bliske veze između Komisije i Korisnika i u pogledu općeg procesa pristupanja i u pogledu pomoći EU u pretpristupnom razdoblju u okviru programa IPA.
- (2) Nacionalni koordinator programa IPA odgovoran je i za koordinaciju sudjelovanja Korisnika u odnosnim prekograničnim programima, kako s državama članicama tako i s drugim državama korisnicama, kao i u transnacionalnim, međuregionalnim ili programima morskih slivova u okviru drugih instrumenata Zajednice. Nacionalni koordinator programa IPA može delegirati zadatke u vezi s ovom potonjom odgovornošću na koordinatora prekogranične suradnje.
- (3) U slučaju komponente Prekogranične suradnje, operativne strukture imenuje i uspostavlja Korisnik, u skladu sa člankom 139. Provedbene uredbe o programu IPA.

Članak 8. Funkcije i zajedničke odgovornosti struktura, direkcija i tijela

- (1) Direkcijama i tijelima navedenim u prethodnom članku 6. dodjeljuju se funkcije i zajedničke odgovornosti kako je navedeno u DODATKU A ovom Okvirnom sporazumu.
- (2) Posebne dodjele funkcija i odgovornosti u vezi s pojedinom komponentom mogu se odrediti u Sektorskim sporazumima ili Sporazumima o financiranju. Ne smiju biti u suprotnosti s osnovnim pristupom odabranim za dodjelu funkcija i zajedničkih odgovornosti kako je prikazano u DODATKU A.
- (3) Ukoliko je u okviru decentraliziranog upravljanja određenim osobama dodijeljena odgovornost za neku aktivnost u vezi s upravljanjem, provedbom i kontrolom programa, Korisnik je dužan takvim osobama omogućiti izvršavanje dužnosti povezanih s tom odgovornošću uključujući i u slučajevima u kojima nema hijerarhijske veze između njih i direkcija koje sudjeluju u toj aktivnosti. Korisnik je posebno dužan tim osobama dati ovlast za uspostavljanje, kroz formalne sporazume o ulogama i odgovornostima između njih i odnosnih tijela:

- a) odgovarajućeg sustava za razmjenu informacija, uključujući ovlast za traženje informacija i pravo pristupa dokumentaciji i osoblju na lokaciji, ako je potrebno,
- b) standarda koje treba ispuniti,
- c) postupaka koje treba slijediti.

Odjeljak III. AKREDITACIJA I PRIJENOS OVLAŠTI UPRAVLJANJA U OKVIRU DECENTRALIZIRANOG UPRAVLJANJA

Članak 9. Zajednički zahtjevi

Upravljanje u vezi s nekom komponentom, programom ili mjerom može se prenijeti na Republiku Hrvatsku, samo ako i kada se ispune sljedeći zahtjevi:

- a) Korisnik ispunjava uvjete iz članka 56. Financijske uredbe, posebno u pogledu sustava upravljanja i kontrole. Sustavi upravljanja i kontrole uspostavljeni u Republici Hrvatskoj osiguravaju djelotvornu i učinkovitu kontrolu najmanje u područjima navedenim u Dodatku Provedbene uredbe o programu IPA te kako je navedeno pod Brojem 1 c) u DODATKU A ovom Okvirnom sporazumu. Ugovorne stranke mogu dogovoriti dodatne uvjete u Sektorskim sporazumima ili Sporazumima o financiranju.
- b) Dužnosnik nadležan za akreditaciju dao je akreditaciju nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje ujedno
 - i kao čelniku nacionalnog fonda koji nosi ukupnu odgovornost za financijsko upravljanje fondovima EU u Republici Hrvatskoj i odgovara za pravovaljanost i ispravnost odnosnih transakcija,
 - i u pogledu sposobnosti nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje da ispuni odgovornosti radi učinkovitog funkcioniranja sustava upravljanja i kontrole u okviru programa IPA.

Akreditacija nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje pokriva i nacionalni fond, kako je opisano u Dodatku A, 5.

- c) Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje akreditirao je relevantne operativne strukture.

Članak 10. Postupak za akreditaciju Nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje i Nacionalnog fonda od strane Dužnosnik nadležnog za akreditaciju

- (1) Akreditacija nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje u skladu sa člankom 11. Provedbene uredbe o programu IPA podliježe njegovom ispunjavanju važećih zahtjeva iz članka 11. spomenute uredbe te kako je detaljnije određeno u Dodatku A, 4. Ovu akreditaciju prati revizijsko mišljenje koje sastavlja vanjski revizor funkcionalno neovisan od svih sudionika u sustavu upravljanja i kontrole. Revizijsko mišljenje zasnivat će se na ispitivanjima provedenim u skladu s međunarodno prihvaćenim revizijskim standardima.

- (2) Dužnosnik nadležan za akreditaciju dužan je izvijestiti Komisiju o akreditaciji nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje, najkasnije do izvijesti o akreditaciji prve operativne strukture. Dužnosnik nadležan za akreditaciju dužan je osigurati sve relevantne popratne podatke na zahtjev Komisije.
- (3) Dužnosnik nadležan za akreditaciju dužan je smjesta izvijestiti Komisiju o svim promjenama glede nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje ili nacionalnog fonda. U slučaju da promjena utječe na nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje ili nacionalni fond u vezi s važećim zahtjevima iz članka 11. Provedbene uredbe o programu IPA, dužnosnik nadležan za akreditaciju Komisiji šalje procjenu o posljedicama takve promjene na valjanost akreditacije. Ukoliko je takva promjena značajna, dužnosnik nadležan za akreditaciju dužan je također izvijestiti Komisiju o svojoj odluci glede akreditacije.

Članak 11. Postupak za akreditaciju Operativnih struktura od strane Nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje

- (1) Akreditacija operativne strukture podliježe ispunjavanju zahtjeva iz članka 11. Provedbene uredbe o programu IPA. To jamstvo popraćeno je revizijskim mišljenjem koje izrađuje vanjski revizor, funkcionalno neovisan od svih sudionika u sustavu upravljanja i kontrole. Revizijsko mišljenje se temelji na ispitivanjima provedenim u skladu s međunarodno prihvaćenim revizijskim standardima.
- (2) Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje dužan je izvijestiti Komisiju o akreditaciji operativnih struktura i osigurati sve relevantne popratne podatke na zahtjev Komisije, uključujući opis sustava upravljanja i kontrole.

Članak 12. Postupak za postupak prijenosa ovlasti upravljanja od strane Komisije

- (1) Komisija prenosi ovlasti za upravljanje na Korisnika tek nakon imenovanja i uspostavljanja tijela i direkcija iz prethodnog članka 6. i nakon što se ispune uvjeti iz ovoga članka.
- (2) Prije prijenosa ovlasti upravljanja, Komisija pregledava akreditacije nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje i operativnih struktura kako je navedeno u prethodnim člancima 10. i 11. i provjerava postupke i strukture bilo kojeg od odnosnih tijela ili direkcija u Republici Hrvatskoj. Ovo može uključiti provjere na lokaciji od strane službi Komisije ili podugovaranje nekoj revizorskoj kući.
- (3) Komisija može, pri svojoj odluci o prijenosu ovlasti upravljanja, odrediti dodatne uvjete, u pogledu osiguranja ispunjavanja zahtjeva iz članka 11. Provedbene uredbe o programu IPA. Ti dodatni uvjeti moraju se ispuniti unutar utvrđenog roka koji određuje Komisija kako bi prijenos ovlasti upravljanja ostao na snazi.

- (4) Odluka Komisije o prijenosu ovlasti upravljanja navodi popis ex ante kontrola, ako ih bude, koje će Komisija provesti o nadmetanju za ugovore, objavljivanju poziva na dostavu prijedloga i dodjeli ugovora i bespovratnih sredstava. Ovaj popis može se razlikovati ovisno o komponenti ili programu. Ex ante kontrole se primjenjuju, ovisno o komponenti ili programu, sve dok Komisija ne dopusti decentralizirano upravljanje bez ex ante kontrola kako je navedeno u donjem članku 16.

Članak 13. Povlačenje ili oduzimanje akreditacije Nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje i Nacionalnog fonda

- (1) Nakon prijenosa ovlasti upravljanja sa Komisije, dužnosnik nadležan za akreditaciju odgovoran je za nadzor trajnog ispunjenja svih zahtjeva da bi se ova akreditacija zadržala te je dužan obavijestiti Komisiju o svim značajnim promjenama s njom u vezi.
- (2) Ukoliko bilo koji od važećih zahtjeva iz članka 11. Provedbene uredbe o programu IPA nije, ili više nije, ispunjen, dužnosnik nadležan za akreditaciju dužan je ili oduzeti ili povući akreditaciju nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje te smjesta izvijestiti Komisiju o svojoj odluci i razlozima za tu odluku. Dužnosnik nadležan za akreditaciju dužan je osobno se uvjeriti da su ti zahtjevi ponovno ispunjeni prije vraćanja akreditacije. Potvrdu prati revizijsko mišljenje kako je navedeno u prethodnom članku 10. stavku 1.
- (3) U slučaju da dužnosnik nadležan za akreditaciju povuče ili oduzme akreditaciju nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje, primjenjuju se sljedeće odredbe:
- Komisija prestaje prebacivati sredstva Korisniku za vrijeme razdoblja kada akreditacija nije na snazi,
 - Tijekom razdoblja u kojem akreditacija nije na snazi, svi računi u eurima ili računi u eurima za predmetne komponente bit će blokirani, a isplate koje je Nacionalni fond izvršio s tih blokiranih računa u eurima neće se smatrati prihvatljivima za financiranje Zajednice,
 - Ne dovodeći u pitanje bilo koje druge financijske ispravke, Komisija može provoditi financijske ispravke kako je navedeno u donjem članku 30. protiv Korisnika u vezi s prošlim nepoštivanjem zahtjeva za prijenos ovlasti upravljanja.

Članak 14. Povlačenje ili oduzimanje akreditacije Operativnih struktura

- (1) Nakon prijenosa ovlasti upravljanja sa Komisije, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje odgovoran je za nadzor trajnog ispunjenja svih zahtjeva da bi se ova akreditacija zadržala te je dužan obavijestiti Komisiju i dužnosnika nadležnog za akreditaciju o svim značajnim promjenama s njom u vezi.

- (2) Ukoliko bilo koji od zahtjeva iz članka 11. Provedbene uredbe o programu IPA nije, ili više nije, ispunjen, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje dužan je ili oduzeti ili povući akreditaciju odnosno operativne strukture, te smjesta obavijestiti Komisiju i dužnosnika nadležnog za akreditaciju o svojoj odluci i razlozima za tu odluku.

Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje dužan je uvjeriti se da su ti zahtjevi ponovno ispunjeni prije vraćanja predmetne akreditacije. Potvrdu pratiti revizijsko mišljenje kako je navedeno u prethodnom članku 11. stavku 1.

- (3) U slučaju da nacionalni dužnosnik za ovjeravanje povuče ili oduzme akreditaciju operativne strukture, primjenjuju se sljedeće odredbe:
- Komisija neće Korisniku prebacivati sredstva u vezi s programima ili operacijama koje provode odnosno operativna struktura dok joj je akreditacija oduzeta ili povučena;
 - Bez štete za bilo koje druge financijske korekcije, Komisija može provoditi financijske korekcije kako je navedeno u donjem članku 30. protiv Korisnika u vezi s prošlim nepoštivanjem zahtjeva i uvjeta za prijenos ovlasti upravljanja;
 - Nove pravne obveze preuzete od strane odnosno operativne strukture ne smatraju se prihvatljivima za vrijeme trajanja razdoblja u kojem akreditacija nije na snazi;
 - Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje odgovoran je za poduzimanje odgovarajućih zaštitnih mjera u vezi s izvršenim isplata ili potpisanim ugovorima od strane predmetne operativne strukture.

Članak 15. Povlačenje ili oduzimanje prijenosa ovlasti upravljanja

- (1) Komisija nadzire poštivanje zahtjeva iz članka 11. Provedbene uredbe o programu IPA.
- (2) Bez obzira na odluku dužnosnika nadležnog za akreditaciju da zadrži, oduzme ili povuče akreditaciju nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje, ili na odluku nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje da zadrži, oduzme ili povuče akreditaciju operativne strukture, Komisija može povući ili oduzeti prijenos ovlasti upravljanja u bilo kojem trenutku, posebno u slučaju da neki od zahtjeva spomenutih u članku 11. Provedbene uredbe o programu IPA nisu, ili više nisu, ispunjeni.
- (3) U slučaju da Komisija povuče ili oduzme prijenos ovlasti upravljanja, primjenjuju se sljedeće odredbe:
- Komisija prestaje prebacivati sredstva Korisniku;

- Ne dovodeći u pitanje bilo koje druge financijske ispravke, Komisija može provoditi financijske ispravke kako je navedeno u donjem članku 30. protiv Korisnika u vezi s prošlim nepoštivanjem zahtjeva za prijenos ovlasti upravljanja.

Komisija može navesti ostale posljedice takvog oduzimanja ili povlačenja u posebnoj Odluci Komisije.

- (4) Odluka Komisije može navesti odredbe glede oduzimanja ili povlačenja prijenosa ovlasti upravljanja u vezi s pojedinim tijelima ili direkcijama.

Članak 16. Decentralizacija bez ex-ante kontrole Komisije

- (1) Decentralizacija bez ex-ante kontrole Komisije cilj je provedbe svih komponenti programa IPA gdje se pomoć provodi na decentraliziranoj osnovi u skladu s prethodnim člankom 5. Vrijeme postizanja ovog cilja može se razlikovati ovisno o odnosnoj Komponenti programa IPA.
- (2) Prije odustajanja od ex-ante kontrola navedenih u Odluci Komisije o prijenosu upravljanja, Komisija je dužna uvjeriti se u djelotvorno funkcioniranje odnosnog sustava upravljanja i kontrole u skladu s relevantnim pravilima Zajednice i nacionalnim pravilima. Komisija posebno nadzire provedbu, od strane Korisnika, plana sadržanog u Sporazumu o financiranju, koji se može odnositi na postupno odricanje od različitih vrsta ex-ante kontrola. Komisija će propisno razmotriti rezultate koje Korisnik postiže u ovom kontekstu, posebno u pružanju pomoći i procesu pregovaranja.

Članak 17. Izjava o jamstvu Nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje

- (1) Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje daje godišnju izjavu o upravljanju koja obuhvaća
- njegovu ukupnu odgovornost, u funkciji čelnika nacionalnog fonda, za financijsko upravljanje fondovima EU u Republici Hrvatskoj za pravovaljanost i ispravnost predmetnih transakcija,
 - njegovu odgovornost za učinkovito funkcioniranje sustava upravljanja i kontrole u okviru programa IPA.

Ova izjava o upravljanju bit će u obliku izjave o jamstvu koju treba dostaviti Komisiji do 28. veljače svake godine uz primjerak dužnosniku nadležnom za akreditaciju.

- (2) Izjava o jamstvu temelji se na stvarnom nadzoru sustava upravljanja i kontrole koji provodi nacionalni dužnosnik za ovjeravanje tijekom financijske godine.
- (3) Izjava o jamstvu sastavlja se prema priloženom primjeru u DODATKU B ovom Okvirnom sporazumu.

- (4) Ukoliko potvrde glede djelotvornog funkcioniranja sustava upravljanja i kontrole i pravovaljanosti i ispravnosti predmetnih transakcija potrebne kroz Izjavu o jamstvu nisu dostupne, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje dužan je izvijestiti Komisiju, uz presliku dužnosniku nadležnom za akreditaciju, o razlozima i mogućim posljedicama kao i o mjerama poduzetim za ispravak situacije i zaštitu interesa Zajednice.

Članak 18. Uspostavljanje izvješća i mišljenje tijela nadležnog za reviziju i postupanje Nacionalnog dužnosnik za ovjeravanje i Komisije u skladu s njima

- (1) U skladu s razrađenim funkcijama i odgovornostima tijela nadležnog za reviziju kako je navedeno u DODATKU A ovom Okvirnom sporazumu, tijelo nadležno za reviziju posebno uspostavlja sljedeća izvješća i mišljenja:
- a) Godišnje izvješće o obavljenim revizijama prema obrascu u DODATKU C ovom Okvirnom sporazumu,
 - b) Godišnje revizijsko mišljenje o sustavu upravljanja i kontrole prema obrascu u DODATKU D ovom Okvirnom sporazumu,
 - c) Revizijsko mišljenje o završnoj izjavi o izdacima radi zatvaranja programa ili dijelova programa prema obrascu u DODATKU E ovom Okvirnom sporazumu.
- (2) Po primitku godišnjeg izvješća o obavljenim revizijama i godišnjeg revizijskog mišljenja iz stavka 1., nacionalni dužnosnik za ovjeravanje:
- a) odlučuje jesu li potrebna poboljšanja u sustavima upravljanja i kontrole, bilježi odluke s tim u vezi i osigurava pravovremenu provedbu tih poboljšanja;
 - b) izvršava sve potrebne prilagodbe zahtjevima za plaćanje prema Komisiji.
- (3) Komisija može odlučiti ili sama poduzeti popratne mjere kao odgovor na izvješća i mišljenja, na primjer, pokretanjem postupka financijske korekcije, ili zatražiti od Korisnika da poduzme mjere, i obavijestiti nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje i dužnosnika nadležnog za akreditaciju o svojoj odluci.

Odjeljak IV. OPĆA PRAVILA ZA FINACIJSKU POMOĆ ZAJEDNICE

Članak 19. Prihvatljivost izdataka

- (1) U slučaju decentraliziranog upravljanja, neovisno o akreditacijama od strane dužnosnika nadležnog za akreditaciju i nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje, potpisani ugovori i dodaci ugovorima, nastali izdaci i isplate od strane nacionalnih tijela neće biti prihvatljivi za financiranje u okviru programa IPA prije prijenosa upravljanja sa Komisije na odnosne strukture i tijela. Krajnji datum za prihvatljivost izdataka bit će naveden u Sporazumima o financiranju, gdje je to potrebno.
- (2) U smislu derogacije iz stavka 1.,

- a) tehnička pomoć kao podrška uspostavljanju sustava upravljanja i kontrole može biti prihvatljiva prije početnog prijenosa upravljanja, za izdatke nastale nakon 1. siječnja 2007. godine;
- b) izdaci nastali nakon objave poziva na dostavu prijedloga ili poziva na dostavu ponuda mogu također biti prihvatljivi ukoliko je poziv objavljen prije početnog prijenosa upravljanja, pod uvjetom da je ovaj početni prijenos upravljanja uspostavljen u rokovima određenim u klauzuli o zadržavanju koja se unosi u odnosne operacije ili pozive, a podliježe prethodnom prihvaćanju odnosne dokumentacije od strane Komisije. Odnosni pozivi na dostavu prijedloga ili pozivi na dostavu ponuda mogu se otkazati ili mijenjati ovisno o odluci o prijenosu upravljanja.

(3) Izdaci koji se financiraju u okviru programa IPA nisu predmet nijednog drugog financiranja u okviru proračuna Zajednice.

(4) Osim prethodnog stavka 1. do 3., detaljniji propisi o prihvatljivosti izdataka mogu se navesti u Sporazumima o financiranju ili Sektorskim sporazumima.

Članak 20. Vlasništvo nad kamatom

Kamata zarađena na bilo kojem od računa u eurima koji se odnose na pojedinu komponentu, ostaje u vlasništvu Korisnika. Kamata nastala financiranjem programa od strane Zajednice knjiži se isključivo na taj program, a smatra se kao sredstvo za Korisnika u obliku nacionalnog javnog doprinosa te se prikazuje Komisiji u trenutku završnog zatvaranja programa.

Članak 21. Tijek revizije

Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje brine se da sve relevantne informacije budu dostupne kako bi se u svakom trenutku osigurao dovoljno detaljan tijek revizije. Te informacije uključuju dokumentirane dokaze o odobrenju zahtjeva za plaćanje, knjiženju i plaćanju takvih zahtjeva te o obradi predujmova, garancija i dugova.

Članak 22. Intenziteti pomoći i stopa doprinosa zajednice

- (1) Doprimos Zajednice obračunava se u vezi s prihvatljivim izdacima, kako je određeno u II. dijelu Provedbene uredbe o instrumentu IPA za svaku pojedinu komponentu instrumenta IPA.
- (2) Odluke o financiranju kojima se usvajaju godišnji ili višegodišnji programi za svaku komponentu programa IPA određuju najviši indikativni iznos doprinosa Zajednice i sukladno s tim najvišu stopu za svaku osovinu prioriteta.

Odjeljak V.OPĆA PRAVILA ZA PROVEDBU

Članak 23. Pravila o nabavi

- (1) Pomoć u okviru svih komponenti programa IPA vodit će se u skladu s pravilima za vanjsku pomoć sadržanim u Financijskoj uredbi. Ovo ne vrijedi za pomoć koja se provodi prema prijelaznim odredbama članka 99. Provedbene uredbe o programu IPA u vezi s komponentom Prekogranične suradnje u onom dijelu programa koji se provodi na državnom području država članica, osim ako država članica sudionica nije odlučila drukčije.
- (2) Rezultati postupaka nadmetanja objavljuju se u skladu s pravilima iz prethodnog stavka 1. te kako je detaljnije navedeno u donjem članku 24. stavku 3.
- (3) Pravila za sudjelovanje i podrijetlo kako je navedeno u članku 19. Okvirne uredbe o programu IPA primjenjuju se na sve postupke dodjele ugovora u okviru programa IPA.
- (4) Svi ugovori o pružanju usluga, nabavi roba i ustupanju radova dodjeljuju se i provode u skladu s postupcima i standardnom dokumentacijom koju navodi i objavljuje Komisija za provedbu vanjskih operacija, na snazi u trenutku pokretanja predmetnog postupka, osim ako drukčije nije određeno u Sektorskim sporazumima ili Sporazumima o financiranju.

Članak 24. Promidžba i preglednost

- (1) U slučaju centraliziranog i zajedničkog upravljanja, informacije o programima i operacijama osigurava Komisija uz pomoć nacionalnog koordinатора programa IPA, po potrebi. U slučaju decentraliziranog upravljanja i u svim slučajevima za programe ili dijelove programa unutar komponente prekogranične suradnje koji se ne provode kroz podijeljeno upravljanje, Korisnik, posebno nacionalni koordinatore programa IPA, osigurava informacije i promidžbu programa i operacija. U slučaju podijeljenog upravljanja, države članice i Korisnik osiguravaju informacije i promidžbu programa i operacija. Informacije se usmjeravaju na građane i korisnike, s ciljem naglašavanja uloge Zajednice i osiguranja transparentnosti.
- (2) U slučaju decentraliziranog upravljanja, operativne strukture su odgovorne za organiziranje objavljivanja popisa krajnjih korisnika, naziva operacija i iznosa financiranja iz sredstava Zajednice alociranih na operacije dodjelom bespovratnih sredstava na sljedeći način:

- a) Promidžba se obavlja prema standardnoj prezentaciji, na za to određenom i lako dostupnom mjestu na internetskim stranicama Korisnika. Ukoliko takva promidžba putem Interneta nije moguća, informacija se objavljuje bilo kojim drugim odgovarajućim sredstvom, uključujući nacionalni službeni list,
- b) Promidžba se održava tijekom prvih šest mjeseci u godini nakon zatvaranja proračunske godine prema kojoj su sredstva dodijeljena Korisniku,
- c) Korisnik je dužan Komisiji dostaviti adresu mjesta promidžbe. Ukoliko se informacije objavljuju drukčije, Korisnik je dužan Komisiji dostaviti potpune podatke o korištenim sredstvima,
- d) Operativne strukture dužne su osigurati da krajnji korisnik bude informiran o tome da prihvaćanje sredstava ujedno predstavlja i prihvaćanje njihovog uključivanja na ovaj objavljeni popis korisnika. Svi osobni podaci sadržani u ovom popisu svejedno se obrađuju u skladu sa zahtjevima Uredbe (EZ) br. 45/2001 Europskoga parlamenta i vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti osoba pri obradi osobnih podataka u ustanovama i tijelima Zajednice te o slobodnome protoku takvih podataka (⁵), i uz propisno poštivanje zahtjeva sigurnosti.

(3) U slučaju decentraliziranog upravljanja, nadležna tijela pripremaju obavijest o dodjeli ugovora, nakon potpisivanja ugovora, i šalju ga Komisiji radi objave. Obavijest o dodjeli ugovora može objaviti i korisnik u odgovarajućim nacionalnim publikacijama.

(4) Komisija i nadležna nacionalna, regionalna ili lokalna vlast Korisnika ugovaraju usklađen niz aktivnosti radi dostupnosti i promidžbe u Republici Hrvatskoj informacija o pomoći u okviru programa IPA. Postupci za provedbu takvih aktivnosti navode se u Sektorskim sporazumima i Sporazumima o financiranju.

(5) Provedba aktivnosti iz stavka 4. odgovornost je krajnjih korisnika, a može se financirati iz iznosa alociranog odnosnim programima ili operacijama.

Članak 25. Odobravanje olakšica za provedbu programa i izvršenje ugovora

(1) U cilju osiguranja učinkovite provedbe programa u okviru programa IPA, Korisnik je dužan poduzeti sve potrebne mjere kako bi osigurao:

- a) da, u slučaju postupaka nadmetanja radi pružanja usluga, nabave roba ili ustupanja radova, fizičke ili pravne osobe kvalificirane za sudjelovanje u postupcima nadmetanja u skladu s gornjim člankom 23. imaju pravo na privremeni smještaj i boravak tamo gdje to značaj ugovora opravdava. To se pravo stječe tek nakon što je objavljen poziv na dostavu ponuda, a uživa ga tehničko osoblje potrebno za provedbu istraživanja i drugih mjera koje prethode izradi ponuda. To pravo prestaje mjesec dana nakon odluke o dodjeli ugovora,
- b) da se osoblju koje sudjeluje u aktivnostima koje financira Zajednica i članovima njihovih najužih obitelji ne mogu odobriti manje povoljne

⁵ SL L 8, 12 siječnja 2001., str. 1

pogodnosti, povlastice i izuzeća od onih koji se obično odobravaju ostalom međunarodnom osoblju zaposlenom u Republici Hrvatskoj, na temelju bilo kojeg drugog dvostranog ili mnogostranog sporazuma ili dogovora za pomoć i tehničku suradnju,

- c) da se osoblju koje sudjeluje u aktivnostima koje financira Zajednica i članovima njihovih najužih obitelji dopusti ulazak u Republiku Hrvatsku, njihovo nastanjivanje u Republici Hrvatskoj, rad i odlazak iz Republike Hrvatske, kako to priroda predmetnog ugovora opravdava,
- d) izdavanje svih dozvola potrebnih za uvoz roba, prije svega profesionalne opreme, potrebnih za izvođenje predmetnog ugovora, u skladu s postojećim zakonima, pravilima i propisima Korisnika,
- e) da će uvoz koji se obavlja u okviru instrumenta IPA biti oslobođen carina, uvoznih pristojbi i drugih fiskalnih troškova,
- f) izdavanje svih dozvola potrebnih za ponovni izvoz gore spomenutih roba, nakon što predmetni ugovor bude u potpunosti izvršen,
- g) izdavanje odobrenja za uvoz ili kupnju deviza potrebnih za provedbu predmetnog ugovora i primjena nacionalnih propisa o deviznoj kontroli na nediskriminirajući način prema izvođačima, bez obzira na njihovu nacionalnost ili poslovni nastan,
- h) izdavanje svih dozvola potrebnih za iznošenje iz zemlje sredstava primljenih u vezi s aktivnosti koja se financira u okviru instrumenta IPA, u skladu s propisima o deviznoj kontroli u Republici Hrvatskoj.

- (2) Korisnik je dužan osigurati punu suradnju svih relevantnih tijela. Osigurat će i pristup društvima u državnom vlasništvu i ostalim državnim institucijama, uključenim u ili potrebnim za provedbu programa ili za izvršenje ugovora.

Članak 26. Pravila o porezima, carinskim pristojbama i ostalim fiskalnim troškovima

- (1) Osim u slučaju kada je drukčije određeno u Sektorskom sporazumu ili Sporazumu o financiranju, porezi, carinske i uvozne pristojbe ili drugi troškovi s jednakim učinkom ne financiraju se iz sredstava programa IPA.

- (2) Primjenjuju se sljedeće detaljne odredbe:

- a) Carinske pristojbe, uvozne pristojbe, porezi ili fiskalni troškovi s jednakim učinkom u slučaju uvoza roba prema ugovoru koji se financira sredstvima Zajednice ne financiraju se iz sredstava programa IPA. Predmetni uvozi propuštaju se od mjesta ulaska u Republiku Hrvatsku radi isporuke izvođaču, kao što stoji u odredbama odnosnog ugovora i za neposredno korištenje potrebno za normalnu provedbu ugovora, bez obzira na kašnjenja ili sporove zbog rješavanja spomenutih pristojbi, poreza ili troškova.
- b) Ugovori o pružanju usluga, nabavi roba ili ustupanju radova koje izvode izvođači registrirani u Republici Hrvatskoj ili vanjski izvođači, koji se financiraju iz sredstava Zajednice, u Republici Hrvatskoj ne podliježu plaćanju poreza na dodanu vrijednost, biljega ili pristojbi za registraciju ili fiskalnih troškova s jednakim učinkom, bilo da takvi troškovi već postoje ili će se tek uvesti. Izvođači iz EZ-a, registrirani u Republici Hrvatskoj, oslobođeni su plaćanja poreza na dodanu vrijednost (PDV-a) za pružene usluge, nabavljene robe i/ili radove koje su izvršili na temelju ugovora s EZ-om uz pravo izvođača

na prebijanje ili smanjenje ulaznog PDV-a plaćenog u vezi s pruženim uslugama, nabavljenim robama i/ili izvršenim radovima na sav PDV koji su naplatili za bilo koju drugu svoju transakciju. Ukoliko izvođači iz EZ-a nisu u mogućnosti iskoristiti ovu mogućnost, imaju pravo na povrat PDV-a, plaćenog u Republici Hrvatskoj, neposredno od poreznih tijela po podnošenju pismenog zahtjeva uz priloženu potrebnu dokumentaciju koju propisuje nacionalni/lokalni zakon za povrat i ovjerenu presliku predmetnog ugovora s EZ-om.

U svrhu ovog Okvirnog sporazuma, pojam "izvođač iz EZ-a" tumači se kao fizičke i pravne osobe, koje pružaju usluge i/ili nabavljaju robe i/ili izvode radove i/ili izvršavaju potporu na temelju ugovora s EZ-om. Pojam "izvođač iz EZ-a" obuhvaća i savjetnike za pretpristupno razdoblje, poznate i pod nazivom rezidentni savjetnici za twinning, i stručnjake uključene u twinning sporazum ili ugovor. Pojam "ugovor s EZ-om" znači svaki pravno obvezujući dokument putem kojeg se neka aktivnost financira u okviru programa IPA, a koju potpisuje EZ ili Korisnik.

Najmanje iste proceduralne povlastice primjenjuju se na takve izvođače kao što se primjenjuju na izvođače na temelju bilo kojeg drugog dvostranog ili mnogostranog sporazuma ili dogovora o pomoći i tehničkoj suradnji.

- c) Dobit i/ili dohodak nastao iz ugovora s EZ-om, oporezuje se u Republici Hrvatskoj u skladu s nacionalnim/lokalnim poreznim sustavom. No fizičke i pravne osobe, uključujući osoblje privremeno nastanjeno izvan svoje zemlje, iz država članica Europske unije ili drugih država prihvatljivih u okviru IPA-e, koje izvršavaju ugovore koji se financiraju sredstvima Zajednice, oslobođene su tih poreza u Republici Hrvatskoj.
- d) Osobna imovina i stvari kućanstva uvezeni za osobnu uporabu fizičkih osoba (i članova njihovih najužih obitelji), osim lokalno zaposlenih, koje obavljaju poslove određene u ugovorima o tehničkoj suradnji, oslobođena je plaćanja carinskih pristojbi, uvoznih pristojbi, poreza i drugih fiskalnih troškova s jednakim učinkom, s tim da navedena osobna imovina i stvari kućanstva budu ili ponovno izvezeni ili otuđeni u državi, u skladu s propisima koji su na snazi u Republici Hrvatskoj nakon prestanka ugovora.

Članak 27. Nadzor, kontrola i revizija Komisije i europskog revizorskog suda

- (1) Svi sporazumi o financiranju kao i iz njih proizašli programi i ugovori podliježu nadzoru i financijskoj kontroli od strane Komisije uključujući Europski ured za borbu protiv prijevара (European Anti-Fraud Office, OLAF) i revizije Europskog revizorskog suda. To uključuje pravo Delegacije Komisije u Republici Hrvatskoj na provedbu mjera kao što su ex-ante provjera natječajnih i ugovornih postupaka koje provode povezane operativne strukture, sve dok se od ex-ante kontrole ne odustane u skladu s prethodnim člankom 16. Valjano opunomoćeni zastupnici ili predstavnici Komisije i OLAF-a imaju pravo provoditi sve tehničke i financijske provjere koje Komisija ili OLAF smatraju potrebnima za praćenje provedbe programa uključujući

obilaske lokacija i prostorija u kojima se provode aktivnosti financirane iz sredstava Komisije. Komisija o takvim misijama unaprijed izvještava nadležna nacionalna tijela.

- (2) Korisnik je dužan dostaviti sve informacije i dokumente koji se od njega zatraže, uključujući sve računalne podatke i poduzeti sve odgovarajuće mjere kako bi olakšao rad osobama koje obavljaju revizije ili inspekcije.
- (3) Korisnik je dužan održavati odgovarajuću evidenciju i račune za utvrđivanje usluga, roba, radova i potpora koji se financiraju na temelju povezanog Sporazuma o financiranju u skladu s dobrim računovodstvenim postupcima. Korisnik je također dužan osigurati da zastupnici ili predstavnici Komisije, uključujući OLAF, imaju pravo pregledati svu relevantnu dokumentaciju i račune koji se odnose na stavke koje se financiraju na temelju Sporazuma o financiranju i pomoći Europskom revizorskom sudu da provede revizije vezane uz korištenje sredstava Zajednice.
- (4) Radi osiguranja učinkovite zaštite financijskih interesa Zajednice, Komisija uključujući OLAF može također provesti provjere i preglede dokumentacije i na licu mjesta u skladu s proceduralnim odredbama Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) BR. 2185/1996 od 11. studenog 1996.⁶ Ove provjere i pregledi biti će pripremljene i provedene u bliskoj suradnji s nadležnim tijelima koje odredi Korisnik, on će biti pravodobno obaviješten o predmetu, svrsi i pravnom utemeljenju ovih provjera i pregleda, kako bi oni mogli pružiti svu potrebnu pomoć. Korisnik će utvrditi službu koja će na traženje OLAF-a pomagati u provedbi istraga sukladno Uredbi Vijeća (EZ, Euroatom) br. 2185/1996. Ukoliko Korisnik želi, provjere na licu mjesta i pregledi mogu biti provedeni zajednički. Kada sudionici u aktivnostima koje financira Zajednica odbijaju provjere na licu mjesta ili preglede, Korisnik će, djelujući sukladno nacionalnim pravilima, pružiti Komisiji/inspektorima OLAF-a takvu pomoć kakvu oni trebaju kako bi im se omogućilo da obave svoje obveze u provedbi provjera na licu mjesta ili pregleda.
- (5) Komisija/OLAF će izvijestiti Korisnika čim prije je to moguće o svim činjenicama ili sumnjama vezanim uz nepravilnost o kojoj su stekli spoznaju tijekom provjere na licu mjesta ili pregleda. U svakom slučaju, Komisija/OLAF će morati izvijestiti gore spomenutu službu o rezultatima takvih provjera i pregleda.
- (6) Prethodno opisane kontrole i revizije primjenjuju se na sve izvođače i podizvođače koji su primili sredstava Zajednice uključujući sve povezane informacije koje se mogu naći u dokumentima nacionalnoga fonda Korisnika u vezi s nacionalnim doprinosom.
- (7) Ne dovodeći u pitanje odgovornosti Komisije i Europskog revizorskog suda, računi i operacije Nacionalnog fonda i, tamo gdje je to primjenjivo, operativnih struktura mogu se provjeravati prema vlastitoj odluci Komisije od strane same Komisije ili nekog vanjskog revizora kojeg imenuje Komisija.

⁶ SL L 292, 15. studenog 1996., str. 2

Članak 28. Sprječavanje nepravilnosti i prijevare, mjere protiv korupcije

- (1) Korisnik je dužan osigurati provođenje istrage i učinkovito postupanje u slučajevima kod kojih postoji sumnja u prijevare i nepravilnosti i osigurati funkcioniranje mehanizma kontrole i izvješćivanja istovjetnog onome predviđenom u Uredbi Komisije (EZ) br. 1828/2006 od 8. prosinca 2006.⁷ (7). Komisija mora bez odgađanja biti izvještena u slučaju da postoji sumnja u prijevaru ili nepravilnost.
- (2) Nadalje, Korisnik je dužan poduzeti sve odgovarajuće mjere za sprječavanje i suzbijanje aktivne ili pasivne korupcije u bilo kojoj fazi postupka nabave ili dodjele bespovratne pomoći, kao i tijekom provedbe odgovarajućih ugovora.
- (3) Korisnik, uključujući osoblje odgovorno za provedbu aktivnosti koje financira Zajednica, poduzet će sve mjere predostrožnosti koje su neophodne kako bi se izbjegao rizik sukoba interesa te će odmah izvijestiti Komisiju o bilo kakvom sukobu interesa ili situaciji koja bi mogla prouzročiti takav konflikt.
- (4) Primjenjuju se sljedeće definicije:
 - a) Nepravilnost označava bilo kakvo kršenje odredbe primjenjivih propisa i ugovora koje proizlazi iz radnje ili propusta gospodarskog subjekta, a koje ima, ili može imati, učinak da utječe na opći proračun Europske unije kroz neopravdanu troškovnu stavku.
 - b) Prijevarena označava bilo koju namjernu radnju ili propust vezan uz: korištenje ili predstavljanje krivih, netočnih ili nepotpunih izjava ili dokumenata, koje kao učinak ima krivo doznačavanje ili zadržavanje sredstava iz općeg proračuna Europskih zajednica ili proračuna kojima upravljaju Europske zajednice ili netko u njihovo ime; prikrivanje informacija čime se krši određena obveza s istim učinkom; pogrešna primjena takvih sredstava u svrhe različite od onih za koje su prvobitno dodijeljena.
 - c) Aktivna korupcija definira se kao nečija namjerna radnja kojom se službeniku, za njega ili za treću stranu, obećava ili daje, neposredno ili putem posrednika, prednost bilo koje vrste kako bi djelovao ili se suzdržao od djelovanja u skladu sa svojom obvezom, ili obavljao svoje funkcije protivno službenim dužnostima na način koji šteti, ili će vjerojatno štetiti, financijskim interesima Europskih zajednica.
 - d) Pasivna korupcija definira se kao namjerna radnja službenika koji neposredno, ili putem posrednika, traži ili prima bilo kakvu vrstu prednosti, za sebe ili treću stranu, ili prihvaća obećanje takve prednosti, kako bi djelovao ili se suzdržao od djelovanja u skladu sa svojom dužnošću, ili obavljao svoju funkciju

⁷ SL L 371, 27. prosinca 2006., str 4

protivno službenim dužnostima na način koji šteti, ili će vjerojatno štetiti, financijskim interesima Europskih zajednica.

Članak 29. Povrat sredstva u slučaju nepravilnosti ili prijevare

- (1) Bilo kakva dokazana nepravilnost ili prijevara otkrivena u bilo kojem trenutku tijekom provedbe pomoći u okviru programa IPA ili nakon revizije, dovest će do povrata sredstva Komisiji od strane Korisnika.
- (2) Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje dužan je vratiti doprinos Zajednice isplaćen Korisniku od onih koji su počinili nepravilnost, prijevaru ili korupciju ili se njome okoristili, u skladu s nacionalnim postupcima povrata. Činjenica da nacionalni dužnosnik za ovjeravanje ne uspije vratiti sve ili dio sredstava ne sprječava Komisiju da sredstva vrati od Korisnika.

Članak 30. Financijske ispravke

- (1) U slučaju decentraliziranog upravljanja, radi osiguranja da se sredstva koriste u skladu s primjenjivim propisima, Komisija primjenjuje postupke obračuna ili mehanizme financijskih ispravki u skladu s člankom 53.b(4). i 53.c(2). Financijske uredbe te kako je navedeno u Sektorskim sporazumima i Sporazumima o financiranju.
- (2) Financijska ispravka se može javiti uslijed:
 - utvrđivanja specifične nepravilnosti, uključujući prijevaru,
 - utvrđivanja slabosti ili nedostatka u sustavima upravljanja i kontrole Korisnika.
- (3) Ukoliko Komisija otkrije da je izdatak u okviru programa koji pokriva program IPA nastao na način kojim se krše primjenjiva pravila, odlučuje koji će iznosi biti isključeni iz financiranja iz sredstava Zajednice.
- (4) Obračun i utvrđivanje takvih ispravki, kao i odnosnih povrata, izrađuje Komisija, slijedom kriterija i postupaka iz donjih članaka 32., 33. i 34. Odredbe o financijskim ispravkama koje su navedene u Sektorskim sporazumima ili Sporazumima o financiranju primjenjuju se uz ovaj Okvirni sporazum.

Članak 31. Financijska usklađivanja

U slučaju decentraliziranog upravljanja, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje, koji je prvi odgovoran za provođenje istrage o nepravilnostima, provodi financijska usklađenja u slučajevima gdje su otkrivene nepravilnosti ili propusti u operacijama ili operativnim programima, otkazivanjem cjelokupnog ili dijela doprinosa Zajednice predmetnim operacijama ili operativnim programima. Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje uzima u obzir vrstu i težinu nepravilnosti i financijski gubitak za doprinos Zajednice.

Članak 32. Kriteriji za financijske ispravke

- (1) Komisija može izvršiti financijske ispravke, otkazivanjem cjelokupnog ili dijela doprinosa Zajednice programu, u slučajevima iz gornjeg članka 30. stavka 2.
- (2) U slučaju utvrđivanja pojedinačnih nepravilnosti, Komisija uzima u obzir sistemsku prirodu nepravilnosti u određivanju treba li primijeniti paušalne ispravke, točne ispravke ili ispravke zasnovane na ekstrapolaciji rezultata. Za komponentu Ruralnog razvoja, kriteriji za financijske ispravke navedeni su u Sporazumu o financiranju ili Sektorskim sporazumima.
- (3) Komisija, prilikom odlučivanja o iznosu ispravke, uzima u obzir vrstu i težinu nepravilnosti i/ili opseg financijskih implikacija slabosti ili nedostataka utvrđenih u sustavu upravljanja i kontrole u predmetnom programu.

Članak 33. Postupak za financijske ispravke

- (1) Prije donošenja odluke o financijskoj ispravci, Komisija obavještava nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje o svojim privremenim zaključcima i zahtjeva njegove komentare u roku od dva mjeseca.

U slučaju da Komisija predloži financijsku ispravku na osnovi ekstrapolacije ili paušalne stope, Korisniku se daje mogućnost da utvrdi stvarni opseg nepravilnosti provjerom predmetne dokumentacije. U sporazumu s Komisijom, Korisnik može ograničiti opseg ove provjere na odgovarajuću mjeru ili uzorak odnosne dokumentacije. Osim u valjano opravdanim slučajevima, vrijeme dopušteno za ovu provjeru ne smije biti duže od dva mjeseca nakon dvomjesečnog razdoblja iz prve točke.

- (2) Komisija je dužna razmotriti sve dokaze koje Korisnik dostavi unutar vremenskih rokova iz stavka 1.
- (3) Komisija će nastojati donijeti odluku o financijskoj ispravci u roku od šest mjeseci nakon otvaranja postupka iz stavka 1.

Članak 34. Povrat sredstava

- (1) Svaki povrat sredstava u opći proračun Europske unije izvršava se prije datuma dospijeća navedenog u nalogu za povrat sredstava sastavljenom u skladu s člankom 72. Financijske uredbe. Datum dospijeća je zadnji dan drugog mjeseca nakon izdavanja naloga.
- (2) Svako kašnjenje s povratom sredstava uzrokuje nastanak kamate zbog kašnjenja s plaćanjem, počevši s datumom dospijeća i zaključno na datum stvarnog plaćanja. Stopa takve kamate je jedan i pol postotnih poena viša od stope koju primjenjuje

Europska središnja banka u svojim glavnim operacijama refinanciranja na prvi radni dan u mjesecu u kojem pada datum dospijeća.

Članak 35. Ponovna upotreba doprinosa Zajednice

- (1) Sredstva iz doprinosa Zajednice koja su otkazana slijedom financijskih ispravki sukladno članku 30. uplaćuju se u Proračun Zajednice, uključujući kamatu na njih.
- (2) Doprinos koji je otkazan ili vraćen u skladu s gornjim člankom 31. ne može se ponovno uporabiti za operaciju ili operacije koje su bile predmet povrata ili usklađivanja, niti, u slučaju kada je povrat ili usklađivanje provedeno zbog systemske nepravilnosti, za postojeće operacije unutar cjelokupne ili dijela osovine prioriteta u kojoj je sustavna nepravilnost nastala.

Članak 36. Nadzor u slučaju decentraliziranog upravljanja, nadzorni odbori

- (1) U slučaju decentraliziranog upravljanja, Korisnik je dužan, u roku od šest mjeseci nakon stupanja na snagu prvog sporazuma o financiranju, uspostaviti nadzorni odbor za program IPA, u suglasnosti s Komisijom, radi osiguranja usklađenosti i koordinacije u provedbi komponenti programa IPA.
- (2) Nadzornom odboru programa IPA pomažu sektorski nadzorni odbori uspostavljeni u okviru komponenti programa IPA. Oni su vezani za programe ili komponente. Mogu uključivati predstavnike civilnoga društva, gdje je to prikladno. Detaljnija pravila mogu se osigurati u Sporazumima o financiranju ili Sektorskim sporazumima.
- (3) Nadzorni odbor za program IPA dužan je uvjeriti se u opću djelotvornost, kvalitetu i usklađenost provedbe svih programa i operacija u cilju ostvarivanja ciljeva iz višegodišnjih indikativnih planskih dokumenata i sporazuma o financiranju.
 - (a) Nadzorni odbor za program IPA može Komisiji, nacionalnom koordinatorskom odboru programa IPA i nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje predlagati mjere za osiguranje usklađenosti i koordinacije između programa i operacija koje se provode u okviru raznih komponenti, kao i sve korektivne mjere u komponentama potrebne za osiguranje ostvarenja općih ciljeva pružene pomoći, i radi povećanja ukupne učinkovitosti. Može i relevantnom sektorskom nadzornom(im) odboru(ima) predlagati odluke o korektivnim mjerama da bi se osiguralo postizanje pojedinačnih ciljeva programa i povećala učinkovitost pomoći pružene u okviru programa ili predmetne(ih) komponente(i) programa IPA,
 - (b) Nadzorni odbor za program IPA usvaja svoj interni poslovnik u skladu s mandatom nadzornog odbora koji utvrđuje Komisija, a unutar institucionalnog, zakonodavnog i financijskog okvira Republike Hrvatske,
 - (c) Osim ako drukčije nije određeno u mandatu nadzornog odbora koji utvrđuje Komisija, primjenjuju se sljedeće odredbe:

aa) Članstvo nadzornog odbora za program IPA uključuje predstavnike Komisije, nacionalnog koordinatora programa IPA, nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje, predstavnike operativnih struktura i strateškog koordinatora,

bb) Predstavnik Komisije i nacionalni koordinator programa IPA supredsjedaju na sastancima nadzornog odbora za program IPA,

cc) Nadzorni odbor za program IPA sastaje se najmanje jednom godišnje. Prijelazni sastanci mogu se sazivati na tematskoj osnovi.

Članak 37. Nadzor u slučaju centraliziranog i zajedničkog upravljanja

U slučaju centraliziranog i zajedničkog upravljanja, Komisija može poduzeti sve mjere koje smatra potrebnim za nadzor predmetnih programa. U slučaju zajedničkog upravljanja, te mjere mogu se izvoditi zajednički s odnosnom međunarodnom organizacijom (ili više njih).

Članak 38. Godišnja i završna izvješća o provedbi

- (1) Operativne strukture sastavljaju sektorsko godišnje izvješće i sektorsko završno izvješće o provedbi programa za koje su odgovorne, u skladu s postupcima određenim za svaku pojedinu komponentu programa IPA u II. dijelu Provedbene uredbe o programu IPA.

Sektorska godišnja izvješća o provedbi pokrivaju financijsku godinu. Sektorska završna izvješća o provedbi pokrivaju cjelokupno razdoblje provedbe, a mogu uključiti i posljednje sektorsko godišnje izvješće.

- (2) Izvješća iz stavka 1. šalju se nacionalnom koordinatoru programa IPA, nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje i Komisiji, nakon što ih provjere sektorski nadzorni odbori.
- (3) Na osnovi izvješća iz stavka 1., nacionalni koordinator programa IPA šalje Komisiji i nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje, nakon provjere od strane nadzornog odbora programa IPA, godišnja i završna izvješća o provedbi pomoći u okviru Uredbe o programu IPA.
- (4) Godišnje izvješće o provedbi iz stavka 3., koje se šalje do 31. kolovoza svake godine i po prvi put 2008. godine, sažeto prikazuje različita sektorska godišnja izvješća izdana u okviru raznih komponenti te uključuje informacije o:
 - a) postignutom napretku u provedbi pomoći Zajednice, u odnosu na prioritete utvrđene u višegodišnjem indikativnom planskom dokumentu i različitim programima,
 - b) financijskoj provedbi pomoći Zajednice.
- (5) Završno izvješće o provedbi kako je navedeno u stavku 3. pokriva cjelokupno razdoblje provedbe a može uključiti posljednje godišnje izvješće spomenuto u stavku 4.

Članak 39. Zatvaranje programa u okviru decentraliziranog upravljanja

- (1) Nakon što Komisija od Korisnika zaprimi zahtjev za konačnom isplatom, program se smatra zatvorenim čim dođe do jednog od sljedećeg:

- isplate konačnog salda dospjelog od strane Komisije,
 - izdavanja naloga za povratom sredstava od strane Komisije,
 - oslobađanja od obveze izdvajanja od strane Komisije.
- (2) Zatvaranje programa ne dovodi u pitanje pravo Komisije da poduzme financijsku korekciju u kasnijoj fazi.
- (3) Zatvaranje programa ne utječe na obveze Korisnika da i dalje zadrži odnosnu dokumentaciju.
- (4) Osim gornjeg stavka 1. do 3., detaljnija pravila o zatvaranju programa mogu se utvrditi u Sporazumima o financiranju ili Sektorskim sporazumima.

Članak 40. Zatvaranje programa u okviru centraliziranog ili zajedničkog upravljanja

- (1) Program je zatvoren kada su svi ugovori i bespovratna pomoć financirana iz ovog programa zatvoreni.
- (2) Nakon zaprimanja konačnog zahtjeva za isplatom, ugovor ili bespovratna pomoć smatra se zatvorenim čim dođe do jednog od sljedećeg:
- isplate konačnog iznosa dospjelog od strane Komisije;
 - izdavanja naloga za povratom sredstava od strane Komisije po primitku konačnog zahtjeva za isplatom,
 - oslobađanja od obveze izdvajanja od strane Komisije.
- (3) Zatvaranje ugovora ili bespovratne pomoći ne dovodi u pitanje pravo Komisije da poduzme financijsku korekciju u kasnijoj fazi.
- (4) Osim gornjeg stavka 1. do 3., detaljnija pravila o zatvaranju programa mogu se utvrditi u Sporazumima o financiranju ili Sektorskim sporazumima.

Dio VI.ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 41. Konzultacije

- (1) Sva pitanja koja se odnose za izvršavanje ili tumačenje ovog Okvirnog sporazuma predmet su konzultacija između ugovornih stranaka i mogu dovesti, ako je potrebno, do izmjena i dopuna ovog Okvirnog sporazuma.
- (2) Ako se ne izvrši obveza sadržana u ovom Okvirnom sporazumu te ako mjere kako bi se to ispravilo nisu pravodobno poduzete, Komisija može obustaviti financiranje aktivnosti u okviru programa IPA nakon konzultacije s Korisnikom.

- (3) Korisnik se može u cjelini ili djelomično odreći provedbe aktivnosti u okviru programa IPA. Ugovorne stranke utvrđuju pojedinosti navedenog odricanja razmjenom pisama.

Članak 42. Rješavanje razlika, arbitraža

- (1) Razlike nastale uslijed tumačenja, upravljanja i provedbe ovog Okvirnog sporazuma, na bilo kojoj i svim razinama sudjelovanja, rješavat će se mirnim putem konzultacijama kako je određeno u članku 41.
- (2) U slučaju da se ne uspije riješiti mirnim putem, svaka ugovorna stranka može pitanje podnijeti na arbitražu u skladu s Izbornim pravilima o arbitraži između međunarodnih organizacijama i država pri Stalnom arbitražnom sudištu na snazi na datum potpisivanja ovog Okvirnog sporazuma.
- (3) Jezik koji će se koristiti u arbitražnom postupku bit će engleski jezik. Tijelo za imenovanje bit će glavni tajnik Stalnog arbitražnog sudišta na pisani zahtjev koji podnosi neka od ugovornih stranaka. Pravorijek arbitra je obvezujući za sve stranke i bez prava na žalbu.

Članak 43. Sporovi s trećim stranama

- (1) Bez utjecaja na jurisdikciju suda određenog u ugovoru kao nadležnog suda za sporove nastale iz tog ugovora između stranaka u njemu, Europska komisija uživa na državnom području Republike Hrvatske imunitet od parničnog i drugog zakonskog postupanja u vezi s bilo kojim sporom između Europske zajednice i/ili Korisnika i treće strane, ili između trećih strana, koji se neposredno ili posredno odnosi na pružanje pomoći Zajednice Korisniku prema ovom Okvirnom sporazumu, osim do one mjere do koje se u konkretnom slučaju Europska zajednica izričito odrekla svoga imuniteta.
- (2) Korisnik je dužan u bilo kojem sudskom ili upravnom postupku pred sudom, tribunalom ili upravnom instancom u Republici Hrvatskoj braniti taj imunitet i zauzeti stav koji propisno štiti interese Europske komisije. Tamo gdje je to potrebno, Korisnik i Europska komisija pristupit će konzultacijama o stavu koji treba zauzeti.

Članak 44. Obavijesti

- (1) Sve obavijesti u vezi s ovim Okvirnim sporazumom bit će u pisanom obliku i na engleskom jeziku. Svaka komunikacija mora biti potpisana i dostavljena kao izvorni dokument ili putem faksa.
- (2) Svaka komunikacija u vezi s ovim Okvirnim sporazumom mora se slati na sljedeće adrese:

Za Komisiju:

Europska komisija

Opća uprava za proširenje
EU1049 Bruxelles

BELGIJA

Faks: +32 (2) 2959540

Za Korisnika:

Središnji državni ured za razvojnu

strategiju i koordinaciju fondova
Radnička cesta 80

10000 Zagreb

HRVATSKA

Faks: +385 (1) 4569 150

Članak 45. Dodaci

Dodaci se smatraju sastavnim dijelom ovog Okvirnog sporazuma.

Članak 46. Stupanje na snagu

Ovaj Okvirni sporazum stupa na snagu na datum kada se ugovorne stranke međusobno izvijeste pisanim putem o njegovom prihvaćanju u skladu s unutarnjim zakonodavstvom svake od stranaka.

Članak 47. Izmjene i dopune

Sve izmjene i dopune dogovorene između ugovornih stranaka bit će u pisanom obliku i bit će dio ovog Sporazuma. Takve izmjene i dopune stupaju na snagu na datum koji odrede ugovorne stranke.

Članak 48. Prestanak

- (1) Ovaj Okvirni sporazum ostaje na snazi neodređeno vrijeme osim ako ga jedna od ugovornih stranaka na raskine uz pisanu obavijest.
- (2) Po prestanku ovog Okvirnog sporazuma, sva pomoć koja je u tijeku izvršenja bit će provedena do svog ispunjenja u skladu s Okvirnim sporazumom i Sektorskim sporazumom i Sporazumom o financiranju.

Članak 49. Jezik

Ovaj Okvirni sporazum je sastavljen u dva izvornika na engleskom jeziku.

Sastavljeno u Zagrebu, dana 27. kolovoza 2007.

Za Vladu Republike Hrvatske
Martina Dalić

Državni tajnik i Nacionalni IPA koordinator
Središnji državni ured za razvojnu
strategiju i koordinaciju fondova EU

Sastavljeno u Zagrebu, dana 27. kolovoza 2007.

Za Komisiju
Vincent Degert

Šef Delegacije Europske komisije
u Republici Hrvatskoj

DODATAK A

Dodjela funkcija i zajedničkih odgovornosti strukturama, tijelima i direkcijama u skladu s člankom 8 Okvirnog Sporazuma između Komisije i Korisnika od 27. kolovoza 2007.

Preliminarna napomena:

Ovaj popis prikazuje glavne funkcije i zajedničke odgovornosti odnosnih struktura, tijela i direkcija. Popis ne treba smatrati konačnim. Dopunjuje osnovni dio ovog Okvirnog sporazuma.

(1) Dužnosnik nadležan za akreditaciju (DNA):

- a) Dužnosnika nadležnog za akreditaciju imenuje Korisnik. Dužnosnik nadležan za akreditaciju je visoko pozicionirani dužnosnik u Vladi ili državnoj upravi Republike Hrvatske.
- b) Dužnosnik nadležan za akreditaciju odgovoran je za izdavanje, nadzor i oduzimanje ili povlačenje akreditacije nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje (NDO) ujedno
 - kao čelnika nacionalnog fonda koji ima ukupnu odgovornost za financijsko upravljanje sredstvima EU u Republici Hrvatskoj i odgovoran je za pravovaljanost i ispravnost predmetnih transakcija,
 - u vezi sa sposobnosti nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje da ispuni odgovornosti radi djelotvornog funkcioniranja sustava upravljanja i kontrole u okviru programa IPA.

Akreditacija nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje pokriva i nacionalni fond (NF).

Dužnosnik nadležan za akreditaciju dužan je Komisiju izvijestiti o akreditaciji nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje kao i izvijestiti Komisiju o svim promjenama u vezi s akreditacijom nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje. To uključuje dostavljanje svih relevantnih popratnih informacija na zahtjev Komisije.

- c) Prije akreditacije nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje, dužnosnik nadležan za akreditaciju dužan je uvjeriti se da su ispunjeni primjenjivi zahtjevi iz članka 11. Provedbenih propisa za program IPA. To uključuje provjeru poštivanja sustava upravljanja i kontrole koje je Korisnik uspostavio radi djelotvornih kontrola najmanje u područjima iz Dodatka Provedbene uredbe o

programu IPA (kriteriji za akreditaciju). Ovaj dodatak sadrži sljedeće opće zahtjeve:

- Kontrolno okruženje (uspostavljanje i upravljanje organizacijom i zaposlenicima) što uključuje načela etike i integriteta, upravljanje i izvješćivanje o nepravilnostima, planiranje broja zaposlenih osoba, zapošljavanje, obuku i ocjenjivanje uključujući upravljanje osjetljivim radnim mjestima, osjetljivim funkcijama i sukobima interesa, uspostavljanje pravnih osnova za tijela i pojedince, formalno uspostavljanje odgovornosti, nadležnosti, delegirane nadležnosti i svih potrebnih povezanih ovlasti za sve zadatke i položaje u cijeloj organizaciji),
- Planiranje i upravljanje rizikom što uključuje utvrđivanje rizika, procjenu i upravljanje, utvrđivanje ciljeva i alokacije resursa prema ciljevima, planiranje procesa provedbe,
- Kontrolne aktivnosti (provedba mjera) što uključuje postupke provjere, postupke za nadzor kroz odgovorno upravljanje poslovima delegiranim na podređene, uključujući godišnje izvještaje o jamstvu od podređenih sudionika, pravila za svaku pojedinačnu vrstu nabave i poziva na dostavu prijedloga, procedure uključujući popise provjere za svaki korak nabave i poziva na dostavu prijedloga, pravila i procedure o promidžbi, procedure isplata, procedure za nadzor izvršavanja sufinanciranja, proračunske procedure da bi se osigurala dostupnost sredstava, procedure za kontinuitet operacija, računovodstvene procedure, procedure usuglašavanja, izvješćivanje o izuzecima, između ostalih o izuzecima uobičajenih procedura odobrenih na odgovarajućoj razini, neodobrenim izuzecima i utvrđenim propustima u kontroli, sigurnosne procedure, procedure arhiviranja, razdvajanje dužnosti i izvješćivanje i slabostima interne kontrole,
- Aktivnosti nadzora (nadzor intervencija), što uključuje internu reviziju uz sastavljanje revizijskih izvješća i preporuka, ocjena,
- Komunikacija (osiguranje da svi sudionici dobiju informacije koje su im potrebne za obavljanje njihove uloge) što uključuje redovne koordinacijske sastanke između različitih tijela radi razmjene informacija o svim aspektima planiranja i provedbe i redovito izvješćivanje na svim odgovarajućim razinama o učinkovitosti i djelotvornosti interne kontrole.

(2) Nacionalni koordinator programa IPA (NKIPA):

- a) Nacionalnog koordinatora programa IPA imenuje Korisnik. Nacionalni koordinator programa IPA je visoko pozicionirani dužnosnik u vladi ili državnoj upravi Korisnika.
- b) Nacionalni koordinator programa IPA zadužen je za sveukupnu koordinaciju pomoći u okviru programa IPA.
- c) Nacionalni koordinator programa IPA osigurava partnerstvo između Komisije i Korisnika i usku vezu između općeg procesa pridruživanja i korištenja

pretpristupne pomoći u okviru programa IPA. Nacionalni koordinator programa IPA ima ukupnu odgovornost za:

- usklađivanje i koordinaciju programa u okviru programa IPA,
 - godišnje programiranje za komponentu Pomoći u tranziciji i jačanju institucija na nacionalnoj razini,
 - koordinaciju sudjelovanja Korisnika u odnosnim programima prekogranične suradnje kako s Državama članicama tako i s drugim državama Korisnicama, kao i u programima transnacionalne, međuregionalne i suradnje u području morskoga sliva u okviru drugih instrumenata Zajednice. Nacionalni koordinator programa IPA može delegirati poslove koji se odnose na ovu koordinaciju na koordinatora programa prekogranične suradnje.
- d) Nacionalni koordinator programa IPA sastavlja, a nakon što ih pregleda nadzorni odbor programa IPA, i podnosi Komisiji godišnja i završna izvješća o provedbi programa IPA kako je određeno u članku 38. ovog Okvirnog sporazuma i u članku 61. stavku 3. Provedbene uredbe o programu IPA. Primjerak tih izvješća šalje nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje.

(3) Strateški koordinator:

- a) Strateškog koordinatora imenuje Korisnik kako bi osigurao koordinaciju komponente Regionalnog razvoja i komponente Razvoja ljudskih potencijala pod odgovornošću nacionalnog IPA koordinatora. Strateški koordinator je tijelo unutar državne uprave Korisnika bez izravnog uključivanja u provedbu predmetnih komponenti.
- b) Strateški koordinator posebno:
- koordinira pomoć dodijeljenu u okviru komponente Regionalnog razvoja i komponente Razvoja ljudskih potencijala,
 - izrađuje nacrt okvira za usklađivanje strategija kako je navedeno u članku 154. Provedbene uredbe o programu IPA,
 - osigurava koordinaciju između sektorskih strategija i programa.

(4) Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje (NDO):

Nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje imenuje Korisnik. Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje je visoko pozicionirani dužnosnik u vladi ili državnoj upravi Korisnika.

Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje obavlja sljedeće funkcije i preuzima sljedeće odgovornosti:

- a) Kao čelnik nacionalnog fonda, nosi ukupnu odgovornost za financijsko upravljanje fondovima EU u Republici Hrvatskoj i odgovoran je za pravovaljanost i ispravnost predmetnih transakcija. Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje posebno obavlja sljedeće poslove u pogledu tih odgovornosti:
- osiguranje pravovaljanosti i ispravnosti predmetnih transakcija,

- sastavljanje i podnošenje potvrđenih izjava o izdacima i zahtjeva za plaćanje Komisiji; nosi ukupnu odgovornost za točnost zahtjeva za plaćanje i za prijenos sredstava na operativne strukture i/ili krajnje korisnike,
 - potvrđivanje dostupnosti i valjanosti elemenata za sufinanciranje,
 - utvrđivanje i promptno obavještanje o nepravilnostima,
 - financijske ispravke slijedom eventualno uočenih nepravilnosti, u skladu s člankom 50. Provedbene uredbe o programu IPA,
 - osoba za kontakt o financijskim informacijama koje se šalju između Komisije i Korisnika.
- b) odgovoran je za djelotvorno funkcioniranje sustava upravljanja i kontrole u okviru programa IPA. Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje posebno ispunjava sljedeće zadatke u pogledu tih odgovornosti:
- odgovoran je za izdavanje, nadzor i oduzimanje ili povlačenje akreditacije operativnim strukturama,
 - osiguranje postojanja i djelotvornog funkcioniranja sustava upravljanja pomoći u okviru programa IPA,
 - osiguranje da sustav unutarnje kontrole u pogledu upravljanja sredstvima bude djelotvoran i učinkovit,
 - podnošenje izvješća o radu sustava upravljanja i kontrole,
 - učinkovit rad sustava izvještavanja i pružanja informacija,
 - praćenje ispunjavanja nalaza iz revizorskih izvješća, u skladu sa člankom 18. ovog Okvirnog sporazuma i člankom 30. stavkom 1. Provedbene uredbe o programu IPA,
 - bez odgađanja obavještava Komisiju, uz primjerak izvijesti dužnosnika nadležnog za akreditaciju, o bilo kakvim značajnim promjenama u sustavima upravljanja i kontrole.

Kao nužna posljedica odgovornosti pod a) i b) kako je gore navedeno, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje uspostavlja Godišnju izjavu o jamstvu kako je utvrđeno u članku 17. ovog Okvirnog sporazuma i sljedećeg DODATKA B ovom Sporazumu, koja uključuje:

- a) potvrdu o učinkovitom radu sustava upravljanja i kontrole;
- b) potvrdu o pravovaljanosti i ispravnosti odnosnih transakcija;
- c) informacije o bilo kakvim promjenama u sustavima i kontrolama, i elementima popratnih računovodstvenih podataka.

Ukoliko potvrde u vezi s učinkovitim radom sustava upravljanja i kontrole i pravovaljanosti i ispravnosti odnosnih transakcija (gornjih a) i b) nisu dostupne, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje dužan je izvijestiti Komisiju, uz primjerak dužnosniku nadležnom za akreditaciju, o razlozima i mogućim posljedicama kao i o mjerama koje se poduzimaju za ispravak situacije i zaštitu interesa Zajednice.

(5) Nacionalni fond (NF):

- a) Nacionalni fond je tijelo smješteno na razini državnog ministarstva Korisnika i nadležno je za središnji proračun te djeluje kao tijelo središnje riznice.
- b) Nacionalni fond je zadužen za poslove financijskog upravljanja pomoći u okviru programa IPA, pod nadležnosti nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje.
- c) Nacionalni fond je posebno zadužen za organiziranje bankovnih računa, podnošenje zahtjeva za isplatom sredstava Komisiji, odobravanje prijenosa sredstava sa Komisije na operativne strukture ili na krajnje korisnike i podnošenje financijskih izvješća Komisiji.

(6) Operativne strukture:

- a) Po jedna operativna struktura uspostavlja se za svaku komponentu ili program IPA koja će se baviti upravljanjem i provedbom pomoći u okviru programa IPA. Operativna struktura je tijelo ili skupina tijela unutar uprave Korisnika.
- b) Operativna struktura je odgovorna za upravljanje i provedbu programa IPA ili predmetnih programa u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja. U tu svrhu, operativna struktura ima nekoliko funkcija koje uključuju:
 - pripremu godišnjih i višegodišnjih programa,
 - nadzor provedbe programa i vođenje sektorskih nadzornih odbora kako je određeno u članku 36. stavku 2. ovog Okvirnog sporazuma i u članku 59. provedbene uredbe o programu IPA, odnosno, osiguravanje dokumentacije potrebne za nadzor kvalitete provedbe programa,
 - pripremu sektorskih godišnjih i završnih izvješća o provedbi iz članka 38. stavka 1. i 2. ovog Okvirnog sporazuma i članka 61. stavka 1. Provedbene uredbe o programu IPA, te nakon njihove provjere od strane sektorskog nadzornog odbora, podnošenje izvješća Komisiji, nacionalnom koordinatoru programa IPA i nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje,
 - osiguranje da su aktivnosti koje se financiraju odabrane i odobrene sukladno kriterijima i mehanizmima primjenjivim na te programe te da poštuju relevantna pravila Komisije i nacionalna pravila,
 - uspostavljanje postupaka kako bi se osiguralo čuvanje dokumentacije u vezi s izdacima i potrebnim revizijama kako bi se osigurao odgovarajući tijek revizije,
 - organizaciju natječajnih postupaka, dodjelu i potpisivanje ugovora, izvršenje plaćanja i povrat sredstava od krajnjeg korisnika,
 - osiguranje da sva tijela sudionici u provedbi operacija održavaju poseban računovodstveni sustav ili posebnu računovodstvenu kodifikaciju,

dostavu svih potrebnih informacija o postupcima i provjerama provedenim u vezi s izdacima prema Nacionalnom fondu i nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje,

uspostavu, održavanje i nadogradnju odgovarajućeg sustava izvještavanja i informiranja,

potvrđivanje da su izdaci pristigli na naplatu učinjeni u skladu s primjenjivim pravilima, da je roba dostavljena i usluge izvršene sukladno relevantnoj odluci, te da su zahtjevi za plaćanje sa strane krajnjeg korisnika ispravni: Te potvrde pokrivaju administrativne, financijske, tehničke i fizičke aspekte operacija, kako je prikladno,

osiguranje interne revizije svojih različitih sastavnih tijela,

izvještavanje o nepravilnostima,

poštivanje zahtjeva vezanih uz informiranje i promidžbu.

- c) Čelnici tijela koja čine operativnu strukturu moraju biti jasno imenovani i odgovorni za zadatke koji su dodijeljeni njihovim odnosnim tijelima, u skladu s člankom 8. stavkom 3. ovog Okvirnog sporazuma i člankom 11. stavkom 3. Provedbene uredbe o programu IPA.

(7) Tijelo nadležno za reviziju:

- a) Korisnik imenuje tijelo nadležno za reviziju koje je funkcionalno neovisno od svih sudionika u sustavu upravljanja i kontrole i poštuje međunarodno prihvaćane revizijske standarde.
- b) Tijelo nadležno za reviziju odgovorno je za potvrđivanje djelotvornog i dobrog rada sustava upravljanja i kontrole.
- c) Tijelo nadležno za reviziju, pod nadležnosti svoga čelnika, posebno ispunjava sljedeće funkcije i preuzima sljedeće odgovornosti:

Tijekom svake godine, uspostavljanje i izvršavanje godišnjeg plana rada revizije koji obuhvaća revizije čiji je cilj potvrđivanje:

- djelotvornog rada sustava upravljanja i kontrole,
- pouzdanosti računovodstvenih podataka koji se dostavljaju Komisiji.

Rad revizije uključuje provođenje revizije na odgovarajućem uzorku operacija ili transakcija i provjeru procedura.

Godišnji plan rada revizije podnosi se nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje i Komisiji prije početka predmetne godine.

- podnošenje izvješća i mišljenja kako slijedi:
 - godišnje izvješće o obavljenim revizijama prema obrascu u DODATKU C ovom Okvirnom sporazumu i utvrđivanje resursa koje je tijelo nadležno za

reviziju koristilo i sažetak svih slabosti otkrivenih u sustavu upravljanja i kontrole ili nalazima revizije transakcija izvršenih u skladu s godišnjim planom rada revizije tijekom prethodnih 12 mjeseci, zaključno na dan 30. rujna odnosno godine. Godišnje izvješće o obavljenim revizijama šalje se Komisiji, nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje i dužnosniku nadležnom za akreditaciju do 31. prosinca svake godine. Prvo takvo izvješće pokriva razdoblje od 1. siječnja 2007. do 30. studenog 2007.

- godišnje revizijsko mišljenje prema obrascu u DODATKU D ovom Okvirnom sporazumu o tome rade li sustavi upravljanja i kontrole učinkovito i poštuju li zahtjeve ovog Okvirnog sporazuma i Provedbene uredbe o programu IPA i/ili drugih sporazuma između Komisije i Korisnika. Ovo se mišljenje šalje Komisiji, nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje i dužnosniku nadležnom za akreditaciju. Pokriva isto razdoblje i ima iste rokove kao i godišnje izvješće o obavljenim revizijama.
 - mišljenje o završnoj izjavi o izdacima koje nacionalni dužnosnik za ovjeravanje podnosi Komisiji, za zatvaranje nekog programa ili nekog njegovog dijela. Tamo gdje je to prikladno, završna izjava o izdacima može uključiti zahtjeve za plaćanje u obliku računa koji se podnose na godišnjoj osnovi. Ovo mišljenje bavi se valjanosti završnog zahtjeva za plaćanje, točnosti financijskih informacija i, tamo gdje je to prikladno, popraćeno je završnim izvješćem o obavljenim revizijama. Priprema se prema obrascu u DODATKU E ovom Okvirnom sporazumu. Šalje se Komisiji i dužnosniku nadležnom za akreditaciju u isto vrijeme kad i odnosna završna izjava o izdacima koju podnosi nacionalni dužnosnik za ovjeravanje ili najkasnije u roku od tri mjeseca od podnošenja te završne izjave o izdacima.
- Daljnji posebni zahtjevi za godišnji plan rada revizije i/ili izvješća i mišljenja iz prethodne točke mogu se utvrditi u Sektorskim sporazumima ili Sporazumima o financiranju.
 - S obzirom na metodologiju rada revizije, izvješća i revizijska mišljenja, tijelo nadležno za reviziju mora poštivati međunarodne standarde o reviziji, posebno u pogledu područja procjene rizika, revizijske značajnosti i uzorkovanja. Ta se metodologija može upotpuniti daljnjim smjernicama i definicijama Komisije, posebno u vezi s odgovarajućim općim pristupom uzorkovanju, razinama povjerljivosti i značajnosti.

DODATAK B

Okvirnom sporazumu između Komisije i Vlade Republike Hrvatske

Izjava o jamstvu¹

Nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje Republike Hrvatske²

Ja, (prezime, ime, službeni naziv ili funkcija), nacionalni dužnosnik za ovjeravanje Republike Hrvatske ovim dostavljam Komisiji [izjavu o izdacima] [račune i izjavu o izdacima]¹⁰ Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA) za Republiku Hrvatsku za financijsku godinu 01. 01. 20xx do 31. 12. 20xx.

Izjavljujem da sam uspostavio i nadzirao rad sustava upravljanja i interne kontrole u vezi s komponentom programa IPA [1 do 5] (Godišnja izjava o upravljanju).

Potvrđujem, na osnovi svoje vlastite prosudbe i na osnovi informacija koje su mi na raspolaganju, uključujući, između ostalog, rezultate rada interne revizije, da:

- Izdaci prikazani [i računi podnijeti]³ Komisiji tijekom financijske godine 01. 01. 20xx do 31. 12. 20xx daju[e], po mom najboljem znanju, objektivno, potpuno i točno stanje izdataka i primitaka u vezi s komponentom programa IPA [1 do 5] za gore navedenu financijsku godinu,
- Sustav upravljanja i kontrole bio je djelotvoran kako bi osigurao prihvatljivo jamstvo pravovaljanosti i ispravnosti predmetnih transakcija, uključujući, između ostalog, poštivanje načela dobrog financijskog upravljanja,
- Sustav upravljanja i kontrole primijenjen za komponentu [1 do 5] nije se [značajno]⁴ promijenio u usporedbi s opisom danim u trenutku podnošenja zahtjeva za prijenos upravljanja (uzimajući u obzir promjene o kojima je Komisija bila obaviještena prethodnih godina),
- Poštovani su svi relevantni ugovorni odnosi koji bi mogli imati materijalne posljedice na prikazane izdatke [i podnijete račune][†] tijekom referentnog razdoblja u slučaju nepoštivanja. Nije bilo događaja nepoštivanja pravila Zajednice koji bi mogli imati materijalne posljedice na prikazane izdatke [i podnijete račune][†] u slučaju nepoštivanja.

Potvrđujem da sam, prema potrebi, poduzeo odgovarajuće mjere u vezi s izvješćima i mišljenjima tijela nadležnog za reviziju, koja su do danas izdana, u skladu s člankom 29. Provedbenih pravila IPA-e.

¹ po komponentama

² prema Članku 27. Provedbene uredbe o programu IPA

³ mogućnost koja se bira za komponentu 5

⁴ gdje je to prikladno

[Ovo jamstvo ipak podliježe sljedećim rezervacijama <opisati i mjere za ispravak >:

-
- ...].

Nadalje, potvrđujem da nisam upoznat s bilo kojim neobjavljenim pitanjem koje bi moglo štetiti financijskim interesima Zajednice.

(Mjesto i datum izdavanja

Potpis

Ime i službeni naslov ili funkcija nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje)

DODATAK C

Okvirnom sporazumu između Komisije i Vlade Republike Hrvatske

Godišnje izvješće o obavljenim revizijama¹

Tijela u Republici Hrvatskoj nadležnog za reviziju²

dostavlja se

- Europskoj komisiji, Općoj upravi ...
- Dužnosniku nadležnom za akreditaciju (DNA) u Republici Hrvatskoj i
- [primjerak]³ Nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje (NDO) u Republici Hrvatskoj

1. UVOD

- Utvrditi komponentu/program IPA-e koju izvješće pokriva
- Navesti tijela koja su bila uključena u pripremu izvješća, uključujući i samo Tijelo nadležno za reviziju
- Opisati korake koji su poduzeti za pripremu izvješća
- Navesti opseg obavljenih revizija (uključujući izdatke prikazane Komisiji za odnosnu godinu u vezi s relevantnim operacijama)
- Navesti razdoblje pokriveno ovim godišnjim izvješćem o obavljenim revizijama (prethodnih 12 mjeseci zaključno na dan 30. 09. 20xx.)

2. SAŽETAK NALAZA

- Opisati vrstu i opseg nalaza dobivenih i iz sustava i iz dokaznog ispitivanja. (Te nalaze podijeliti prema razini važnosti – “velika“, “srednja“ i “mala“. Popis tih nalaza prikazan je u dodatku ovom izvješću). Navesti one pogreške, koje se smatraju sistemskim po svojoj prirodi i procijeniti vjerojatnost moguće daljnje kvalifikacije povezane s tim pogreškama. Opisati i količinski izraziti sve otkrivene nepravilnosti.

3. PROMJENE U SUSTAVIMA UPRAVLJANJA I KONTROLE

- Navesti sve bitne promjene u sustavima upravljanja i kontrole u usporedbi s postojećim opisom u trenutku podnošenja zahtjeva za prijenos upravljanja (decentralizirano upravljanje) a od trenutka posljednjeg godišnjeg izvješća o obavljenim revizijama.
- Provjeriti je li NDO navedene promjene prosljedio u skladu s Dodatkom A4) b) Okvirnog sporazuma.

¹ po komponentama

² prema Članku 29. stavku 2(b) Provedbene uredbe o programu IPA

³ mogućnost koja se bira

4. PROMJENE U GODIŠNJEM PLANU REVIZIJE

- Navesti promjene koje su unijete u godišnjem planu revizije ili su predložene, uz objašnjenja i razloge.
- S obzirom na prethodno navedene promjene, opisati pristup revizije koji je usvojen kao odgovor. Naznačiti implikacije promjena i odstupanja, uključujući i naznaku osnove za odabir dodatnih postupaka revizije u kontekstu revidiranog godišnjeg plana revizije.

5. REVIZIJE SUSTAVA

- Navesti tijela koja su provela ispitivanje sustava u svrhu ovog izvješća, uključujući i samo tijelo zaduženo za reviziju.
- Priložiti sažeti popis obavljenih revizija; navesti primijenjene stupnjeve značajnosti i pouzdanosti (u %), gdje je prikladno, i datum kada je izvješće prosljeđeno Komisiji.
- Opisati osnovu za odabir revizija u kontekstu godišnjeg plana revizija.
- Opisati glavne nalaze i zaključke iz obavljenih revizija za sustave upravljanja i kontrole, uključujući adekvatnost tijeka revizije i poštivanje zahtjeva i politika Zajednice.
- Navesti sve financijske posljedice nalaza.
- Navesti podatke o praćenju nalaza revizije, a posebno o primijenjenim ili preporučenim mjerama ispravljanja i sprječavanja.

6. REVIZIJE UZORKA OPERACIJA

- Navesti tijela koja su provela dokazno ispitivanje u svrhu ovog izvješća, uključujući i samo Tijelo nadležno za reviziju.
- Priložiti sažeti popis s brojem obavljenih revizija, primijenjenih stupnjeva značajnosti i pouzdanosti (u %), gdje je prikladno, i iznos provjerenih izdataka, podijeljenih na komponente, osovine prioriteta programa i/ili mjere ukoliko je relevantno, razlikujući između uzorkovanja na osnovi rizika i statističke metode uzorkovanja, gdje je to prikladno. Navesti postotak provjerenih izdataka u odnosu na ukupne prihvatljive izdatke prijavljene Komisiji (i za predmetno razdoblje i kumulativno).
- Opisati osnovu za odabir provjerenih operacija.
- Opisati glavne rezultate dokaznog ispitivanja, posebno naznačiti ukupnu stopu financijskih pogrešaka u odnosu na ukupne izdatke nad kojima je obavljena revizija a koji su dobiveni iz uzorka.
- Navesti podatke o praćenju pogrešaka, primjeni financijskih ispravaka i/ili planu ispravaka.
- Navesti sve nastale financijske ispravke.

7. SURADNJA IZMEĐU REVIZIJSKIH TIJELA I NADZOR KOJI OBAVLJA TIJELO NADLEŽNO ZA REVIZIJU

- Opisati postupak za koordinaciju između različitih nacionalnih tijela za reviziju i samog tijela nadležnog za reviziju (ako je primjenjivo).
- Opisati postupak za nadzor koji primjenjuje tijelo nadležno za reviziju prema drugim revizijskim tijelima (ako je primjenjivo).

8. PRAĆENJE AKTIVNOSTI REVIZIJE IZ PRETHODNIH GODINA

- Navesti informacije, tamo gdje je prikladno, o praćenju preporuka revizije i rezultata obavljene revizije nad operacijama iz ranijih godina.

9. SREDSTVA KOJE JE KORISTILO TIJELO NADLEŽNO ZA REVIZIJU

- Opisati sredstva korištena u cilju izrade ovog godišnjeg izvješća o obavljenim revizijama

DODATAK: Godišnji plan revizija za referentnu godinu (prethodnih 12 mjeseci zaključno na dan 30. 09. 20xx.)

[Popis nalaza iz prethodne točke 2]

[Popis promjena iz prethodne točke 4]

[Sažeti popis iz prethodne točke 5 prema priloženom obrascu]

[Sažeti popis iz prethodne točke 6 prema priloženom obrascu]

ZA REVIZIJE SUSTAVA

Datum obavljene revizije sustava	Program/sustav na kojem je obavljene revizija	Jedinica koja obavlja reviziju	Prikazani izdaci u referentnoj godini	Ukupni kumulativni prikazani izdaci	Osnova za odabir programa

[Sažeti popis iz prethodne točke 6]

ZA PRIKAZANE IZDATKE I UZORKOVANE REVIZIJE

Fond	Referenc (CCI br.)	Program	Izdaci prikazani u ref. godini	Izdaci u ref. godini revidirani radi nasumičnog uzorka		Iznos i postotak (stopa pogreške) neredovitih izdataka u nasumičnom uzorku (3)		Ostali izdaci nad kojima je obavljena revizija (4)	Iznos neredovityh izdataka ostali izdaci iz uzorka	Ukupni prikazani kumulativno	Ukupni izdaci revidirani kumulativno kao postotak ukupnih izdataka prikazanih kumulativno	Stupanj značajnosti (%)	Stupanj povjerljivosti (%)
				1.	2.	Iznos	%						

1. Visina izdataka nad kojima je obavljena revizija
2. Postotak izdataka nad kojima je obavljena revizija u odnosu na izdatke prikazane Komisiji u referentnoj godini.
3. U slučaju u kojem nasumični uzorak pokriva više od jednog Fonda ili programa, informacije se daju za cijeli uzorak.
4. Izdaci iz dodatnog uzorka i izdaci iz nasumičnog uzorka koji nisu u referentnoj godini.

DODATAK D

Okvirnom sporazumu između Komisije i Vlade Republike Hrvatske²⁷

Godišnje revizijsko mišljenje

Tijela u Republici Hrvatskoj nadležnog za reviziju²⁸ o sustavima upravljanja i kontrole

dostavlja se

- Europskoj komisiji, Općoj upravi ...
- Dužnosniku nadležnom za akreditaciju (DNA) u Republici Hrvatskoj i
- [primjerak]²⁹ Nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje (NDO) u Republici Hrvatskoj

Uvod:

Ja, (prezime, ime, službeni naziv ili funkcija), čelnik Tijela u Republici Hrvatskoj nadležnog za reviziju (države), (naziv imenovanog Tijela nadležnog za reviziju) ispitao/la sam rad sustava upravljanja i kontrole za operacije u okviru komponente [1 to 5] Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA) tijekom prethodnog razdoblja od 12 mjeseci zaključno sa (datumom), kako je navedeno u opisu dostavljenom Komisiji (datuma) u trenutku podnošenja zahtjeva za prijenos upravljanja (uzimajući u obzir promjene o kojima je Komisija izvještavana prethodnih godina (datum) zajedno s promjenama utvrđenim u godišnjem izvješću o obavljenim revizijama priloženom uz to mišljenje).

Cilj ove provjere je izdavanje mišljenja o njihovoj usklađenosti sustava upravljanja i kontrole s Okvirnim sporazumom i/ili drugim sporazumima između Komisije i Vlade Republike Hrvatske, u okviru programa IPA i o tome je li se tim– namijenjenim da pridonesu dobivanju pouzdanih [izjava o izdacima] [računa i izjava o izdacima]³⁰ dostavljenih Komisiji i da pomognu u osiguranju, između ostalog, pravovaljanosti i ispravnosti transakcija na koje se te izjave odnose – upravljalo na efikasan način.

Odnosne odgovornosti nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje i revizora:

Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje odgovoran je, između ostalog, za pripremu i realno prikazivanje Izjave o jamstvu u skladu s člankom 25. Provedbene uredbe o programu IPA (IPA PU). Ta odgovornost uključuje davanje izjave u pogledu objektivnosti, potpunosti i točnosti prikazanih izdataka [i podnijetih računa] Komisiji, kao i o tome da li djelotvoran rad sustava upravljanja i kontrole u okviru programa IPA osigurava prihvatljivo jamstvo u pogledu pravovaljanosti i ispravnosti transakcija na koje se Izjava odnosi.

Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje svoju procjenu treba temeljiti na svim informacijama oje su mu/joj na raspolaganju. To uključuje rad službe interne revizije.

Moja odgovornost u ovom izvješću – u skladu s člankom 29. stavkom 2.b) 2. alineja Provedbene uredbe o programu IPA – je izraziti mišljenje o djelotvornom radu sustava upravljanja i kontrole uspostavljenih za

²⁷ po komponentama

²⁸ sukladno Članku 29. stavku 2(b) Provedbene uredbe o programu IPA

²⁹ mogućnost koja se bira

³⁰ mogućnost koja se bira ovisno o komponenti

operacije u okviru komponente programa IPA [1 do 5] tijekom prethodnog razdoblja od 12 mjeseci zaključno sa (datumom) u svakom materijalnom pogledu.

Naše revizije organiziraju se s tim ciljem (kao i s ciljem da se ujedno osiguraju mišljenja o prikazanim izdacima [i godišnji računi komponente 5]³¹ i završnim izjavama o zahtjevu). Organiziramo opći plan rada revizije radi ispunjenja svih naših odgovornosti prema članku 29. Provedbene uredbe o programu IPA. Naše revizije nismo planirali niti obavljali s ciljem da bismo mogli izraziti opće mišljenje o pouzdanosti Izjave o jamstvu nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje kao takve. No ipak navodimo svoje zaključke o tome da li rezultati obavljene revizije koju smo proveli značajno dovode u pitanje Izjavu o jamstvu. Posebno smo procijenili jesu li naši nalazi obavljene revizije u skladu s postojanjem ili izostankom rezervacija od strane nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje prema Izjavi o jamstvu. Revizije smo obavili u skladu s međunarodnim revizijskim standardima. Ti standardi zahtijevaju, između ostalog, poštivanje etičkih zahtjeva te da revizije planiramo i obavljamo kako bismo dobili prihvatljivo jamstvo na kojem možemo temeljiti naše mišljenje.

Vjerujem da obavljani rad osigurava dobru osnovu za naše mišljenje.

Opseg ispitivanja:

Revizijski zadaci obavljeni su u skladu s godišnjim planom revizije u pogledu ove komponente u predmetnom razdoblju od 12 mjeseci i navedeni su u godišnjem izvješću o obavljenim revizijama koje pokriva razdoblje do ... (datum).

Naša revizija zasnovana na sustavu uključila je ispitivanje, na osnovi testiranja, strukture i rada sustava upravljanja i kontrole koji je korisnik uveo radi djelotvornog upravljanja onim rizicima koji mogu ugroziti izradu pouzdanih [izjava o izdacima] [računa i izjava o izdacima] dostavljenih Komisiji.

Navesti ograničenja opsega ispitivanja:

- Objasniti eventualna ograničenja

Mišljenje revizora:

[1. mogućnost – Bezuvjetno mišljenje

Na osnovi gore spomenutog ispitivanja, moje je mišljenje da su u razdoblju od 1. listopada 20xx. do 30 rujna 20xx.+1) sustavi upravljanja i kontrole uspostavljeni za komponentu [1 do 5] kao doprinos izradi pouzdanih [izjava o izdacima] [računa i izjava o izdacima] dostavljeni Komisiji pa time i da bi pomogli u osiguranju, između ostalog, pravovaljanosti i ispravnosti transakcija na koje se te izjave odnose, djelotvorno funkcionirali a, glede njihove namjene i rada, potvrđivali su u svakom materijalnom pogledu sve važeće zahtjeve Okvirnog sporazuma o programu IPA i/ili svih drugih sporazuma između Komisije i Vlade Republike Hrvatske u okviru programa IPA. Bez izražavanja mišljenja o općoj pouzdanosti Izjave o jamstvu zaključujem da Izjava o jamstvu koju izdaje nacionalni dužnosnik za ovjeravanje ne sadrži izjave koje bi materijalno bile neusklađene s nalazima revizije i koje bi tako dale osnove za sumnju u ispravnost Izjave o jamstvu u skladu s važećim zakonima.

Revizije su obavljene u razdoblju između d/m/20.. i d/m/20... Izvješće o mojim nalazima dostavlja se s istim datumom kao i ovo mišljenje.

³¹ mogućnost koja se bira za komponentu 5

(Mjesto i datum izdavanja)

Potpis

Ime i službeni naziv ili funkcija čelnika imenovanog Tijela nadležnog za reviziju)

[2. mogućnost – Uvjetno mišljenje³²

Na osnovi prethodno spomenutog ispitivanja, moje je mišljenje da su u razdoblju od 1. listopada 20xx. do 30 rujna 20xx.+1) sustavi upravljanja i kontrole uspostavljeni za komponentu [1 do 5] kao doprinos izradi pouzdanih [izjava o izdacima] [računa i izjava o izdacima] dostavljeni Komisiji pa time i da bi pomogli u osiguranju, između ostalog, pravovaljanosti i ispravnosti transakcija na koje se te izjave odnose, djelotvorno funkcionirali a, glede njihove namjene i rada, poštivali su u svakom materijalnom pogledu sve važeće zahtjeve Okvirnog sporazuma o programu IPA i/ili sve druge sporazume između Komisije i Vlade Republike Hrvatske u okviru programa IPA, osim u sljedećem:

- Iznijeti i objasniti kvalifikacije (bilo zbog neslaganja s nacionalnim dužnosnikom za ovjeravanje ili ograničenja opsega); posebno navesti odnosna tijela
- Navesti je li priroda kvalifikacija da se ponavljaju / sistemska ili jednokratna

Zbog toga, [Republika Hrvatska] [... tijelo] [i drugi sudionik(ci)] nije poštivao/la zahtjeve Okvirnog sporazuma o programu IPA i/ili druge sporazume između Komisije i Vlade Republike Hrvatske u okviru programa IPA.

Procjenjujem da posljedica kvalifikacija(e) iznosi ... EUR [%] od ukupnih prikazanih izdataka, što odgovara ... EUR [%] javnog doprinosa. Doprinos Zajednice koji je oštećen tako iznosi Bez izražavanja mišljenja o općoj pouzdanosti Izjave o jamstvu u cjelini, zaključujem da Izjava o jamstvu koju je izdao nacionalni dužnosnik za ovjeravanje sadrži izjavu(e) koja(e) je/su materijalno neusklađena(e) s našim nalazima revizije i koje bi tako dale osnove za sumnju u ispravnost Izjave o jamstvu u skladu s važećim zakonima u vezi s ovim. Ova/ove rezervacija(e) i neusklađenost(i) jest/jesu: <opisati rezervaciju>

Revizije su obavljene u razdoblju između d/m/20.. i d/m/20... Izvješće o mojim nalazima dostavlja se s istim datumom kao i ovo mišljenje.

(Mjesto i datum izdavanja)

Potpis

Ime i službeni naziv ili funkcija čelnika imenovanog Tijela nadležnog za reviziju)

[3. mogućnost – Nepovoljno mišljenje

Na osnovi prethodno spomenutog ispitivanja, moje je mišljenje da u razdoblju od 1. listopada 20xx. do 30 rujna 20xx.+1) sustavi upravljanja i kontrole uspostavljeni za komponentu [1 do 5] kao doprinos izradi pouzdanih

³² primjenjuje se bilo zbog njihovog neslaganja s Nacionalnim dužnosnikom za ovjeravanje ili ograničenja opsega

[izjava o izdacima] [računa i izjava o izdacima] dostavljeni Komisiji pa time i da bi pomogli u osiguranju, između ostalog, pravovaljanosti i ispravnosti transakcija na koje se te izjave odnose, nisu djelotvorno funkcionirali a, glede njihove namjene i rada, nisu poštivali, u značajnoj mjeri, važeće zahtjeve Okvirnog sporazuma o programu IPA i/ili sve druge sporazume između Komisije i Vlade Republike Hrvatske u okviru programa IPA.

Ovo negativno mišljenje temelji se na sljedećem(im) nalazu(nalazima):

- Opisati okolnosti uslijed kojih su nastale rezervacije – kao i značajne posljedice za poštivanje pravila Zajednice – i posebno navesti tijela na koja utječu, ukoliko je primjenjivo.

Zbog posljedica pitanja opisanih u prethodnom stavku, [Republika Hrvatska] [... tijelo] [i drugi sudionik(ci)] nije poštivao/la zahtjeve Okvirnog sporazuma o programu IPA i/ili drugih sporazuma između Komisije i Vlade Republike Hrvatske u okviru programa IPA.

Revizije su obavljene u razdoblju između d/m/20.. i d/m/20... Izvješće o mojim nalazima dostavlja se s istim datumom kao i ovo mišljenje.

(Mjesto i datum izdavanja)

Potpis

Ime i službeni naziv ili funkcija čelnika imenovanog Tijela nadležnog za reviziju)

[4. mogućnost – Suzdržano mišljenje]

S obzirom na značaj predmeta rasprave u prethodnom odlomku, ne izražavam mišljenje o djelotvornosti sustava upravljanja i kontrole u okviru komponente programa IPA [1 do 5] za razdoblje od 1. listopada 20xx. do 30. rujna 20xx.+1 i njegovoj usklađenosti s Okvirnim sporazumom o programu IPA i/ili bilo kojim drugim sporazumima između Komisije i Vlade Republike Hrvatske u okviru programa IPA. Bez izražavanja mišljenja o općoj pouzdanosti Izjave o jamstvu u cjelini, zaključujem da Izjava o jamstvu koju izdaje nacionalni dužnosnik za ovjeravanje sadrži izjavu(e) koju(e) koja(e) jest/jesu materijalno neusklađene s našim nalazima revizije pa stoga daju osnovu(e) za sumnju u ispravnost Izjave o jamstvu u skladu s važećim zakonima u vezi s ovim. Ova/ove rezervacija(e) i neusklađenost(i) jest/jesu: <opisati rezervaciju>

(Mjesto i datum izdavanja)

Potpis

Ime i službeni naziv ili funkcija čelnika imenovanog Tijela nadležnog za reviziju)

DODATAK E

Okvirnom sporazumu između Komisije i Vlade Republike Hrvatske³³

Revizijsko mišljenje

³³ po komponentama

Tijela u Republici Hrvatskoj nadležnog za reviziju³⁴
o završnoj izvaji o izdacima [programa s referencom: ...]
[o računima i izvaji o izdacima za komponentu 5]³⁵
[dio ... programa s referencom: ...]
[uz podršku završnog Izvješća o obavljenim revizijama]³⁶

dostavlja se

- Europskoj komisiji, Općoj upravi ...
- Dužnosniku nadležnom za akreditaciju (DNA) u Republici Hrvatskoj

1. Uvod

Ja, (prezime, ime, službeni naziv ili funkcija), čelnik Tijela u Republici Hrvatskoj nadležnog za reviziju, (naziv imenovanog Tijela nadležnog za reviziju), ispitao/la sam rezultate revizija obavljenih na programu (navesti program – naziv, komponentu, razdoblje, poziv na broj (CCI)) prema ili pod odgovornosti Tijela nadležnog za reviziju u skladu s planom rada revizije [a poduzeo/la sam i dodatne aktivnosti koje sam prema vlastitoj prosudbi smatrao/la potrebnim].

2. Odnosne odgovornosti nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje (NDO) i revizora:

U skladu sa člankom 25. Provedbene uredbe o programu IPA (IPA PU), priprema i istinito prikazivanje izvaja o izdacima koje se podnose Komisiji, kao i osiguranje pravovaljanosti i ispravnosti transakcija na koje se te izvaje odnose, u nadležnosti je nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje.

[Ta nadležnost uključuje: izradu, provedbu i održavanje interne kontrole koja se odnosi na pripremu i istinito prikazivanje godišnjih računa koji ne sadrže pogrešno prikazivanje, bilo zbog prijevare ili pogreške; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika; i izradu računovodstvenih procjena koje su realne u zadanim okolnostima]³.

Moja je odgovornost u ovom izvješću – u skladu sa člankom 29. stavkom 2.b) 3. alineja Provedbene uredbe o programu IPA – izraziti mišljenje [o pouzdanosti završne izvaje o izdacima] [o pouzdanosti izvaje o izdacima i godišnjih računa] [i o valjanosti završnog zahtjeva za plaćanje] koje podnosi nacionalni dužnosnik za ovjeravanje. Revizije sam obavio/la u skladu s međunarodnim revizijskim standardima.

Ti standardi zahtijevaju da revizije planiram i obavljam kako bih dobio/la realna jamstva o tome je[su] li izvaja(e) o izdacima [i godišnji računi] i [i zahtjev za plaćanjem za konačni saldo doprinosa Zajednice programu] oslobođeni od pogrešnog prikazivanja [i djelotvornost postupaka interne kontrole].

Organiziramo opći plan rada revizije radi ispunjenja naših odgovornosti prema članku 29. Provedbene uredbe o programu IPA. Revizije su uključile [ispitivanje, na osnovi testiranja, dokaza koji podupiru iznose i informacije objavljene u završnoj izvaji o izdacima i zahtjevu za plaćanjem za konačni saldo doprinosa

³⁴ sukladno Članku 29. stavak 2(b) Provedbene uredbe o programu IPA

³⁵ mogućnost koja se bira za komponentu 5

³⁶ gdje je odgovarajuće, u svakom slučaju nije primjenjivo na komponentu 5

Zajednice programu] [ispitivanje, na osnovi testiranja, dokaza koji podupiru informacije u godišnjim računima, ispitivanje procedura i odgovarajućeg uzorka transakcija da bi se dobio revizijski dokaz o iznosima i podacima objavljenim u izvaji o izdacima i godišnjim računima]3. [Revizije su obuhvatile usklađenost isplata s pravilima Zajednice samo u vezi sa sposobnosti akreditiranih administrativnih struktura da osiguraju provjeru takve usklađenosti prije izvršenja isplate]³⁷

Vjerujem da moje revizije osiguravaju realnu osnovu za moje mišljenje.

3. Opseg ispitivanja

Ispitivanje sam proveo/la u skladu sa člankom 29. stavkom 2. b) Provedbene uredbe o programu IPA.

<Svrha našeg ispitivanja nije bila kreiranje mišljenja o pravovaljanosti i ispravnosti transakcija na koje se odnosi završna izvaja o izdacima koja se podnosi Komisiji.>²⁶ <Nije bilo ograničenja za opseg ispitivanja.>³⁸

Opseg su nadalje ograničavali sljedeći faktori:

- (a) ...
- (b) ...
- (c) ..., itd.

(Navesti sva ograničenja za opseg ispitivanja, na primjer sve systemske probleme, slabosti u sustavu upravljanja i kontrole, nedostatak popratne dokumentacije, slučajeve u sudskim postupcima, itd. i procijeniti visine izdataka i doprinos Zajednice na koji to utječe. Ukoliko Tijelo nadležno za reviziju ne smatra da ograničenja utječu na završne prikazane izdatke, i to je potrebno navesti.)

4. Greške i nepravilnosti

[Stope pogrešaka i slučajevi nepravilnosti otkriveni prilikom obavljanja revizije nisu takvi da bi spriječili bezuvjetno mišljenje ukoliko ih nacionalni dužnosnik za ovjeravanje riješi na zadovoljavajući način i s obzirom na kretanje u razini njihovog pojavljivanja tijekom vremena.]

Ii

[Stope pogrešaka i nepravilnosti otkrivene prilikom obavljanja revizije i način na koji ih nacionalni dužnosnik za ovjeravanje rješava, su takve da ne sprječavaju bezuvjetno mišljenje. Popis tih slučajeva nalazi se u završnom izvješću o obavljenim revizijama uz naznaku njihovog eventualnog systemskog karaktera i raspona problema.]

5. Mišljenje revizora o završnoj izvaji o izdacima

[1. mogućnost – Bezuvjetno mišljenje

(Ukoliko nije bilo ograničenja glede opsega ispitivanja, a stopa pogrešaka i slučajevi nepravilnosti i način na koji ih nacionalni dužnosnik za ovjeravanje rješava ne sprječavaju bezuvjetno mišljenje)

[Na osnovi prethodno spomenutog ispitivanja koje pokriva reviziju obavljenju u skladu sa člankom 29. stavkom 2.(b) Provedbene uredbe o programu IPA [i dodatnog rada koji sam obavio/la], moje je mišljenje da su računi podnijeti Komisiji za operacije u okviru komponente programa IPA [1 do 5] za razdoblje od (datuma) do

³⁷ nije obavezno za komponentu 5

³⁸ mogućnost koja se bira ovisno o komponenti

(datuma) (posebno izjava o izdacima) prikazani istinito, u svakom materijalnom pogledu <, uključujući one koji se odnose na pravovaljanost i ispravnost transakcija na koje se odnose >³⁹ [a procedure interne kontrole su djelovale na zadovoljavajući način]3.]

Ili

[Na osnovi gore spomenutog ispitivanja koje pokriva reviziju obavljenju u skladu sa člankom 29. stavkom 2. (b) Provedbene uredbe o programu IPA [i dodatnog rada koji sam obavio/la], moje je mišljenje da završna izjava o izdacima prikazuje istinito, u svakom materijalnom pogledu - < uključujući one koji se odnose na pravovaljanost i ispravnost transakcija na koje se odnose >7 - izdatke plaćene u okviru operativnog programa s pozivom na:... komponente u okviru programa IPA [1 do 5] za razdoblje od (datuma) do (datuma), i da je zahtjev za isplatom završnog salda doprinosa Zajednice ovom programu valjan.]

Moje revizije obavljene su između D/M/20.. i D/M/20...

Mjesto i datum izdavanja

Potpis

Ime i službeni naziv ili funkcija čelnika imenovanog Tijela nadležnog za reviziju)

[2. mogućnost – Uvjetno mišljenje

(Ukoliko su postojala ograničenja glede opsega ispitivanja i/ili stope pogrešaka i slučajeva nepravilnosti i načina na koji ih nacionalni dužnosnik za ovjeravanje rješava, to zahtjeva uvjetno mišljenje, ali ne opravdava nepovoljno mišljenje za sve predmetne izdatke)

[Na osnovi prethodno spomenutog ispitivanja koje pokriva reviziju obavljenju u skladu sa člankom 29. stavkom 2.(b) Provedbene uredbe o programu IPA [i dodatnog rada koji sam obavio], moje je mišljenje da su računi podnijeti Komisiji za operacije u okviru komponente IPA [1 do 5] za razdoblje od (datuma) do (datuma) prikazani istinito, u svakom materijalnom pogledu - < uključujući one koji se odnose na pravovaljanost i ispravnost transakcija na koje se odnose> [a procedure interne kontrole su djelovale na zadovoljavajući način]3- osim u sljedećem:

- (a) ...
- (b) ...
- (c) ..., itd.

(navesti kvalifikacije, posebno tijela na koja se odnose, i objasniti da li se ponavljaju / jesu li sistemski ili jednokratni)

Procjenjujem da posljedica kvalifikacija(e) iznosi ... EUR [u %] od ukupnih prikazanih izdataka, [što odgovara ... EUR [%] javnog doprinosa]. Doprinos Zajednice koji je oštećen tako iznosi

Ili

[Na osnovi prethodno spomenutog ispitivanja koje pokriva reviziju obavljenju u skladu sa člankom 29. stavkom 2.(b) Provedbene uredbe o programu IPA [i dodatnog rada koji sam obavio/la], moje je mišljenje da završna izjava o izdacima prikazuje istinito, u svakom materijalnom pogledu -< uključujući one koji se odnose na

³⁹ uključiti po izboru za komponente za koje je to primjenjivo (pogledati prethodnu fusnotu 6)

pravovaljanost i ispravnost transakcija na koje se odnose >7 izdatke plaćene u okviru operativnog programa s pozivom na... komponente programa IPA [1 do 5] za razdoblje od (datuma) do (datuma), i da je zahtjev za isplatom završnog salda doprinosa Zajednice ovom programu valjan osim u pogledu pitanja iz gornje točke 3 i/ili primjedbi iz prethodne točke 4 u pogledu stopa pogrešaka i slučajeva nepravilnosti i načina na koji ih nacionalni dužnosnik za ovjeravanje rješava.

Procjenjujem da posljedica kvalifikacija(e) iznosi ... EUR [u %] od ukupnih prikazanih izdataka, [što odgovara ... EUR [u %] javnog doprinosa]. Doprinos Zajednice koji je oštećen tako iznosi

Moje revizije obavljene su između D/M/20.. i D/M/20...

Mjesto i datum izdavanja

Potpis

Ime i službeni naziv ili funkcija čelnika imenovanog Tijela nadležnog za reviziju)

[3. mogućnost – Nepovoljno mišljenje

(Ukoliko su vrsta i razmjer pogrešaka i slučajeva nepravilnosti i načina na koji ih nacionalni dužnosnik za ovjeravanje rješava tako opsežni da se kvalifikacija ne smatra odgovarajućom za objavljivanje obmanjujuće prirode završne izjave o izdacima u cjelini)

[Na osnovi prethodno spomenutog ispitivanja koje pokriva reviziju obavljenu u skladu sa člankom 29. stavkom 2.(b) Provedbene uredbe o programu IPA [i dodatnog rada koji sam obavio/la], a posebno u pogledu vrste i razmjera pogrešaka i slučajeva nepravilnosti i činjenice da ih nacionalni dužnosnik za ovjeravanje nije riješio na zadovoljavajući način iz prethodne točke 4, moje je mišljenje da računi podnijeti Komisiji za operacije u okviru komponente programa IPA [1 do 5] za razdoblje od (datuma) do (datuma) nisu istinito prikazani, u svakom materijalnom pogledu [a procedure interne kontrole nisu djelovale na zadovoljavajući način].]

ILI

[Na osnovi prethodno spomenutog ispitivanja koje pokriva reviziju obavljenu u skladu sa člankom 29. stavkom 2. (b) Provedbene uredbe o programu IPA [i dodatnog rada koji sam obavio/la], moje je mišljenje da završna izjava o izdacima ne prikazuje na istiniti način, u svakom materijalnom pogledu - < uključujući one koji se odnose na pravovaljanost i ispravnost transakcija na koje se odnose >7 izdatke plaćene u okviru operativnog programa s pozivom na... komponentne programa IPA [1 do 5] za razdoblje od (datuma) do (datuma), i da zahtjev za isplatom završnog salda doprinosa Zajednice ovom programu nije valjan.]

Moje revizije obavljene su između D/M/20.. i D/M/20...

Mjesto i datum izdavanja

Potpis

Ime i službeni naziv ili funkcija čelnika imenovanog Tijela nadležnog za reviziju)

[4. mogućnost - – Suzdržano mišljenje

(Ukoliko je bilo velikih ograničenja u opsegu ispitivanja, koja su takva da se ne može doći do zaključka o pouzdanosti završne izjave o izdacima bez značajnog nastavka rada)

[Na osnovi prethodno spomenutog ispitivanja koje pokriva reviziju obavljenu u skladu s člankom 29. stavkom 2.(b) Provedbene uredbe o programu IPA [i dodatnog rada koji sam obavio/la], a posebno u pogledu pitanja iz točke 3, nisam u mogućnosti izraziti mišljenje.]

Mjesto i datum izdavanja

Potpis

Ime i službeni naziv ili funkcija čelnika imenovanog Tijela nadležnog za reviziju)]

[primjerak za: Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje (NDO) Republike Hrvatske]6

DODATAK C OSTALI UVJETI ZA OSTVARENJE POMOĆI ZAJEDNICE

1. ZAMJENJIVANJE

- (1) Korisnica osigurava funkcioniranje sustava zamjenjivanja kako bi se osigurao kontinuitet u izvršavanju dužnosti dodijeljenih nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje.
- (2) Ne dovodeći u pitanje gore navedeno, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje ostaje u konačnici odgovoran za sve nadležnosti koje su mu povjerene ovim i drugim sporazumima.

2. OSTALE NADLEŽNOSTI NACIONALNOG DUŽNOSNIKA ZA OVJERAVANJE (NDO)

Osim funkcija i nadležnosti navedenih u Dodatku B ovog Sporazuma, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje:

- (a) sklapa relevantne sporazume sa svakom od provedbenih agencija, koji moraju biti odobreni od strane Komisije;
- (b) osigurava opticaj nacionalnih i drugih izvora sufinanciranja;
- (c) osigurava da se sustav financijskog izvještavanja Perseus⁴⁰ redovito ažurira te da se postupci izvješćivanja primjereno poštuju od strane nacionalnog fonda i provedbenih agencija;
- (d) sudjeluje u nadzornom odboru programa IPA;
- (e) sudjeluje u nadzornom odboru za komponentu “Pomoć u tranziciji i jačanje institucija“ (odbor TAIB-a).

3. PLAĆANJA

- (1) Plaćanja doprinosa Zajednice koje izvršava Komisija izvršavat će se u granicama dostupnih sredstava.
- (2) Plaćanja se izvršavaju u obliku: predfinanciranja, plaćanja tijekom provedbe i plaćanja završne bilance.
- (3) Do 28. veljače svake godine, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje dostavlja Komisiji plan predviđenih zahtjeva za plaćanje za predmetnu tekuću i iduću financijsku godinu.
- (4) Razmjena podataka vezanih uz financijske transakcije između Komisije i nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje, po potrebi, izvršava se elektroničkim putem, koristeći međusobno usuglašene postupke.
- (5) Ukupan iznos isplata iz predfinanciranja i financiranja tijekom provedbe programa ne smije prijeći 95% ukupnog sufinanciranja Zajednice.
- (6) Kada se dostigne gornja granica navedena u gornjem stavku 5., nacionalni dužnosnik za ovjeravanje, pri zahtjevu za isplatu završne bilance, predaje samo novu potvrđenu izjavu o izdacima te podatke o primljenim iznosima.
- (7) Iznosi određeni u programima koje je predao nacionalni dužnosnik za ovjeravanje, u potvrđenim izjavama o izdacima, u zahtjevima za plaćanje i u izdacima spomenutima u izvješćima o provedbi, izraženi su u eurima. Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje preračunava iznose izdataka nastalih u nacionalnoj valuti u eure koristeći mjesečni tečaj za euro koji odredi Komisija za mjesec u tijeku kojeg je izdatak zabilježen na računima predmetne operativne strukture.

⁴⁰ Perseus je trenutni sustav financijskog izvješćivanja u Europskoj komisiji

- (8) Plaćanja nacionalnom fondu Komisija izvršava na račun u eurima. Za svaki pojedini program IPA, otvara se zaseban račun u eurima koji se koristi isključivo za transakcije vezane uz predmetni program.
- (9) Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje osigurava da krajnje korisnice dobiju ukupan iznos javnog doprinosa u predviđenom roku i u punom iznosu. Kako ovi iznosi ne bi bili umanjeni za krajnju korisnicu, ne naplaćuju se nikakve posebne naknade ili druge pristojbe s jednakim učinkom.
- (10) Izdatak se može pokriti financiranjem od strane Zajednice jedino u slučaju da je nastao i plaćen od strane same krajnje korisnice. Izdatak koji plaćaju krajnje korisnice mora biti potkrijepljen računima ili računovodstvenim dokumentima jednake dokazne vrijednosti ili drugim relevantnim dokumentima, gdje, sukladno programu, pomoć nije u funkciji izdatka. Izdatak mora biti potvrđen od strane nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje.

4. PRIHVATLJIVOST ZAHTJEVA ZA PLAĆANJE

- (1) Ne dovodeći u pitanje mogućnost postavljanja ostalih uvjeta ukoliko to nalažu okolnosti, Komisija neće odobriti zahtjev za plaćanje sve dok se ne ispune sljedeći minimalni uvjeti:
- (a) U slučaju predfinanciranja od strane Komisije:
- nacionalni dužnosnik za ovjeravanje je obavijestio Komisiju o otvaranju predmetnog računa u eurima;
 - akreditacije izdane od dužnosnika nadležnog za akreditaciju i nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje su važeće, a prijenos upravljačkih ovlasti od strane Komisije ostaje pravovaljan;
 - relevantni sporazum o financiranju je stupio na snagu.
- (b) U slučaju svakog pojedinačnog plaćanja od strane Komisije tijekom provedbe programa:
- nacionalni dužnosnik za ovjeravanje je uputio Komisiji zahtjev za plaćanje i izjavu o izdacima vezano uz predmetno plaćanje;
 - ispoštovane su gornje granice sufinanciranja Zajednice predviđene za svaku pojedinu prioritetnu os, kao što je određeno odlukom Komisije o financiranju;
 - operativna struktura je poslala Komisiji sektorsko godišnje izvješće o provedbi programa, kao što je navedeno u članku 61. stavku 1. Uredbe (EZ-a) br. 718/ 2007 uključujući i najnovije;
 - tijelo nadležno za reviziju poslalo je Komisiji, sukladno prvoj i drugoj alineji članka 29. stavka 2. točke (b) Uredbe (EZ-a) .../... najnovije godišnje izvješće o obavljenoj reviziji i mišljenje o usklađenosti sustava upravljanja i kontrole sa zahtjevima iz Uredbe (EZ-a) br. 718/2007 i onih u bilo kojem sporazumu između Komisije i Korisnice;
 - akreditacije izdane od strane dužnosnika nadležnog za akreditaciju i nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje su važeće, a prijenos upravljačkih ovlasti od strane Komisije ostaje pravovaljan.

Ako nije ispunjen jedan ili više uvjeta navedenih u ovom stavku, na zahtjev Komisije i u roku koji odredi Komisija, Korisnica i nacionalni dužnosnik za ovjeravanje dužni su poduzeti neophodne korake u cilju ispravljanja stanja.

- (c) U slučaju plaćanja završne bilance od strane Komisije, u skladu s rokom utvrđenim u članku 166. Uredbe (EZ-a, Euratom) br. 1605/2002, kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ-a, Euratom) br. 1995/2006 od 13. prosinca 2006.:
- nacionalni dužnosnik za ovjeravanje je dostavio Komisiji završni zahtjev za plaćanje i završnu izjavu o izdacima;
 - operativna struktura je dostavila Komisiji sektorska završna izvješća za predmetni program, kako je određeno člankom 61. stavak 1. Uredbe (EZ-a) br. 718/2007
 - tijelo nadležno za reviziju je, u skladu s trećom alinejom članka 29. stavka 2. točke (b) Uredbe (EZ-a) br. 718/2007, Komisiji dostavilo mišljenje o svakoj završnoj izjavi o izdacima, potkrijepljeno završnim izvješćem o radu;
 - akreditacija izdana od strane dužnosnika nadležnog za akreditaciju i nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje su važeće, a prijenos upravljačkih ovlasti od strane Komisije ostaje pravovaljan.

Neispunjavanje bilo kojeg od uvjeta navedenih u ovom stavku, za posljedicu ima trenutni prestanak obveze iz završne bilance.

- (2) Komisija može obustaviti sva ili dio plaćanja u slučaju kada:
- (a) postoji ozbiljan nedostatak u sustavu upravljanja i kontrole programa, što utječe na pouzdanost postupka za ovjeravanje plaćanja, a za koje nisu poduzete nikakve mjere ispravaka; ili
 - (b) izdatak u ovjerenoj izjavi o izdatku je povezan s ozbiljnom nepravilnosti koja nije otklonjena;
 - (c) potrebna su objašnjenja vezana uz podatke sadržane u izjavi o izdacima.
- (3) Korisnica ima mogućnost da u roku od dva mjeseca izloži svoja viđenja prije no što Komisija donese odluku o obustavi u skladu sa stavkom 2.
- (4) Komisija prekida obustavu svih ili dijela plaćanja kada Korisnica poduzme mjere potrebne za otklanjanje nedostatka. Ako Korisnica nije poduzela takve mjere, Komisija ima pravo donijeti odluku o ukidanju cijelog ili dijela sufinanciranja programa od strane Zajednice.

5. PREDFINANCIRANJE

- (1) U pravilu, predfinanciranje predstavlja 50% sufinanciranja Zajednice u predmetnom programu i može biti izvršeno u godišnjim obrocima. Ova stopa može se i povećati ako nacionalni dužnosnik za ovjeravanje dokaže da navedeni iznos neće pokriti predfinanciranje ugovora i bespovratnih sredstava na nacionalnoj razini. Plaćanja za sudjelovanje u programima i agencijama Zajednice mogu iznositi do 100% doprinosa Zajednice koje se odnosi na to sudjelovanje.
- (2) Iznos predfinanciranja određuje se kao zbroj procijenjenog iznosa koji se ugovara po godini i stvarnog iznosa za koje su ugovorne obveze bile sklopljene u prethodnim godinama. Uz iznimku onog koji se odnosi na sudjelovanje u programima i agencijama Zajednice, predfinanciranje se isplaćuje tek nakon objave prvog natječaja ili poziva za dostavu prijedloga.
- (3) Ukoliko unutar 15 mjeseci od dana kada je Komisija izvršila uplatu prvog iznosa u okviru predfinanciranja nije dostavljen niti jedan zahtjev za plaćanje za predmetni program, mora se izvršiti povrat Komisiji ukupnog iznosa isplaćenog predfinanciranjem. Ovakav povrat sredstava neće utjecati na doprinos Zajednice predmetnom programu.
- (4) Ukupan iznos predfinanciranja mora biti pokriven najkasnije do zatvaranja programa. Tijekom cijelog trajanja provedbe programa, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje može koristiti plaćanje iz

predfinanciranja samo za plaćanje doprinosa Zajednice za izdatke u skladu s Uredbom (EZ-a) br. 718/2007.

6. PLAĆANJA TIJEKOM PROVEDBE

- (1) Ako se pokaže da se ne poštuju primjenjiva pravila ili da se sredstva Zajednice nepravilno koriste, Komisija može Korisnici umanjiti plaćanja tijekom provedbe programa ili ih privremeno obustaviti, u skladu s odredbama članka 46. Uredbe (EZ-a) br. 718/2007. Komisija je dužna o tome obavijestiti Korisnicu.
- (2) Obustava ili umanjenje plaćanja tijekom provedbe mora biti u skladu s načelom razmjernosti i ne smije dovoditi u pitanje odluke o usklađenosti i odluke o obračunu te financijske ispravke.

7. PRENAMJENA SREDSTAVA

- (1) Slijedeći preporuku Nadzornog odbora programa IPA, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje može zatražiti prenamjenu sredstava unutar istog programa.
- (2) Zahtjev za prenamjenu dostavlja se Komisiji na odobrenje i o njemu se donosi nova odluka Komisije.
- (3) Ukoliko prenamjena ne obuhvaća značajne promjene u prirodi izvornog programa i, što se tiče financijskog elementa, ne prelazi 20% ukupnog iznosa alociranog predmetnom programu, koji je ograničen na 4 milijuna eura, obavještava se odbor koji je dao mišljenje o izvornom programu.

8. TROŠKOVI ZAPOSLENIKA, SMJEŠTAJNI I OPERATIVNI TROŠKOVI NACIONALNOG FONDA TE DRUGIH TIJELA I DIREKCIJA

- (1) Korisnica o vlastitom trošku osigurava dostupnost potrebnih ljudskih potencijala neophodnih za pravovremeno i ispravno izvršenje poslova povjerenih tijelima i direkcijama određenim u članku 21. Provedbene uredbe o programu IPA.
- (2) Korisnica o vlastitom trošku osigurava neophodne prostore, uredski namještaj i ostalu opremu i sredstva za gore navedena tijela i direkcije.
- (3) Operativne troškove ovih tijela i direkcija snosi Korisnica.

9. BANKOVNI RAČUNI

- (1) Nacionalni fond za svaki program otvara zaseban bankovni račun u eurima u Središnjoj banci ili bankovni račun za koji garancije daje Vlada. Ovakav račun je, u načelu, kamatonosan.
- (2) Kamatni dobitak na bilo kojem od računa u eurima koji se odnose na pojedinu komponentu, ostaje u vlasništvu Korisnice. Kamata nastala financiranjem programa od strane Zajednice knjiži se isključivo na taj program, i smatra se sredstvima za Korisnicu u obliku nacionalnog javnog doprinosa te se prijavljuje Komisiji pri svakom zahtjevu za plaćanje upućenom Komisiji.
- (3) Bankovnim računom se raspolože na temelju sustava dvostrukog potpisa, što zahtijeva potpis nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje i višeg računovodstvenog službenika.
- (4) Nacionalni fond obavještava Komisiju o svim relevantnim podacima vezanim uz račune u nacionalnom fondu, kao i o svim drugim računima u provedbenim agencijama i drugim tijelima kojima su prebačena sredstva iz IPA programa. Relevantni podaci sadrže naziv i adresu banke, broj bankovnog računa, imena vlasnika računa, kamatne stope i sve druge podatke koje Komisija smatra primjerenima.

10. RAČUNOVODSTVO I REVIZIJE

- (1) Nacionalni fond primjenjuje računovodstveni sustav, koji obuhvaća sve ugovorne i druge financijske operacije koje se odnose na sve programe financirane sredstvima IPA programa.
- (2) Ne dovodeći u pitanje nadležnosti Komisije i Europskog revizorskog suda, sukladno Okvirnom sporazumu, računi i operacije svih relevantnih operativnih struktura/provedbenih agencija i tijela podliježu, u redovnim vremenskim razdobljima, provjeri od strane vanjskog revizora kojeg imenuje Komisija.
- (3) Korisnica je dužna čuvati sve dokumente vezane uz predmetni program najmanje tri godine od zatvaranja programa. Protek ovog roka se prekida bilo u slučaju vođenja pravnih postupaka ili u slučaju opravdanog zahtjeva Komisije.
- (4) Iznimno od odredaba iz gornjeg stavka 3., operativna struktura dužna je čuvati pisanu evidenciju o vođenju cijelog postupka nabave, dodjele bespovratnih sredstava, kao i ugovaranja najmanje sedam godina od isplate bilance iz ugovora.

11. IZVJEŠĆIVANJE

- (1) Operativna struktura dužna je do 30. lipnja svake godine dostaviti sektorsko godišnje izvješće Komisiji, nacionalnom koordinatorskom programu IPA i nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje.
- (2) Sektorsko završno izvješće mora biti predano Komisiji, nacionalnom koordinatorskom programu IPA i nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje najkasnije u roku od šest mjeseci po zatvaranju programa. Sektorsko završno izvješće obuhvaća cijelo razdoblje provedbe programa i sadrži posljednje sektorsko godišnje izvješće.
- (3) Sektorska izvješća pregledava odbor TAIB-a prije no što ih dostavi na uvid Komisiji, nacionalnom koordinatorskom programu IPA i nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje. Ova sektorska izvješća moraju biti sastavljena sukladno sustavu financijskog izvješćivanja Perseus.
- (4) Sektorska izvješća sadrže sljedeće podatke:
 - (a) kvantitativne i kvalitativne elemente o napretku postignutom u provedbi programa, prioritarnim osimama ili operacijama, u vezi sa specifičnim, provjerljivim ciljevima;
 - (b) detaljne podatke o financijskoj provedbi programa;
 - (c) podatke o koracima koje su operativna struktura ili odbor TAIB-a poduzeli u cilju osiguranja kvalitete i učinkovitosti provedbe, a posebice:
 - (i) mjere nadzora i evaluacije, uključujući i sustave prikupljanja podataka,
 - (ii) sažetak svih značajnih problema na koje se naišlo tijekom provedbe programa, kao i sažetak svih mjera poduzetih u cilju njihova rješavanja,
 - (iii) u koju je svrhu korištena tehnička pomoć.
- (5) podatke o aktivnostima poduzetima u informiranju o programu i promidžbi programa, u skladu s člankom 62. Provedbene uredbe o programu IPA.

12. NADZOR

- (1) Uz osnivanje Nadzornog odbora za program IPA, kao što je opisano u Okvirnom sporazumu, nacionalni koordinatorski program IPA u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog Sporazuma o financiranju, osniva sektorski nadzorni odbor pod nazivom Nadzorni odbor pomoći u tranziciji i jačanju institucija ili "Nadzorni odbor TAIB-a"
- (2) Odbor TAIB-a sastaje se najmanje dva puta godišnje, na inicijativu Korisnice ili Komisije. Odbor TAIB-a izrađuje pravilnik o postupanju u skladu s mandatom sektorskog nadzornog odbora koji

određuje Komisija, a unutar institucionalnog, pravnog i financijskog okvira predmetne Korisnice. Odbor usvaja ovaj pravilnik u dogovoru s nacionalnim koordinatom programa IPA, nacionalnim dužnosnikom za ovjeravanje i Nadzornim odborom programa IPA.

- (3) Odborom TAIB-a predsjedava nacionalni koordinatom programa IPA. Članove Odbora čine nacionalni dužnosnik za ovjeravanje, dužnosnici ovlašteni za odobravanje programa i, prema potrebi, ostali predstavnici operativne strukture, predstavnici Komisije, kao i, prema potrebi, predstavnici međunarodnih financijskih institucija i civilnoga društva, koje odredi Korisnica u dogovoru s Komisijom.
- (4) Sukladno članku 59. stavak 2. Uredbe (EZ-a) br. 718/2007, Odbor TAIB-a mora se uvjeriti u učinkovitost i kvalitetu predmetnih programa i operacija, a posebice:
 - (a) pregledom izvješća o statusu provedbe, koja detaljno opisuju financijski i operativni napredak programa;
 - (b) pregledom ostvarenja ciljeva i rezultata programa;
 - (c) pregledom planova za nabavu kao i relevantnih preporuka temeljenih na evaluaciji;
 - (d) raspravljanjem o problematičnim pitanjima i operacijama;
 - (e) predlaganjem mjera ispravaka, prema potrebi;
 - (f) pregledom slučajeva prijave i nepravilnosti te predstavljanjem mjera poduzetih kako bi se izvršio povrat sredstava i spriječilo ponavljanje sličnih slučajeva;
 - (g) pregledom godišnjeg plana rada revizije, koje je pripremlilo tijelo nadležno za reviziju, kao i nalaza i preporuka provedenih revizija.
- (5) Odbor TAIB-a nadzire sve tekuće programe u okviru ove komponente. U slučaju, između ostalog, investicijskih operacija, prijenosa imovine ili privatizacija, Korisnica nadzire programe do njihovog zatvaranja i obavještava Odbor TAIB-a o svim promjenama vezanim za postizanje rezultata ovih programa koji značajno utječu na njihov utjecaj, održivost i vlasništvo.
- (6) Odboru TAIB-a mogu pomagati sektorski nadzorni pododbori, koje uspostavlja Korisnica u svrhu nadzora programa i operacija ove komponente, podijeljeni po skupinama nadzornih sektora. Pododbori su odgovorni Odboru TAIB-a. Pododbori sastavljaju i usvajaju svoje interne pravilnike o postupanju, usklađene s mandatom koji određuje Komisija.

13. PLAN DECENTRALIZACIJE S EX POST KONTROLAMA

- (1) Kako bi postigla decentralizaciju bez ex ante kontrola od strane Komisije, Korisnica ustanovljuje plan s indikativnim mjerilima i vremenskim rokovima.
- (2) Komisija nadzire provedbu plana iz stavka 1. i uzima u obzir rezultate koje u ovom smislu postigne Korisnica, posebice u pružanju pomoći i procesu pregovaranja. Plan za postizanje decentralizacije bez ex ante kontrola može se odnositi na postupno izuzimanje različitih vrsta ex ante kontrole.
- (3) Korisnica redovito izvještava Komisiju o napretku postignutom u provedbi plana decentralizacije.

14. NAČIN POSTUPANJA S PRIMICIMA

- (1) Primici u svrhu programa IPA uključuju prihod ostvaren tijekom neke operacije, za vrijeme njenog sufinanciranja, od prodaje, iznajmljivanja, plaćanja usluga/naknada ili druge ekvivalentne primitke sa sljedećim iznimkama:

- (a) primici nastali kroz ekonomski vijek sufinanciranih ulaganja u slučaju ulaganja u tvrtke;
 - (b) primici nastali unutar okvira mjere financijskog inženjeringa, uključujući rizični kapital i zajmove, garancijske fondove, lizing;
 - (c) gdje je to primjenjivo, doprinosi iz privatnog sektora za sufinanciranje operacija, koji se iskazuju pored javnog sufinanciranja u financijskim tablicama programa.
- (2) Primici, kako su određeni u gornjem stavku 1., predstavljaju dohodak koji se odbija od iznosa prihvatljivih izdataka za predmetnu operaciju. Najkasnije do zatvaranja programa, takvi primici se u potpunosti ili pro-rata odbijaju od prihvatljivih troškova relevantne operacije, ovisno o tome jesu li u potpunosti ili djelomično nastali sufinanciranom operacijom.

15. PRIHVATLJIVOST IZDATAKA

- (1) Izdaci u okviru programa u Dodatku A smatraju se prihvatljivima za doprinos Zajednice ako su nastali nakon potpisivanja ugovora i sporazuma o bespovratnim sredstvima kojima se provodi ovaj program, osim u slučajevima izričito određenim u Financijskoj uredbi.
- (2) Sljedeći izdaci nisu prihvatljivi za sufinanciranje Zajednice u okviru programa u Dodatku A:
- (a) porezi, uključujući poreze na dodanu vrijednost;
 - (b) carinske i uvozne pristojbe, ili bilo koji drugi troškovi;
 - (c) kupovina, najam ili lizing zemljišta i već postojećih objekata;
 - (d) kazne, globe i troškovi parničenja;
 - (e) operativni troškovi;
 - (f) rabljena oprema;
 - (g) bankovni troškovi, troškovi jamstava i slični troškovi;
 - (h) troškovi konverzije, troškovi i gubici zbog tečajnih razlika u vezi s bilo kojim posebnim računima u eurima za pojedine komponente, kao i s drugim isključivo financijskim izdacima;
 - (i) nefinancijska sudjelovanja;
 - (j) troškovi lizinga;
 - (k) troškovi amortizacije.
- (3) Iznimno od odredaba gornjeg stavka 2., Komisija od slučaja do slučaja odlučuje o prihvatljivosti sljedećih troškova:
- (a) operativnih troškova, uključujući troškove iznajmljivanja, isključivo vezanih uz razdoblje sufinanciranja operacije;
 - (b) poreza na dodanu vrijednost, uz ispunjenje sljedećih uvjeta:
 - (i) da porez na dodanu vrijednost ni u kom slučaju nije povratan;

- (ii) da je ustanovljeno kako je porez na dodanu vrijednost obveza krajnje korisnice, i
- (iii) da je jasno naznačen u prijedlogu projekta.

(4) Izdaci koji se financiraju u okviru programa IPA nisu predmet nijednog drugog financiranja u okviru proračuna Zajednica.

16. ČUVANJE DOKUMENTACIJE

- (1) Korisnica je dužna čuvati sve dokumente vezane uz predmetni program najmanje tri godine po zatvaranju programa. Protek ovog roka se prekida bilo u slučaju vođenja pravnog postupka ili u slučaju opravdanog zahtjeva Komisije.
- (2) Iznimno od odredaba stavka 1., operativna struktura dužna je čuvati pisanu evidenciju o vođenju cijelog postupka nabave, dodjele bespovratnih sredstava, kao i ugovaranja najmanje sedam godina od isplate bilance iz ugovora.

17. OSTALE ODGOVORNOSTI NACIONALNOG KOORDINATORA PROGRAMA IPA

U slučaju kada nacionalni koordinator programa IPA izvršava svoju nadležnost za programiranje komponente “pomoć u tranziciji i jačanje institucija“ na nacionalnoj razini, izvršava sljedeće zadatke:

- (a) organizira pripremu prijedloga projekata, kao što je navedeno u članku 69. Provedbene uredbe o programu IPA.
- (b) razrađuje i predstavlja Komisiji sažetke projekata iz članka 69. Provedbene uredbe o programu IPA.
- (c) nadzire tehničko izvršavanje nacionalnih programa.

18. IMENOVANJE I NADLEŽNOSTI DUŽNOSNIKA OVLAŠTENIH ZA ODOBRAVANJE PROGRAMA

- (1) Nakon konzultacija s nacionalnim koordinatorom programa IPA, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje imenuje dužnosnike ovlaštene za odobravanje programa koji će voditi provedbene agencije. To moraju biti dužnosnici državne uprave Korisnice i nadležni su za aktivnosti navedene u Odjeljku 6. (b) Dodatka A Okvirnom sporazumu, sukladno članku 8. stavak 3. Okvirnog sporazuma i članku 11. stavak 3. Provedbene uredbe o programu IPA.
- (2) Dužnosnici ovlašteni za odobravanje programa imenuju voditelje programa koji su dužnosnici državne uprave. U okviru sveukupne nadležnosti nadređenih im dužnosnika ovlaštenih za odobravanje programa, voditelji programa zaduženi su za sljedeće:
 - (a) nadležni su za tehnički aspekt operacija unutar resornih ministarstava;
 - (b) pomažu dužnosnicima ovlaštenim za odobravanje programa u kvalitetnoj i pravovremenoj pripremi i provedbi operacija na tehničkoj razini;
 - (c) zaduženi su za koordinaciju u okviru svake pojedine prioritetne osi navedene u prijedlogu projekta Korisnice.

19. DETALJNA PRAVILA O AKREDITACIJI OPERATIVNIH STRUKTURA

- (1) Ako su postojeća državna tijela u Korisnici već upravljala sredstvima Zajednice sukladno Uredbi (EEZ-a) br. 3906/89 ili Uredbi (EZ-a) br. 2500/2001 i prije datuma stupanja na snagu Uredbe o provedbi programa IPA, ta tijela (dalje u tekstu: “postojeća nacionalna tijela“) upravljaju sredstvima u okviru

komponente “pomoć u tranziciji i jačanje institucija“ i komponente “prekogranična suradnja“ sve dok Komisija ne usvoji Odluku o prijenosu upravljačkih ovlasti.

- (2) Postojeća nacionalna tijela ni u kojem slučaju ne mogu upravljati sredstvima u okviru komponente “pomoć u tranziciji i jačanje institucija“ ili u okviru komponente “prekogranična suradnja“ ukoliko u razdoblju od više od godinu dana od stupanja na snagu Uredbe o provedbi programa IPA Komisija nije, sukladno Provedbenoj uredbi o programu IPA, izvršila prijenos upravljačkih ovlasti.
- (3) Komisija odlučuje o prijenosu upravljačkih ovlasti na postojeća nacionalna tijela, posebice uzimajući u obzir popis odstupanja dostavljen u skladu sa stavkom 4., kao i odluku nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje u skladu sa stavkom 5.
- (4) Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje provodi procjenu operativne strukture, koja uključuje postojeća nacionalna tijela, sukladno zahtjevima navedenima u članku 11. Provedbene uredbe o programu IPA. On/ona osobito ustanovljuje popis svih zahtjeva u okviru Provedbene uredbe o programu IPA, kao što je navedeno u članku 11. te uredbe, koje operativna strukture ne ispunjava, na temelju mišljenja vanjskog revizora koji je funkcionalno nezavisan od svih sudionika sustava upravljanja i kontrole. Popis odstupanja dostavlja se Komisiji najkasnije četiri mjeseca nakon stupanja na snagu Provedbene uredbe o programu IPA.
- (5) Ako se nepoštivanje, na koje se poziva u stavku 4., može smatrati kompatibilnim s djelotvornim i učinkovitim funkcioniranjem operativnih strukture, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje može donijeti odluku o akreditaciji predmetnih tijela.

Najkasnije pet mjeseci po stupanju na snagu Provedbene uredbe o programu IPA, on/ona dostavlja Komisiji odluku vezanu uz akreditaciju navedenih tijela. Ova odluka uključuje plan s vremenski ograničenim ostvarenjem ciljeva, koji određuje korake koje je potrebno poduzeti u ispravljanju neusklađenosti, kao što je navedeno u popisu na koji se odnosi stavak 4. Plan provedbe mora biti usuglašen s Komisijom.

- (6) Ako se nepoštivanje, na koje se poziva u stavku 6., ne smatra kompatibilnim s djelotvornim i učinkovitim funkcioniranjem operativne strukture, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje nastavlja izvršavati akreditaciju predmetne operativne strukture, u skladu s odredbama članka 13. Provedbene uredbe o programu IPA.

20. DETALJNA PRAVILA O PRIJENOSU UPRAVLJAČKIH OVLASTI OD STRANE KOMISIJE

- (1) U slučaju da Komisija odluči prenijeti upravljačke ovlasti na “postojeća nacionalna tijela“, navedena u gornjem Odjeljku [18. ili 19.], stavku 1., Komisija može nacionalnim tijelima postaviti ostale uvjete. U slučaju postavljanja ostalih uvjeta, Komisija određuje vremenski rok potreban državnim tijelima za usklađivanje, kako bi prijenos upravljačke ovlasti ostao na snazi. U Odluci o prijenosu upravljačkih ovlasti Komisija također utvrđuje popis ex ante kontrola navedenih u članku 12. stavku 4. Dodatka B.
- (2) Bez obzira na odluku nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje, Komisija ima pravo u bilo kojem trenutku donijeti odluku o zadržavanju, obustavi ili ukidanju postupka prijenosa upravljačkih ovlasti s bilo kojeg tijela.

- (3) U svim fazama ovog procesa, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje dužan je osigurati da Korisnica omogući uvid u sve podatke koje Komisija zatraži.

FINANCING AGREEMENT

BETWEEN

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF CROATIA

AND

THE COMMISSION OF THE EUROPEAN COMMUNITIES

**CONCERNING THE HORIZONTAL PROGRAMME ON NUCLEAR SAFETY
AND RADIATION PROTECTION
UNDER THE INSTRUMENT FOR
PRE-ACCESSION ASSISTANCE FOR 2008**

Dated

(Decentralised Management)*

* The part of this programme to be implemented in joint management is covered under a separate Financing Agreement

CONTENTS**Preamble**

- 1. The programme**
 - 2. Implementation of the programme**
 - 3. National structures and authorities with responsibilities**
 - 4. Funding**
 - 5. Contracting deadline**
 - 6. Deadline for the execution of contracts**
 - 7. Disbursement deadline**
 - 8. Interpretation**
 - 9. Partial invalidity and unintentional gaps**
 - 10. Review and amendments**
 - 11. Termination**
 - 12. Settlement of differences**
 - 13. Notices**
 - 14. Number of originals**
 - 15. Annexes**
 - 16. Entry into force**
- Annex A Horizontal programme on Nuclear Safety and Radiation Protection under the IPA Transition Assistance and Institution Building Component for 2008 adopted by Commission decision C(2008)8381 of 18 December 2008**
- Annex B Framework Agreement between the Government of the Republic of Croatia and the Commission of the European Communities dated 27 August 2007**
- Annex C Further conditions for the delivery of Community assistance**

FINANCING AGREEMENT**THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF CROATIA**

and

THE COMMISSION OF THE EUROPEAN COMMUNITIES

hereafter jointly referred to as "the Parties" or individually as "the Beneficiary", in the case of the Government of the Republic of Croatia, or the Commission, in the case of the Commission of the European Communities.

Whereas

- (a) On 1 August 2006, the Council of the European Union adopted Regulation (EC) No 1085/2006 establishing an instrument for pre-accession assistance (hereafter: the "IPA Framework Regulation"). With effect from 1 January 2007, this instrument constitutes the single legal basis for the provision of financial assistance to candidate countries (currently Croatia, the former Yugoslav Republic of Macedonia and Turkey) and potential candidate countries (Albania, Bosnia and Herzegovina, Montenegro, and Serbia, as well as Kosovo⁴¹) in their efforts to enhance political, economic and institutional reforms with a view to their eventually becoming members the European Union.
- (b) On 12 June 2007, the Commission adopted Regulation (EC) No 718/2007 implementing the IPA Framework Regulation, detailing applicable management and control provisions (hereafter: the "IPA Implementing Regulation").
- (c) Community assistance under the instrument for pre-accession assistance should continue to support the beneficiary countries in their efforts to strengthen democratic institutions and the rule of law, reform public administration, carry out economic reforms, respect human as well as minority rights, promote gender equality, support the development of a civil society and advance regional cooperation as well as reconciliation and reconstruction, and contribute to sustainable development and poverty reduction.

Community assistance for candidate countries should additionally focus on the adoption and implementation of the full *acquis communautaire*, and in particular prepare them for the implementation of the Community's agricultural and cohesion policy.
- (d) The Parties have concluded on 27 August 2007 a Framework Agreement setting out the general rules for cooperation and implementation of the Community assistance under the Instrument for Pre-accession Assistance.
- (e) The Commission adopted on 18 December 2008 the Horizontal programme on Nuclear Safety and Radiation Protection under the IPA Transition Assistance and Institution Building Component for 2008

⁴¹ under UNSCR 1244/99

(hereafter: “the programme”). Part of this programme concerning the Republic of Croatia is to be implemented by means of decentralised management.

- (f) It is necessary for the implementation of this programme that the Parties conclude a Financing Agreement to lay down the conditions for the delivery of Community assistance, the rules and procedures concerning disbursement related to such assistance and the terms on which the assistance will be managed,

HAVE AGREED ON THE FOLLOWING:

1 THE PROGRAMME

The Commission will contribute, by way of grant, to the financing of the following programme, which is set out in Annex A to this Agreement:

Programme number: *CRIS N° 2008/020-349 and 2008/020-350*

Title: *Horizontal programme on Nuclear Safety and Radiation Protection under the IPA Transition Assistance and Institution Building Component for 2008 – C(2008)8381 of 18 December 2008.*

The part of this programme concerning the Republic of Croatia to be implemented by decentralised management comprises two national projects, namely:

Project No 4: "Strengthening Administrative Capacity of the State Office for Nuclear Safety, regulatory body for the nuclear safety and security" – Croatia.

Project No 5: "Health Protection in Relation to Medical Exposure" – Croatia.

2 IMPLEMENTATION OF THE PROGRAMME

- (1) The part of this programme specified under “Heading 1 – The programme”, concerning the Republic of Croatia shall be implemented by decentralised management, in the meaning of Article 53c of Council Regulation (EC, Euratom) No 1605/2002 on the Financial Regulation applicable to the general budget of the European Communities, as last modified by Regulation (EC, Euratom) No 1525/2007 of 17 December 2007 (hereafter: "the Financial Regulation").
- (2) The implementation of project No 5 is subject to the following condition:
- The project results can be achieved if public hospitals and other public medical institutions are willing to participate in training sessions and to cooperate with SORP. Therefore a written agreement between all relevant organisations is necessary before the project starts.
- (3) The Programme shall be implemented in accordance with the provisions of the Framework Agreement on the rules for co-operation concerning EC Financial Assistance to the Republic of Croatia and the implementation of the Assistance under the Instrument for Pre-accession Assistance (IPA), concluded between the Parties on 27 August 2007 (hereafter: “the Framework Agreement”), which is set out in Annex B to this Agreement.

3 NATIONAL STRUCTURES AND AUTHORITIES

- (1) The structures and authorities with functions and responsibilities for the implementation of this Agreement are described in Annex B to this Agreement.
- (2) Further responsibilities of the national authorizing officer and the national fund are set out in Annex C to this Agreement.

4 FUNDING

The funding for the implementation of this Agreement shall be as follows:

- (a) The Community contribution for the year 2008 is fixed at a maximum of EUR 952 000 for the decentralised part of the programme concerning the Republic of Croatia, as detailed in the programme. However, payments of the Community contribution by the Commission will not be made if the minimum requirements referred to in Article 41 of the IPA Implementing Regulation are not met.
- (b) The cost of the national structures and authorities indicated in Annex B shall be borne by the Beneficiary.

5 CONTRACTING DEADLINE

- (1) The individual contracts and agreements which implement this Agreement shall be concluded no later than two years from the date of conclusion of this Agreement.
- (2) In duly justified cases, this contracting deadline may be extended with the agreement of the Commission before its end date to a maximum of three years from the date of conclusion of this Agreement.
- (3) Any funds for which no contract has been concluded before the contracting deadline shall be cancelled.

6 DEADLINE FOR THE EXECUTION OF CONTRACTS

- (1) The contracts must be executed within a maximum of 2 years from the end date of contracting.
- (2) The Commission may agree, upon request by the Beneficiary, to an appropriate extension of the deadline for the execution of contracts. Such request must be addressed to the Commission before the end of the deadline for the execution of contracts, and be duly justified by the Beneficiary.

7 DISBURSEMENT DEADLINE

- (1) Disbursement of funds must be made no later than one year after the final date for the execution of contracts.
- (2) The deadline for disbursement of funds may be extended with the agreement of the Commission before its end date in duly justified cases.

8 INTERPRETATION

- (1) Subject to any express provision to the contrary in this Agreement, the terms used in this Agreement shall bear the same meaning as attributed to them in the IPA Framework Regulation and the IPA Implementing Regulation.
- (2) Subject to any express provision to the contrary in this Agreement, references to this Agreement are references to such Agreement as amended, supplemented or replaced from time to time.
- (3) Any references to Council or Commission Regulations are made to the version of those regulations as indicated. If required, modifications of these regulations shall be transposed into this Agreement by means of amendments.
- (4) Headings in this Agreement have no legal significance and do not affect its interpretation.

9 PARTIAL INVALIDITY AND UNINTENTIONAL GAPS

- (1) If a provision of this Agreement is or becomes invalid or if this Agreement contains unintentional gaps, this will not affect the validity of the other provisions of this Agreement. The Parties will replace any invalid provision by a valid provision which comes as close as possible to the purpose of and intent of the invalid provision.
- (2) The Parties will fill any unintentional gap by a provision which best suits the purpose and intent of this Agreement, in compliance with the IPA Framework Regulation and the IPA Implementing Regulation.

10 REVIEW AND AMENDMENT

- (1) The implementation of this Agreement will be subject to periodic reviews at times arranged between the Parties.
- (2) Any amendment agreed to by the Parties will be in writing and will form part of this Agreement. Such amendment shall come into effect on the date determined by the Parties.

11 TERMINATION

- (1) Without prejudice to paragraph 2, this Agreement shall terminate eight years after its signature. The termination of this Agreement shall not preclude the possibility for the Commission to make financial corrections in accordance with Articles 49 to 54 of the IPA Implementing Regulation.
- (2) This Agreement may be terminated by either Party by giving written notice to the other Party. Such termination shall take effect six calendar months from the date of the written notice.

12 SETTLEMENT OF DIFFERENCES

- (1) Differences arising out of the interpretation, operation and implementation of this Agreement, at any and all levels of participation, will be settled amicably through consultation between the Parties.
- (2) In default of amicable settlement, either Party may refer the matter to arbitration in accordance with the Permanent Court of Arbitration Optional Rules for Arbitration Involving International Organisations and States in force at the date of this Agreement.

- (3) The language to be used in the arbitration proceedings shall be English. The appointing authority shall be the Secretary General of the Permanent Court of Arbitration following a written request submitted by either Party. The Arbitrator's decision shall be binding on all Parties and there shall be no appeal.

13 NOTICES

- (1) Any communication in connection with this Agreement shall be made in writing and in the English language. Each communication must be signed and must be supplied as an original document or by fax.
- (2) Any communication in connection with this Agreement must be sent to the following addresses:

For the Community:

Mr Timo Summa
Acting Director
Directorate General for Enlargement
CHAR 04/99
B-1049 Brussels
Fax: +32 2 2957502

For the Beneficiary:

Mr Hrvoje Dolenc
National IPA Co-ordinator, State Secretary
Central Office for Development Strategy and Coordination of EU Funds
Radnička cesta 80/V,
10 000 Zagreb
Croatia
Fax: 385 1 4569 150

14 NUMBER OF ORIGINALS

This Agreement is drawn up in duplicate in the English language

15 ANNEXES

The Annexes A, B and C shall form an integral part of this Agreement.

16 ENTRY INTO FORCE

This Agreement shall enter into force on the date on which the Recipient notifies the Commission that all internal procedures in the Republic of Croatia necessary for the entry into force of this Agreement have been fulfilled

Signed, for and on behalf of the Government of the Republic of Croatia,
at Zagreb, on September 30th 2009

by Hrvoje Dolenc
State Secretary and National IPA Co-ordinator
Central Office for Development Strategy and Co-ordination of EU Funds

Signed, for and on behalf of the Commission,
at Brussels, on June 29th 2009

by Timo Summa
Acting Director
Directorate General for Enlargement

ANNEX A HORIZONTAL PROGRAMME ON NUCLEAR SAFETY AND RADIATION PROTECTION UNDER THE IPA TRANSITION ASSISTANCE AND INSTITUTION BUILDING COMPONENT FOR 2008 ADOPTED BY COMMISSION DECISION C(2008)8381 OF 18 DECEMBER 2008⁴²

1. IDENTIFICATION

Beneficiaries	Albania, Bosnia and Herzegovina, Croatia, the former Yugoslav Republic of Macedonia, Montenegro, Serbia, as well as Kosovo ⁴³
CRIS number (decentralised management)	2008/020-349
CRIS number (centralised management)	2008/020-350
CRIS number (joint management)	2008/020-350
Year	2008
Cost	EUR 7.030 million
Implementing Authority	The European Commission on behalf of the Beneficiaries, the International Atomic Energy Agency (IAEA) under Joint Management with the European Commission, and the Central Finance and Contracting Agency of Croatia.
Final date for concluding the financing agreements	At the latest by 31 December 2009
Final dates for contracting	2 years following the date of conclusion of the Financing Agreements. These dates apply also to the national co-financing.
Final dates for execution	2 years following the end date for contracting. These dates apply also to the national co-financing.
Sector Code	23064
Budget lines	22.020701 - Regional and horizontal programmes
Programming Task Manager	Unit D3 - Regional Programmes DG ELARG
Implementation Task Manager	Unit D3 - Regional Programmes DG ELARG, IAEA, CFCA

⁴² The adoption of the Horizontal Programme on Nuclear Safety and Radiation Protection under the IPA-Transition Assistance and Institution Building Component for 2008 does not prejudice the position of each individual Member State on the status of Kosovo under UNSCR 1244/99, which will be decided in accordance with their national practice and international law.

⁴³ Under UNSCR 1244/99

2. PRIORITY AXES/ (MEASURES) / PROJECTS

2.a Priority axes

The IPA horizontal programme on nuclear safety and radiation protection is being implemented in the context of the priority axe entitled "Ability to assume the obligations of Membership and approximation to European Standards".

As indicated in the Multi-Beneficiary Multi-annual Indicative Planning Document (MIPD), this programme addresses both regional and horizontal issues. Section 2.2.9 of the MIPD clearly mentions that:

- (1) the Western Balkans are confronted with a number of radiological issues that are connected with the use of radionuclides for a number of industrial and medical applications;
- (2) the monitoring of radioactivity in the environment constitutes a significant radiological issue;
- (3) the national safety authorities in place that ought to be regulating nuclear safety and radiation protection are in most cases rather weak in terms of both personnel and level of expertise;
- (4) support can be provided through multi beneficiary projects and national projects in scope depending on the area.

It is important to underline that enhancement of the technical capacity of the nuclear and radiation safety national regulators is a prerequisite for any improvement of the radiological situation in the Western Balkans. In addition, transposition of the Community acquis in the nuclear area and notably on radiation protection is subordinated to the existence and proper functioning of these regulators. Due to the fact that in most of the Western Balkans, nuclear and radiation safety regulators are weak, under development or even not yet fully established, there is no clear national strategies yet defined to cope with radiological issues. It is expected that thanks to the IPA support, these strategies can be drawn up in the near future and, on this basis, roadmaps can be established for the full transposition of the Community acquis into the national legislation and regulations.

The rather dramatic radiological situation currently existing at the Vinca Nuclear Institute near Belgrade in Serbia has raised safety and security issues that need to be addressed urgently. This is why the international Community through the IAEA is contributing to the funding of the VIND programme that aims at improving radioactive waste management, decommissioning of nuclear facilities and remediation of contaminated areas on-site. The IPA horizontal programme on nuclear safety and radiation programme intends to participate into some of the projects that have already been identified by the Serbian authorities together with the IAEA.

This Financing proposal focuses on a set of one regional project and eleven national projects that are covering the MIPD priorities.

2. b Description of projects grouped per priority axis

General context

During the year 2007, a number of fact-finding missions were organised in the Western Balkans in order to get acquainted with the main organisations which are dealing with nuclear safety and radiation protection, and to have a better understanding of the radiological issues with which the beneficiaries are confronted. These missions enabled to identify key-priorities for each of the Western Balkans, namely:

- Enhancement of the technical capacity of the regulatory bodies which is a prerequisite for any improvement in the field of radiation safety in most of the Western Balkans, with the exception of Croatia which has already largely transposed the acquis into the national legislation and regulations;
- Reduction of medical exposure to ionising radiation for both patients and workers with the view to be in line with the Council Directives 96/29 and 97/43;
- Improvement of the infrastructure on the monitoring of the radioactivity into the environment;
- Reduction of the radiological risks posed by the existence of contaminated areas and storage of large amounts of radioactive waste at the Vinča Nuclear Institute in Serbia.

In this context, eleven national in scope projects were identified as meeting quite well these priorities. In addition, since enhancement of the technical capacity of the regulatory bodies is an important issue in most Western Balkans, for obvious economies of scale, IPA support will be allocated through a rather large regional project.

The programme will be closely coordinated with the IAEA since several projects are extending and developing activities already funded by this agency. For seven projects, it is even proposed to implement them in joint management with the IAEA.

The programme will also be coordinated with the other financing instruments that are addressing nuclear issues (i.e. the Instrument for Nuclear Safety Cooperation and the Stability Instrument).

Description of the projects

Project no 1: "Enhancement of the technical capacity of nuclear regulatory bodies in Albania, Bosnia and Herzegovina, Croatia, the former Yugoslav Republic of Macedonia, Kosovo, Montenegro and Serbia" aims at providing a direct support to the regulatory bodies mainly in assisting them to assess the degree of transposition of the Community acquis in the field of nuclear safety and radiation into their national legislation and regulations. Based on that assessment, a priority list for future transposition activities should be established. This project should also provide assistance for the drafting of new regulations, and for the ratification of international conventions, protocols and agreements in the nuclear area. It should be concluded with an identification of further needs of regulatory assistance.

This is a regional project in scope. Taking into account the important technical assistance activities being implemented by the IAEA in this domain in the Western Balkans, it was deemed worthwhile to implement the project in joint management with this Agency. In this way, overlapping of technical assistance is avoided and synergies can be developed.

A contribution agreement with the IAEA for an amount of EUR 1,200,000 will be concluded in Q1 2009 for the implementation of this project in accordance with the terms of the Financial and Administrative Framework Agreement (FAFA) between the European Community and the United Nations, signed on 29 April 2003, to which the IAEA adhered on 17 September 2004.

Following a tendering process, the IAEA should contract with a consortium of EU regulatory bodies possibly backed up with their Technical Support Organisations in Q3 2009.

Project no 2: "Establishment of a calibration laboratory for ionising radiation (Secondary Standard Dosimetry Laboratory) in Bosnia and Herzegovina" has two main components. The first component mainly consists of technical assistance for the design of an SSDL with the view to become eventually member of the IAEA/WHO network. It will also contribute to drafting appropriate regulations in the field of metrology. The second component of the project deals with the supply and installation of the equipment, training of the personnel and establishment of a maintenance programme of the SSDL.

Service and supply contracts for an amount of respectively EUR 150,000 and EUR 250,000 will be concluded following tenders that will be launched in respectively Q1 2009 and Q1 2010. In addition a works contract, fully funded by the beneficiary organisation, should be led by the beneficiary organisation in order to refurbish and/or modernise the facility that will accommodate the laboratory.

Project no 3: "Management of unsealed radionuclides in medical establishments" focuses on the reduction of exposure to ionising radiation of workers in the main nuclear medicine departments of five hospitals and clinical centres of Bosnia and Herzegovina located in Sarajevo, Banja Luka, Zenica, Mostar and Tuzla. The project should start with the analysis of current management practices of radionuclides in these medical establishments and provide the technical basis for the launching of a subsequent supply contract. Most of the envisaged equipment would be dealing with the shielding of boxes and tanks containing radionuclides that would improve the safety and security of the management of radionuclides. It is also planned to provide dose-rate meters for the controlled areas in the hospitals. Installation and testing of the equipment is part of this activity as well as the organisation of training courses for the personnel. Regarding this, a close collaboration should be established with the IAEA.

Service and supply contracts for an amount of respectively EUR 100,000 and EUR 400,000 will be concluded following tenders that will be launched in respectively Q1 2009 and Q1 2010.

Project no 4: "Strengthening Administrative Capacity of the State Office for Nuclear Safety, regulatory body for the nuclear safety and security" in Croatia aims at improving the technical capacity of this regulatory body in two distinct areas: safeguards inspection of nuclear materials, and radioactive waste management and decommissioning of nuclear power plants. The assistance will consist of providing training courses, including on-the-job training, and scientific visits. It is important to underline that training on inspection of nuclear materials will aim at meeting the IAEA and EURATOM requirements. As for radioactive waste

management and decommissioning, the support to be provided should focus in particular on the establishment of a decommissioning plan, cost assessment, management of the resulting radioactive waste and radiation protection issues.

One service contract for an EC contribution of EUR 252,000 should be launched in Q2 2009. The implementation of this project will be decentralised.

Project no 5: "Health Protection in Relation to Medical Exposure" is related to the reduction of the exposure of patients and workers to ionising radiation in medical establishments in Croatia. This project comprises notably the development of Quality Assurance programmes, the development of an Action Plan on quality management implementation both through equipment quality control and patient dose management, and the establishment of written protocols for each type of equipment generating ionising radiation. The project has a supply component which comprises in particular X-ray multimeters, test devices for quality control of film processing, and test Phantom for comprehensive image quality. Strengthening public awareness about exposure to ionising radiation due to medical exposure is part of the project. This will consist of preparing information material, organising public campaigns, creating a dedicated website and holding workshops for doctors involved in radio diagnostic procedures. The project should be concluded with a comprehensive evaluation of doses delivered to patients and evaluation of their contributions to the collective doses from various specific radiological techniques. Finally, the project will contribute to optimise doses to workers in medical establishments through the implementation of an intercomparison exercise.

Three service and a supply contracts for an amount of respectively EUR 250,000 and EUR 450,000 will be concluded following tenders that will be launched in Q2 2009.

The implementation of this project will be decentralised.

Project no 6: "Strengthening Radiation Protection and Nuclear Safety in Montenegro through Capability Upgrading of Technical Support Institution" is a supply project with aims at providing various types of equipment to the Centre for Ecotoxicological Research of Montenegro (CETI) that is acting as Technical Support Organisation to the Montenegrin regulatory body. The areas covered by this supply project are: monitoring of the radioactivity into the environment, radioactive waste management and transportation of radioactive materials, and medical exposure of patients and workers. The project should also provide training courses to the CETI staff, and finally contribute to the certification and accreditation of all CETI methods and activities dealing with radiation protection.

One supply contract for an amount of EUR 300,000 should be launched in Q2 2009. In addition another supply contract for an amount of EUR 95,000, fully funded by the beneficiary organisation, should be launched in Q2 2009 by the beneficiary organisation (CETI).

Project No 7: "Conditioning and secure storage of disused sealed radioactive sources" is part of the Vinca Nuclear Institute Decommissioning programme under development in Serbia. This project mainly aims at retrieving, characterising, conditioning, packaging and storing at least 2000 sealed radioactive sources of IAEA category 3-4. The assistance to the Vinca Institute will in particular contribute to design the new conditioning and storage facility for sealed radioactive sources, establish a safety analysis report for the new facility, set up an inventory of all radioactive sources and train the Vinca personnel.

Taking into account the important technical assistance activities being implemented and coordinated by the IAEA at Vinca, it was deemed worthwhile to implement the project in joint management with this Agency. In this way, overlapping of technical assistance is avoided and synergies can be developed.

A contribution agreement with the IAEA for an amount of EUR 616,000 will be concluded in Q1 2009 for the implementation of this project in accordance with the terms of the Financial and Administrative Framework Agreement (FAFA) between the European Community and the United Nations, signed on 29 April 2003, to which the IAEA adhered on 17 September 2004.

Project No 8: "Decommissioning of Degraded Waste Storage Hangar No 1" is part of the Vinca Nuclear Institute Decommissioning programme in Serbia. This project mainly aims at decommissioning an old and degraded storage facility for radioactive waste at Vinca. The EC support should mainly consist of providing assistance to the development of a decommissioning plan, the preparation of the associated safety analysis report, the characterisation of the facility, and to organise the decommissioning works via a tendering procedure.

Taking into account the important technical assistance activities being implemented and coordinated by the IAEA at Vinca, it was deemed worthwhile to implement the project in joint management with this Agency. In this way, overlapping of technical assistance is avoided and synergies can be developed.

A contribution agreement with the IAEA for an amount of EUR 1,200,000 will be concluded in Q1 2009 for the implementation of this project in accordance with the terms of the Financial and Administrative Framework Agreement (FAFA) between the European Community and the United Nations, signed on 29 April 2003, to which the IAEA adhered on 17 September 2004.

Project No 9: "Radioactivity survey" is part of the Vinca Nuclear Institute Decommissioning programme in Serbia. This project mainly aims at identifying the old facilities where radiological activities took place in the past at Vinca, at characterising them and - on this basis - to define a plan for future decommissioning and remediation activities together with a time schedule for implementation. This project comprises an important programme of sampling and measurement of radioactive samples.

Taking into account the important technical assistance activities being implemented and coordinated by the IAEA at Vinca, it was deemed worthwhile to implement the project in joint management with this Agency. In this way, overlapping of technical assistance is avoided and synergies can be developed.

A contribution agreement with the IAEA for an amount of EUR 588,000 will be concluded in Q1 2009 for the implementation of this project in accordance with the terms of the Financial and Administrative Framework Agreement (FAFA) between the European Community and the United Nations, signed on 29 April 2003, to which the IAEA adhered on 17 September 2004.

Project No 10: "Characterisation and conditioning of radioactive waste" is part of the Vinca Nuclear Institute Decommissioning programme in Serbia. This project mainly aims at operating the radioactive waste treatment and conditioning facility at Vinca. The activities of

this project should provide expertise to the Vinca personnel on how to characterise, treat and condition drums of radioactive waste. As a result of this project, at least 500 waste drums should be processed and stored. In addition, the project should enable the completion of a database that will establish an inventory of all types of radioactive waste currently stored at Vinca. Taking into account the important technical assistance activities being implemented and coordinated by the IAEA at Vinca, it was deemed worthwhile to implement the project in joint management with this Agency. In this way, overlapping of technical assistance is avoided and synergies can be developed.

A contribution agreement with the IAEA for an amount of EUR 611,000 will be concluded in Q1 2009 for the implementation of this project in accordance with the terms of the Financial and Administrative Framework Agreement (FAFA) between the European Community and the United Nations, signed on 29 April 2003, to which the IAEA adhered on 17 September 2004.

Project No 11: "Strengthening radiation safety capabilities and infrastructure" is part of the Vinca Nuclear Institute Decommissioning programme in Serbia. This project mainly aims at improving radiation protection issues and emergency preparedness at Vinca in particular during the implementation of the VIND projects. The technical assistance part of the project comprises a gap analysis of the current radiological assessment of the different activities to be implemented on the spot, whereas the investment part will provide equipment for the Vinca office building where radiation protection and emergency response teams will meet and work. In this context it is planned to purchase a mobile meteorological-ecological laboratory to complete the full capability for emergency preparedness.

Taking into account the important technical assistance activities being implemented and coordinated by the IAEA at Vinca, it was deemed worthwhile to implement the project in joint management with this Agency. In this way, overlapping of technical assistance is avoided and synergies can be developed.

A contribution agreement with the IAEA for an amount of EUR 163,000 will be concluded in Q1 2009 for the implementation of this project in accordance with the terms of the Financial and Administrative Framework Agreement (FAFA) between the European Community and the United Nations, signed on 29 April 2003, to which the IAEA adhered on 17 September 2004.

Project No 12: "Project Management Unit for EU supported projects" is a back-up project to the seven EU-funded projects implemented or to be implemented at Vinca that are totalling a budget of more than EUR 9 million. Through this project, assistance will be given in planning each project and activity; developing and maintaining project schedules, including the scheduling of each activity and input so as to ensure timely completion and successful achievement of the objectives and performance objectives.

Taking into account the important technical assistance activities being implemented and coordinated by the IAEA at Vinca, it was deemed worthwhile to implement the project in joint management with this Agency. In this way, overlapping of technical assistance is avoided and synergies can be developed.

A contribution agreement with the IAEA for an amount of EUR 500,000 will be concluded in Q1 2009 for the implementation of this project in accordance with the terms of the Financial and Administrative Framework Agreement (FAFA) between the European Community and

the United Nations, signed on 29 April 2003, to which the IAEA adhered on 17 September 2004.

2. c Overview of past and on going assistance including lesson learned and donor coordination

Over the period 2001-2006 the nuclear activities conducted under the Phare nuclear safety programme addressed a number of radiological issues that are similar to those envisaged for the Western Balkans, e.g. regulatory assistance, management of sealed radioactive sources, radiation protection, management of radioactive waste, decommissioning of nuclear installations, and emergency preparedness. Most of these projects have been implemented according to the Decentralised Implementation System. They significantly improved the radiological situation in Central Europe and Eastern Countries which has become similar to the one existing in older EU Member States. The main lessons are related to the technical complexity of the projects that have generally required a longer time than expected for the preparation and finalisation of the related tender dossiers. Due to the rather limited technical capacity of some of the beneficiary organisations, the Commission services (at that time the Nuclear Task Force of DG ELARG) were deeply involved in the technical back-up to the EC Delegations in order to improve the quality of the documents. It is expected that a similar situation will be found in most of the Western Balkans. As a consequence, the technical capacity of DG ELARG should be reinforced in particular through an increased involvement of the Joint Research Centre in the preparation of the technical documentation associated to each project.

Management of radionuclides in medical establishments is part of the 2008 IPA horizontal programme on nuclear safety and radiation protection. The actions to be undertaken in particular in Bosnia and Herzegovina are fully in line with the conclusions of a technical seminar that was organised in 2007 in Brussels by the European Commission on the same issue, and which focussed on the situation existing in Bulgaria, Croatia and Romania.

Coordination with the Instrument for Nuclear Safety Cooperation (INSC) and the Instrument for Stability (IFS) is ensured through the discussion of the project fiches with the INSC and IFS Committee members.

More than half of the 2008 IPA nuclear projects will be implemented in joint management with the IAEA. The reason is that this international agency has already supported a number of projects in the Western Balkans notably in the field of regulatory assistance. In the particular case of Serbia, the IAEA is coordinating the activities to be implemented within the VIND programme, including the management of the funds allocated by several donors. Therefore a close collaboration with the IAEA is a prerequisite for most nuclear projects to be implemented in the Western Balkans. This coordination will be assured through joint monitoring meetings, circulation and analysis of technical reports and missions on the spot.

2. d Horizontal issues

The implementation of projects 1 to 12 will contribute to significantly improve the protection of man and the environment from ionising radiation in the Western Balkans. They will also contribute to decrease exposure to ionising radiation for patients and workers in medical establishments. As a general rule, enhancement of the capacity of nuclear safety authorities

can only have a positive impact on the monitoring of the radioactivity and the control of radioactive materials in the whole Western Balkans.

2. e Conditions

The implementation of projects No 1, 2, 3, 7, 8, 9, under this programme is subject to the following prerequisite:

- National regulatory bodies in the field of nuclear safety and radiation protection have been set up by law and are operating at the time of the launching of the project (publication of the procurement notice).

The implementation of project No 5 requires a written agreement between all public hospitals and other public medical institutions in Croatia involved in the project.

2.f Benchmarks

	2009		2010 (cumulative)		2011 (cumulative)		2012 (cumulative)	
	EU	NF*	EU	NF*	EU	NF*	EU	NF*
Contribution Agreements with the IAEA	2	-	2	-	2	-	2	-
Number of tenders launched	8	2	10	2	10	2	10	2
Contracting Rate (%)	80	100	100	100	100	100	100	100

* in case of parallel national co-financing

3. BUDGET (AMOUNTS IN EUR)

3.1. Indicative budget

3.1.1. Table for decentralised projects (Croatia)

Decentralised management	Institution Building (IB)					Investment (INV)					Total (IB + INV)	Total IPA Community contribution	
	Total public expenditure	IPA Community contribution		National public contribution*		Total public expenditure	IPA Community contribution		National public contribution*			EUR (h)=(b)+(e)	%⁽²⁾
	EUR (a)=(b)+(c)	EUR (b)	%⁽¹⁾	EUR (c)	%⁽¹⁾	EUR (d)=(e)+(f)	EUR (e)	%⁽¹⁾	EUR (f)	%⁽¹⁾	EUR (g)=(a)+(d)		
Priority axis 3	Ability to assume the obligations of Membership and approximation to European Standards												
<u>Project No 4:</u> Strengthening Administrative Capacity of the State Office for Nuclear Safety, regulatory body for the nuclear safety and security	280,000	252,000	90	28,000	10						280,000	252,000	3.5
<u>Project No 5:</u> Health Protection in Relation to Medical Exposure	278,000	250,000	90	28,000	10	600,000	450,000	75	150,000	25	878,000	700.000	10.0

TOTAL	558,000	502,000	90	56,000	10	600,000	450,000	75	150,000	25	1,158,000	952,000	13.5
--------------	---------	---------	----	--------	----	---------	---------	----	---------	----	-----------	----------------	-------------

* public contribution (private contributions are not taken into account (Article 67(1) IP A IR) under decentralised management).

(1) Expressed in % of the Total expenditure IB or INV (column (a) or (d)).

(2) Expressed in % of the grand total of column (h).

Table for centralised projects ((Bosnia and Herzegovina, Montenegro)

Centralised management	Institution Building (IB)					Investment (INV)					Total (IB + INV)	Total IPA Community contribution		
	Total expenditure		IPA Community contribution		National contribution*		Total public expenditure		IPA Community contribution		National contribution*			
	EUR (a)=(b)+(c)	EUR (b)	%⁽¹⁾	EUR (c)	%⁽¹⁾	EUR (d)=(e)+(f)	EUR (e)	%⁽¹⁾	EUR (f)	%⁽¹⁾	EUR (g)=(a)+(d)	EUR (h)=(b)+(e)	%⁽²⁾	
Priority axis 3	Ability to assume the obligations of Membership and approximation to European Standards													
<u>Project No 2:</u> Establishment of a calibration laboratory for ionising radiation (Secondary Standard Dosimetry Laboratory) in Bosnia and Herzegovina	150,000	150,000	100			360,000	250,000	69.4	110,000	30.6	510,000	400,000	5.7	
	100,000	100,000	100			400,000	400,000	100			500,000	500,000	7.1	

<u>Project No. 3:</u> Management of unsealed radionuclides in medical establishments - BiH													
<u>Project No 6:</u> Strengthening Radiation Protection and Nuclear Safety in Montenegro through Capability Upgrading of Technical Support Institution						395,000	300,000	76	95,000	24	395,000	300,000	4.3
TOTAL	250,000	250,000	100			1,155,000	950,000	82.2	205,000	17.8	1,405,000	1,200,000	17.1

* Contribution (public and private national and/or international contribution) provided by national counterparts.

- (1) Expressed in % of the Total expenditure IB or INV (column (a) or (d)).
- (2) Expressed in % of the grand total of column (h).

3.1.3. Table for projects to be implemented in joint management with the IAEA

Joint management	Institution Building (IB)					Investment (INV)					Total (IB + INV)	Total IPA Community contribution	
	Total public expenditure	IPA Community contribution		National public contribution*		Total public expenditure	IPA Community contribution		National public contribution*				
	EUR (a)=(b)+(c)	EUR (b)	% ⁽¹⁾	EUR (c)	% ⁽¹⁾	EUR (d)=(e)+(f)	EUR (e)	% ⁽¹⁾	EUR (f)	% ⁽¹⁾	EUR (g)=(a)+(d)	EUR (h)=(b)+(e)	% ⁽²⁾
Priority axis 3	Ability to assume the obligations of Membership and approximation to European Standards												
<u>Project No 1:</u> Regional Enhancement of the technical capacity of nuclear regulatory bodies in WB	1,200,000	1,200,000	100								1,200,000	1,200,000	17.0
<u>Project No 7:</u> Conditioning and secure storage of disused sealed radioactive sources - Serbia						849,000	616,000	72.6	233,000	27.4	849,000	616,000	8.8
<u>Project No 8:</u>						1,476,000	1,200,000	81.3	276,000	18.7	1,476,000	1,200,000	17.0

Decommissioning of Degraded Waste Storage Hangar No 1 - Serbia													
<u>Project No 9:</u> Radioactivity survey - Serbia						617,000	588,000	95.3	29,000	4.7	617,000	588,000	8.4
<u>ProjectNo 10:</u> Characterisation and conditioning of radioactive waste - Serbia						641,000	611,000	95.3	30,000	4.7	641,000	611,000	8.7
<u>Project No 11:</u> Strengthening radiation safety capabilities and infrastructure - Serbia						173,000	163,000	94.2	10,000	5.8	173,000	163,000	2.3
<u>ProjectNo 12:</u> Project Management Unit for EU supported projects - Serbia	525,000	500,000	95.2	25,000	4.8						525,000	500,000	7.1
TOTAL	1,725,000	1,700,000	98.6	25,000	1.4	3,756,000	3,178,000	84.6	578,000	15.4	5,481,000	4,878,000	69.4

* Contribution (public and private national and/or international contribution) provided by national counterparts.

(1) Expressed in % of the Total expenditure IB or INV (column (a) or (d)).

(2) Expressed in % of the grand total of column (h).

3.1.4. Table summarising the IPA support according to the management mode adopted

Priority axis 3	Ability to assume the obligations of Membership and approximation to European Standards												
	Institution Building (IB)					Investment (INV)					Total (IB + INV)	Total IPA Community contribution	
	Total public expenditure	IPA Community contribution		National public contribution*		Total public expenditure	IPA Community contribution		National public contribution				
	EUR (a)=(b)+(c)	EUR (b)	% ⁽¹⁾	EUR (c)	% ⁽¹⁾	EUR (d)=(e)+(f)	EUR (e)	% ⁽¹⁾	EUR (f)	% ⁽¹⁾	EUR (g)=(a)+(d)	EUR (h)=(b)+(e)	% ⁽²⁾
Decentralised management	558,000	502,000	90	56,000	10	600,000	450,000	75	150,000	25	1,158,000	952,000	13.5
Centralised management	250,000	250,000	100			1,155,000	950,000	82.2	205,000	17.8	1,405,000	1,200,000	17.1
Joint Management	1,725,000	1,700,000	98.6	25,000	1.4	3,756,000	3,178,000	84.6	578,000	15.4	5,481,000	4,878,000	69.4
TOTAL	2,533,000	2,452,000	96.8	81,000	3.2	5,511,000	4,578,000	83.1	933,000	16.9	8,044,000	7,030,000	100

(1) Expressed in % of the Total expenditure IB or INV (column (a) or (d)).

(2) Expressed in % of the grand total of column (h).

3.2 Principle of Co-Financing applying to the projects funded under the programme

For projects under decentralised management (projects No 4 and No 5), the Community contribution represents 82.21% of the total budget allocated to this part of the programme. This has been calculated in relation to the eligible expenditure, which is based on the public expenditure. Joint co-financing will be used as a rule. The requirements of co-financing for IB and INV at project level have been complied with.

For projects under centralised management (projects No 2, No 3 and No 6), the Community contribution represents 85.41% of the total budget allocated to this part of the programme. This has been calculated in relation to the eligible expenditure, which is based on the total expenditure. Parallel co-financing will be used. The requirements of co-financing for IB and INV at project level have been complied with for projects No 2 and No 6. For project No 3, since the rate of the Community contribution, which may amount to 100% of the eligible expenditure, has not been quantified yet. Therefore the level of co-financing could not be determined. Actually the possible level of co-financing will be known when the results of the feasibility study that will be implemented at the outset of the project, are available.

For projects in joint management with the International Atomic Energy Agency (projects No 1, No 7, No 8, No 9, No 10, No 11 and No 12), the Community contribution represents 89% of the total budget allocated to this part of the programme. This has been calculated in relation to the eligible expenditure, which is based on the total expenditure. Joint co-financing will be used. On account of its regional character, project No 1 is not co-financed. The other projects are co-financed by the IAEA and other donors. However the level of co-financing should be looked into in the light of the whole VIND programme the cost of which is much larger than the budget allocated to the projects abovementioned.

4. IMPLEMENTATION ARRANGEMENTS

4.1 Method of implementation

For projects No 2, No 3 and No 6 the programme will be implemented on a centralised basis by the European Commission in accordance with Article 53a of the Financial Regulation³ and the corresponding provisions of the Implementing Rules⁴.

Projects No 4 and No 5 shall be implemented by decentralised management, in accordance with article 53c of the Financial Regulation⁵ and the corresponding provisions of the Implementing Rules⁶. The Beneficiary will continue to ensure that the conditions laid down in Art. 56 of the Financial Regulation are respected at all times.

³ OJ L 248, 16.9.2002, p.1

⁴ OJ L 357, 31.12.2002, p. 1.

⁵ See footnote 3.

⁶ See footnote 4.

The ex-ante control by the Commission shall apply to the tendering of contracts, launch of call for proposals and the award of contracts and grants until the Commission allows for decentralised management without ex-ante controls as referred in Article 18 of the IPA Implementing Regulation.

For projects No 1, No 7, No 8, No 9, No 10, No 11 and No 12, the programme will be implemented by the European Commission by joint management with the International Atomic Energy Agency following Article 53.d of the Financial Regulation and the corresponding provisions of the Implementing Rules. To this end, the Commission and the IAEA will conclude two Contribution Agreements (one for project 1 and another one for all the other projects), in accordance with the Financial and Administrative Framework Agreement (FAFA).

4.2 General rules for procurement and grant award procedures

For projects No 2, No 3, No 4, No 5 and No 6 procurement shall follow the provisions of Part Two, Title IV of the Financial Regulation and Part Two, Title III, Chapter 3 of its Implementing Rules as well as the rules and procedures for service, supply and works contracts financed from the general budget of the European Communities for the purposes of cooperation with third countries adopted by the Commission on 24 May 2007 (C (2007)2034).

The Contracting authorities shall also use the procedural guidelines and standard templates and models facilitating the application of the above rules provided for in the "Practical Guide to contract procedures for EC external actions" ("Practical Guide") as published on the EuropeAid website⁷ at the date of the initiation of the procurement or grant award procedure.

For projects No 1, No 7, No 8, No 9, No 10, No 11 and No 12, the general rules for procurement and grant award procedures shall be defined in the Contribution Agreement between the Commission and the IAEA implementing such programme/activity.

5. MONITORING AND EVALUATION

5.1 Monitoring

The Commission may undertake any actions it deems necessary to monitor the programmes concerned and for the projects under joint management with IAEA these actions may be carried out jointly with the IAEA.

Decentralised projects will be monitored through the IPA Monitoring Committee assisted by Transition Assistance and Institution Building Monitoring Committee, and the Joint Monitoring Committee.

They shall assess the effectiveness, quality and coherence of the implementation of this programme. They may make proposals to the Commission and the national IPA co-ordinator, with a copy to the national authorising officer, for decisions on any corrective measures to ensure the achievements of programme objectives and enhance the efficiency of the assistance provided.

⁷ http://ec.europa.eu/europeaid/work/procedures/implementation/practical_guide/index_en.htm

5.2 Evaluation

Programmes shall be subject to ex ante evaluations, as well as interim and, where relevant, ex post evaluations in accordance with Articles 57 and 82 of the IPA Implementing Rules⁸, with the aim of improving the quality, effectiveness and consistency of the assistance from Community funds and the strategy and implementation of the programmes.

The results of ex ante and interim evaluation shall be taken into account in the programming and implementation cycle.

The Commission may also carry out strategic evaluations.

For decentralised projects, after the conferral of management powers, the responsibility for carrying out interim evaluations shall lie with the beneficiary, without the Commission's rights to perform any ad hoc interim evaluations of the programmes it deems necessary. Ex post evaluation shall remain a prerogative of the Commission even after the conferral of management powers to the beneficiary.

6. AUDIT, FINANCIAL CONTROL, ANTIFRAUD MEASURES; FINANCIAL ADJUSTMENTS, PREVENTIVE MEASURES AND FINANCIAL CORRECTIONS

6.1 Audit, Financial Control and Anti-fraud measures

The accounts and operations of all parties involved in the implementation of this programme, as well as all contracts and agreements implementing this programme, are subject to, on the one hand, the supervision and financial control by the Commission (including the European Anti-Fraud Office), which may carry out checks at its discretion, either by itself or through an outside auditor and, on the other hand, audits by the European Court of Auditors. This includes measures such as ex-ante verification of tendering and contracting carried out by the Delegation in the Beneficiary.

In order to ensure the efficient protection of the financial interests of the Community, the Commission (including the European Anti-Fraud Office) may conduct on-the-spot checks and inspections in accordance with the procedures foreseen in Council Regulation (EC, Euratom) 2185/96⁹.

The controls and audits described above are applicable to all contractors, subcontractors and grant beneficiaries who have received Community funds.

6.2 Financial adjustments

For decentralised projects, the national authorising officer, who bears in the first instance the responsibility for investigating all irregularities, shall make the financial adjustments where irregularities or negligence are detected in connection with the implementation of this programme, by cancelling all or part of the Community assistance. The national authorising officer shall take into account the nature and gravity of the irregularities and the financial loss to the Community assistance.

⁸ Commission Regulation (EC) No 718/2007 of 12 June 2007 (OJ L 170, 29.6.2007, p. 1).

⁹ OJ L 292; 15.11.1996; p. 2

In case of an irregularity, including negligence and fraud, the national authorising officer shall recover the Community assistance paid to the beneficiary in accordance with national recovery procedures.

6.3 Audit trail

For decentralised projects, the national authorising officer shall ensure that all the relevant information is available to ensure at all times a sufficiently detailed audit trail. This information shall include documentary evidence of the authorisation of payment applications, of the accounting and payment of such applications, and of the treatment of advances, guarantees and debts.

6.4 Preventive Measures

For decentralised projects, Beneficiaries shall ensure investigation and effective treatment of suspected cases of fraud and irregularities and shall ensure the functioning of a control and reporting mechanism equivalent to that provided for in Commission Regulation 1828/2006¹⁰. All suspected or actual cases of fraud and irregularity as well as all measures related thereto taken must be reported to the Commission services without delay. Should there be no suspected or actual cases of fraud or irregularity to report, the Beneficiary shall inform the Commission of this fact within two months following the end of each quarter.

Irregularity shall mean any infringement of a provision of applicable rules and contracts, resulting from an act or omission by an economic operator, which has, or would have, the effect of prejudicing the general budget of the European Union by charging an unjustified item of expenditure to the general budget.

Fraud shall mean any intentional act or omission relating to: the use or presentation of false, incorrect or incomplete statements or documents, which has as its effect the misappropriation or wrongful retention of funds from the general budget of the European Union or budgets managed by, or on behalf of, the European Union; non disclosure of information in violation of a specific obligation with the same effect; the misapplication of such funds for purposes other than those for which they are originally granted.

The Beneficiary shall take any appropriate measure to prevent and counter active and passive corruption practises at any stage of the procurement procedure or grant award procedure, as well as during the implementation of corresponding contracts.

Active corruption is defined as the deliberate action of whosoever promises or gives, directly or through an intermediary, an advantage of any kind whatsoever to an official for himself or for a third party for him to act or to refrain from acting in accordance with his duty or in the exercise of his functions in breach of his official duties in a way which damages or is likely to damage the European Communities' financial interests.

Passive corruption is defined as the deliberate action of an official, who, directly or through an intermediary, requests or receives advantages of any kind whatsoever, for himself or a third party, or accepts a promise of such advantage, to act or to refrain from acting in accordance with his duty or in the exercise of his functions in breach of his official duties in a way which damages or is likely to damage the European Communities' financial interests.

¹⁰ OJ L 371, 27.12.2006, p. 1.

The authorities of the beneficiary, including the personnel responsible for the implementation of the programme, shall also undertake to take whatever precautions are necessary to avoid any risk of conflict of interest, and shall inform the Commission immediately of any such conflict of interest or any situation likely to give rise to any such conflict.

6.5 Financial corrections

For decentralised projects, in order to ensure that the funds are used in accordance with the applicable rules, the Commission shall apply clearance-of-accounts procedures or financial correction mechanisms in accordance with Article 53c (2) of the Financial Regulation and as detailed in the Framework Agreement concluded between the Commission and the beneficiary.

A financial correction may arise following:

- (i) identification of a specific irregularity, including fraud; or
- (ii) identification of a weakness or deficiency in the management and control systems of the beneficiary;

If the Commission finds that expenditure under this programme has been incurred in a way that has infringed applicable rules, it shall decide what amounts are to be excluded from Community financing.

The calculation and establishment of any such corrections, as well as the related recoveries, shall be made by the Commission following the criteria and procedures provided for in the IPA Implementing Regulation).

7. LIMITED CHANGES

Limited changes in the implementation of this programme affecting essential elements listed under Article 90 of the Implementing Rules to the Financial Regulation, which are of an indicative nature¹¹, may be undertaken by the authorising officer by delegation (AOD), or by the authorising officer by sub-delegation (AOSD), in line with the delegation of powers conferred upon him by the AOD, in accordance with the principles of sound financial management without an amending financing decision being necessary.

¹¹ These essential elements of an indicative nature are, for grants, the indicative amount of the call for proposals and, for procurement, the indicative number and type of contracts envisaged and the indicative time frame for launching the procurement procedures

**ANNEX B FRAMEWORK AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF CROATIA AND THE COMMISSION OF THE
EUROPEAN COMMUNITIES DATED 27 AUGUST 2007**

FRAMEWORK AGREEMENT

BETWEEN

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF CROATIA

AND

THE COMMISSION OF THE EUROPEAN COMMUNITIES

ON

**THE RULES FOR CO-OPERATION CONCERNING EC-FINANCIAL
ASSISTANCE TO THE REPUBLIC OF CROATIA IN THE
FRAMEWORK OF THE IMPLEMENTATION OF THE ASSISTANCE
UNDER THE INSTRUMENT FOR PRE-ACCESSION ASSISTANCE
(IPA)**

DATED 27 AUGUST 2007

Annexes:

- ANNEX A: Functions and common responsibilities of the structures, authorities and bodies in accordance with Article 8 of the Framework Agreement between the Commission and the Government of the Republic of Croatia of 27 August 2007
- ANNEX B: Model Statement of Assurance of the national authorising officer in accordance with Article 17 of the Framework Agreement between the Commission and the Government of the Republic of Croatia of 27 August 2007
- ANNEX C: Model Annual Audit Activity Report of the audit authority of the Republic of Croatia in accordance with Article 29(2)(b) of the IPA Implementing Regulation
- ANNEX D: Model Annual Audit Opinion of the audit authority of the Republic of Croatia in accordance with Article 29(2)(b) of the IPA Implementing Regulation
- ANNEX E: Model Audit Opinion of the audit authority of the Republic of Croatia on the final statement of expenditure for the closure of a programme or parts of a programme in accordance with Article 29(2)(b) of the IPA Implementing Regulation

The Commission of the European Communities, hereinafter referred to as **”the Commission“**, acting for and on behalf of the European Community, hereinafter referred to as **”the Community“**

on the one part,

and

the Government of the Republic of Croatia, acting on behalf of the Republic of Croatia, hereinafter referred to as **”the Beneficiary“**

and together, jointly referred to as **”the Contracting Parties“**

Whereas

- (1) On 1 August 2006, the Council of the European Union adopted Regulation (EC) No 1085/2006 of 17 July 2006⁽¹⁾ establishing an instrument for pre-accession assistance (hereinafter referred to as **”IPA Framework Regulation“**). With effect from the 1 January 2007, this new instrument constitutes the single legal basis for the provision of financial assistance to candidate countries and potential candidate countries in their efforts to enhance political, economic and institutional reforms with a view to become members of the European Union;
- (2) On 12 June 2007, the Commission has adopted the regulation implementing the IPA Framework Regulation, detailing applicable management and control provisions;
- (3) The new instrument for pre-accession assistance (IPA) replaces the five previously existing pre-accession instruments: Regulation (EEC) No 3906/1989 on economic aid to certain countries of Central and Eastern Europe, Regulation (EC) No 1267/1999 on the establishment of an instrument for structural policies for pre-accession, Regulation (EC) No 1268/1999 on the support for pre-accession measures for agriculture and rural development, Regulation (EC) No 2666/2000 on assistance for Albania, Bosnia and Herzegovina, Croatia, the Federal Republic of Yugoslavia and the Former Yugoslav Republic of Macedonia, repealing Regulation (EC) No 1628/96 and amending Regulations (EEC) No 3906/89 and (EEC) No 1360/90 and Decisions 97/256/EC and 1999/311/EC and Regulation (EC) No 2500/2001 on the financial assistance to Turkey;
- (4) The Beneficiary is eligible under IPA as provided for in the IPA Framework Regulation and in Commission Regulation (EC) No 718/2007 of 12 June 2007⁽²⁾ implementing the IPA Framework Regulation (hereinafter referred to as **”IPA Implementing Regulation“**);
- (5) The Beneficiary figures in Annex I of the IPA Framework Regulation, and should therefore have access to the 5 components established under IPA, i.e. the Transition

¹OJ L 210, 31 July 2006, p. 82,

²Oj L 170, 29 June 2007, p.1

Assistance and Institution Building Component, the Cross-Border Co-operation Component, the Regional Development Component, the Human Resources Development Component and the Rural Development Component;

- (6) It is therefore necessary to set out the rules for co-operation concerning EC financial assistance with the Beneficiary under IPA;

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

SECTION I GENERAL PROVISIONS

Article 1 Interpretation

- (1) Subject to any express provision to the contrary in this Framework Agreement, the terms used in this Agreement shall bear the same meaning as attributed to them in the IPA Framework Regulation and the IPA Implementing Regulation.
- (2) Subject to any express provision to the contrary in this Framework Agreement, references to this Agreement are references to such Agreement as amended, supplemented or replaced from time to time.
- (3) Any references to Council or Commission Regulations are made to the version of those regulations as indicated. If required, modifications of these regulations shall be transposed into this Framework Agreement by means of amendments.
- (4) Headings in this Agreement have no legal significance and do not affect its interpretation.

Article 2 Partial invalidity and unintentional gaps

If a provision of this Agreement is or becomes invalid or if this Agreement contains unintentional gaps, this will not affect the validity of the other provisions of this Agreement. The Contracting Parties will replace any invalid provision by a valid provision which comes as close as possible to the purpose of and intent of the invalid provision. The Contracting Parties will fill any unintentional gap by a provision which best suits the purpose and intent of this Agreement in compliance with the IPA Framework Regulation and the IPA Implementing Regulation.

Article 3 Purpose

- (1) In order to promote co-operation between the Contracting Parties and to assist the Beneficiary in its progressive alignment with the standards and policies of the European Union, including, where appropriate the *acquis communautaire*, with a view to membership, the Contracting Parties agree to implement activities in the various fields as specified in the two regulations mentioned above and as applicable to the Beneficiary.
- (2) The assistance activities shall be financed and implemented within the legal, administrative and technical framework laid down in this Agreement and as further detailed in Sectoral Agreements and/or Financing Agreements, if any.

- (3) The Beneficiary takes all necessary steps in order to ensure the proper execution of all assistance activities and to facilitate the implementation of the related programmes.

Article 4 General rules on financial assistance

- (1) The following principles shall apply to financial assistance by the Community under IPA:
- a) Assistance shall respect the principles of coherence, complementarity, co-ordination, partnership and concentration;
 - b) Assistance shall be coherent with EU policies and shall support alignment to the *acquis communautaire*;
 - c) Assistance shall comply with the budgetary principles laid down in Council Regulation (EC, Euratom) No 1605/2002 of 25 June 2002⁽³⁾ on the Financial Regulation applicable to the general budget of the European Communities (hereinafter referred to as "Financial Regulation") and its Implementing Rules⁴;
 - d) Assistance shall be consistent with the needs identified in the enlargement process and absorption capacities of the Beneficiary. It shall also take account of lessons learned;
 - e) The ownership of the programming and implementation of assistance by the Beneficiary shall be strongly encouraged and adequate visibility of EU intervention shall be ensured;
 - f) Operations shall be properly prepared, with clear and verifiable objectives, which are to be achieved within a given period; the results obtained should be assessed through clearly measurable and adequate indicators;
 - g) Any discrimination based on sex, racial or ethnic origin, religion or belief, disability, age or sexual orientation shall be prevented during the various stages of the implementation of assistance;
 - h) The objectives of pre-accession assistance shall be pursued in the framework of sustainable development and the Community promotion of the goal of protecting and improving the environment.
- (2) Assistance for the Beneficiary shall be based on the priorities identified in the existing documents, i.e. the European Partnership, the Accession partnership, the national programme for the adoption of the *acquis communautaire*, the reports and strategy paper contained in the annual enlargement package of the Commission, the Stabilisation and Association Agreement and the negotiation framework.

³ OJ L 248, 16 September 2002, p.1, as amended by Regulation No 1995/2006 of 13 December 2006 (OJ L 390, 30 December 2006, p. 1)

⁴ Commission Regulation (EC, Euratom) No 2342/2002 of 23 December 2002 laying down detailed rules for the implementation of Council Regulation (EC, Euratom) No 1605/2002 (OJ L 357, 31.12.2002, p.1) as last amended by Commission Regulation No 478/2007 of 23 April 2007 (OJ L 111, 28.4.2007)

- (3) All operations receiving assistance under IPA shall in principle require co-financing by the Beneficiary and the Community, unless otherwise agreed upon in a Sectoral Agreement or Financing Agreement.
- (4) Where the execution of activities depends on financial commitments from the Beneficiary's own resources or from other sources of funds, the funding of the Community shall become available at such time as the financial commitments of the Beneficiary and/or the other sources of funds themselves become available.
- (5) The provision of Community financing under IPA shall be subject to the fulfilment by the Beneficiary's obligations under this Framework Agreement and under Sectoral Agreements and Financing Agreements, if any.

Article 5 Implementation methods

- (1) For the implementation of assistance under IPA in the Republic of Croatia, decentralised management, whereby the Commission confers the management of certain actions on the Beneficiary, while retaining overall final responsibility for general budget execution in accordance with Article 53c of the Financial Regulation and the relevant provisions of the EC Treaties, shall apply as a rule. Decentralised management shall cover at least tendering, contracting and payments by the national administration of the Beneficiary. Operations shall be implemented in accordance with the provisions laid down in Article 53c of the Financial Regulation and the ones referred to in this article.
- (2) However, the Contracting Parties may agree to make use of
 - a) centralised management as defined in Article 53a of the Financial Regulation under the Transition Assistance and Institution Building Component, in particular for regional and horizontal programmes, and under the Cross-Border Co-operation Component. It may also be used for technical assistance under any of the IPA components. Operations shall be implemented in accordance with the provisions laid down in Articles 53 point (a), 53a and 54 to 57 of the Financial Regulation.
 - b) joint management as defined in Article 53d of the Financial Regulation for the Transition Assistance and Institution Building Component, in particular for regional and horizontal programmes, and for programmes involving international organisations. Operations shall be implemented in accordance with the provisions laid down in Articles 53 point (c) and 53d of the Financial Regulation.
 - c) shared management as defined in Article 53b of the Financial Regulation under the Cross-Border Co-operation Component, for cross-border programmes involving Member States of the European Union. Operations shall be implemented in accordance with the provisions laid down in Articles 53 point (b), 53b and Title II of Part two of the Financial Regulation. The following particular provision shall be taken into account in the implementation of cross-border programmes with Member States.

Where one or more Member States of the European Union and the Beneficiary participating in a cross-border programme are not yet ready for implementation of the whole programme under shared management, the part of the programme

concerning the Member State(s) shall be implemented in accordance with Title II (Cross-Border Co-operation Component), Chapter III, Section 2 of the IPA Implementing Regulation (Articles 101 to 138) and the part of the programme concerning the Beneficiary shall be implemented in accordance with Title II, Chapter III, Section 3 of the IPA Implementing Regulation. (Articles 139 to 146 IPA Implementing Regulation, with the exception of Article 142. The provisions concerning the joint monitoring committee of Article 110 shall apply).

- (3) If required by the related Financing Decision, the Commission and the Beneficiary shall conclude a Financing Agreement in accordance with Article 8 of the IPA Implementing Regulation on multi-annual or annual programmes. Financing Agreements may be concluded between the Commission and several beneficiary countries under IPA including the Beneficiary for assistance for multi-country programmes and horizontal initiatives.
- (4) This Framework Agreement shall apply to all Financing Agreements concluded between the Contracting Parties for the financial assistance under IPA. Where they exist, Sectoral Agreements related to a given component shall apply to all Financing Agreements concluded under that component. Where there is no Financing Agreement, the rules included in this Framework Agreement apply together with Sectoral Agreements, if any.

SECTION II MANAGEMENT STRUCTURES AND AUTHORITIES

Article 6 Establishment and designation of structures and authorities for decentralised management

- (1) The following structures and authorities must be designated by the Beneficiary in the event of decentralised management:
 - a) The competent accrediting officer (CAO);
 - b) The national IPA co-ordinator (NIPAC);
 - c) The strategic coordinator for the Regional Development Component and the Human Resources Development Component;
 - d) The national authorising officer (NAO);
 - e) The national fund (NF);
 - f) Operating structures per component or programme to deal with the management and implementation of assistance under the IPA Regulation;
 - g) The audit authority.
- (2) Specific bodies may be established within the overall framework defined by the bodies and authorities described above within or outside the operating structures initially designated. The Beneficiary shall ensure that the final responsibility for the functions of operating structures shall remain with the operating structure initially designated.

Such a restructuring shall be formalised in written agreements or governmental acts and shall be subject to accreditation by the national authorising officer and the conferral of management by the Commission.

- (3) The Beneficiary shall ensure that appropriate segregation of duties applies to the bodies and authorities mentioned under paragraph 1 and 2 above in accordance with Article 56 of the Financial Regulation. Duties are segregated when different tasks related to a transaction are allocated to different staff, thereby helping to ensure that each separate task has been properly undertaken.

Article 7 Establishment and designation of structures and authorities for centralised or joint management

(1) In the event of centralised or joint management the national IPA co-ordinator shall act as the representative of the Beneficiary vis-à-vis the Commission. He shall ensure that a close link is maintained between the Commission and the Beneficiary with regard both to the general accession process and to EU pre-accession assistance under IPA.

(2) The national IPA co-ordinator shall also be responsible for co-ordinating the Beneficiary's participation in the relevant cross-border programmes, both with Member States and with other Beneficiary countries, as well as in the trans-national, interregional or sea basins programmes under other Community instruments. He may delegate the tasks relating to this latter responsibility to a cross-border co-operation co-ordinator.

(3) In the case of the Cross-border Co-operation Component, operating structures shall be designated and put in place by the Beneficiary, in accordance with Article 139 of the IPA Implementing Regulation.

Article 8 Functions and common responsibilities of the structures, authorities and bodies

(1) The bodies and authorities mentioned in Article 6 above shall be allocated the functions and common responsibilities as set out in ANNEX A to this Framework Agreement.

(2) Component-related specific allocations of functions and responsibilities may be set out in Sectoral Agreements or Financing Agreements. They must not be in contradiction to the basic approach chosen for the allocation of functions and common responsibilities as shown in ANNEX A.

(3) Where under decentralised management specific persons have been given responsibility for an activity in relation to the management, implementation and control of programmes, the Beneficiary shall enable such persons to exercise the duties associated with that responsibility including in cases where, there is no hierarchical link between them and the bodies participating in that activity. The Beneficiary shall, in particular, provide those persons with the authority to establish, through formal working arrangements between them and the bodies concerned:

- a) an appropriate system for the exchange of information, including the power to require information and a right of access to documents and staff on the spot, if necessary;

- b) the standards to be met;
- c) the procedures to be followed.

SECTION III ACCREDITATION AND CONFERRAL OF MANAGEMENT POWERS UNDER DECENTRALISED MANAGEMENT

Article 9 Common requirements

Management relating to a component, a programme or a measure can only be conferred on the Republic of Croatia, if and when the following requirements are fulfilled:

- a) The Beneficiary meets the conditions set to Article 56 of the Financial Regulation, in particular as regards the management and control systems. The management and control systems set up in the Republic of Croatia shall provide for effective and efficient control in at least the areas set out in the Annex to the IPA Implementing Regulation and as listed under No 1 c) of **ANNEX A** to this Framework Agreement. The Contracting Parties may define further provisions in Sectoral Agreements or Financing Agreements.
- b) The competent accrediting officer has given accreditation to the national authorising officer both

as the head of the national fund bearing overall responsibility for the financial management of EU funds in the Republic of Croatia and being responsible for the legality and regularity of the underlying transactions;

with regard to national authorising officer's capacity to fulfil the responsibilities for the effective functioning of management and control systems under IPA.

The accreditation of the national authorising officer shall also cover the national fund as described in Annex A, 5.

- c) The national authorising officer has given accreditation to the relevant operating structures.

Article 10 Procedure for accreditation of the national authorising officer and the national fund by the competent accrediting officer

- (1) Accreditation of the national authorising officer in accordance with Article 11 of the IPA Implementing Regulation is subject to his fulfilment of the applicable requirements set out in Article 11 of the said regulation and as further defined in Annex A, 4. This accreditation shall be supported by an audit opinion drawn up by an external auditor functionally independent from all actors in the management and control system. The audit opinion shall be based on examinations conducted according to internationally accepted auditing standards.
- (2) The competent accrediting officer shall notify the Commission of the accreditation of the national authorising officer, not later than the notification of the accreditation of the first operating structure. The competent accrediting officer shall provide all relevant supporting information required by the Commission.

- (3) The competent accrediting officer shall immediately inform the Commission of any changes concerning the national authorising officer or the national fund. Where a change affects the national authorising officer or the national fund in relation to the applicable requirements as set out in Article 11 of the IPA Implementing Regulation, the competent accrediting officer shall send to the Commission an assessment of the consequences of such a change on the validity of the accreditation. Where such a change is significant, the competent accrediting officer shall also notify the Commission of his decision concerning the accreditation.

Article 11 Procedure for accreditation of operating structures by the national authorising officer

- (1) Accreditation of an operating structure is subject to its fulfilment of the requirements set out in Article 11 of the IPA Implementing Regulation. This assurance shall be supported by an audit opinion drawn up by an external auditor functionally independent from all actors in the management and control system. The audit opinion shall be based on examinations conducted according to internationally accepted auditing standards.
- (2) The national authorising officer shall notify the Commission of the accreditation of the operating structures and shall provide all relevant supporting information required by the Commission, including a description of the management and control systems.

Article 12 Procedure for conferral of management powers by the commission

- (1) The Commission shall confer management powers on the Beneficiary, only after the bodies and authorities referred to in Article 6 above have been designated and put in place and the conditions laid down in this article are fulfilled.
- (2) Before the conferral of management powers, the Commission shall review the accreditations of the national authorising officer and the operating structures as laid down in Articles 10 and 11 above and examine the procedures and structures of any of the bodies or authorities concerned within the Republic of Croatia. This may include on-the-spot verifications by the services of the Commissions or subcontracted to an audit firm.
- (3) The Commission may, in its decision to confer management powers, set further conditions, with a view to ensuring that the requirements referred to in Article 11 of the IPA Implementing Regulation are met. These further conditions must be fulfilled within a fixed period determined by the Commission for the conferral of management powers to remain effective.
- (4) The Commission Decision on the conferral of management powers shall lay down the list of the ex ante controls, if any, to be performed by the Commission on the tendering of contracts, launch of calls for proposals and the award of contracts and grants. This list may vary with the component or the programme. The ex ante controls shall apply, depending on the component or programme, until the Commission allows for decentralised management without ex ante controls as referred to in Article 16 below.

Article 13 Withdrawal or suspension of the accreditation of the national authorising officer and the national fund

- (1) After the conferral of management powers by the Commission, the competent accrediting officer shall be responsible for monitoring the continuing fulfilment of all the requirements for this accreditation to be maintained and shall inform the Commission of any significant change related thereto.
- (2) If any of the applicable requirements set out in Article 11 of the IPA Implementing Regulation, are not, or are no longer, fulfilled, the competent accrediting officer shall either suspend or withdraw the accreditation of the national authorising officer, and shall immediately inform the Commission of his decision and of the reasons for his decision. The competent accrediting officer shall assure himself that those requirements are again fulfilled before restoring the accreditation. This assurance shall be supported by an audit opinion as specified in Article 10(1) above.
- (3) Where the accreditation of the national authorising officer is withdrawn or suspended by the competent accrediting officer, the following provisions shall apply:

The Commission shall cease to make transfers of funds to the Beneficiary during the period when the accreditation is not in force;

- During the period when the accreditation is not in force, all the euro accounts or the euro accounts for the components concerned shall be blocked and no payment made by the National Fund from those euros accounts which are blocked shall be considered eligible for Community funding;
- Without prejudice to any other financial corrections, the Commission may make financial corrections as laid down in Article 30 below against the Beneficiary in respect of its past non-compliance with the requirements for the conferral of management powers.

Article 14 Withdrawal or suspension of the accreditation of the operating structures

- (1) After the conferral of management powers by the Commission, the national authorising officer shall be responsible for monitoring the continuing fulfilment of all the requirements for this accreditation to be maintained and shall inform the Commission and the competent accrediting officer of any significant change related thereto.
- (2) If any of the requirements set out in Article 11 of the IPA Implementing Regulation are not, or are no longer, fulfilled, the national authorising officer shall either suspend or withdraw the accreditation of the operating structure concerned, and shall immediately inform the Commission and the competent accrediting officer of his decision and of the reasons for his decision.

The national authorising officer shall assure himself that those requirements are again fulfilled before restoring the accreditation concerned. This assurance shall be supported by an audit opinion as referred to in Article 11(1) above.

- (3) Where the accreditation of an operating structure is withdrawn or suspended by the national authorising officer, the following provisions shall apply.

The Commission shall make no transfers to the Beneficiary of funds relating to programmes or operations implemented by the operating structure concerned while its accreditation is suspended or withdrawn;

Without prejudice to any other financial corrections, the Commission may make financial corrections as laid down in Article 30 below against the Beneficiary in respect of its past non-compliance with the requirements and conditions for the conferral of management powers;

No new legal commitments made by the operating structure concerned shall be considered eligible during the period when the accreditation is not in force;

The national authorising officer shall be responsible for taking any appropriate safeguard measures regarding payments made or contracts signed by the operating structure concerned.

Article 15 Withdrawal or suspension of conferral of management powers

- (1) The Commission shall monitor compliance with the requirements set out in Article 11 of the IPA Implementing Regulation.
- (2) Irrespective of the decision by the competent accrediting officer to maintain, suspend or withdraw the accreditation of the national authorising officer, or of the decision by the national authorising officer to maintain, suspend or withdraw the accreditation of the operating structure, the Commission may withdraw or suspend the conferral of management powers at any time, in particular in the event that any of the requirements mentioned in Article 11 of the IPA Implementing Regulation are not, or no longer, fulfilled.
- (3) Where the conferral of management powers is withdrawn or suspended by the Commission, the following provisions shall apply:

The Commission shall cease to make transfers of funds to the Beneficiary;

Without prejudice to any other financial corrections, the Commission may make financial corrections as laid down in Article 30 below against the Beneficiary in respect of its past non-compliance with the requirements for the conferral of management powers.

The Commission may lay down other consequences of such a suspension or withdrawal in a specific Commission Decision

- (4) The Commission Decision may lay down provisions concerning the suspension or withdrawal of the conferral of management powers in relation to specific bodies or authorities.

Article 16 Decentralisation without ex-ante control by the commission

- (1) Decentralisation without ex-ante control by the Commission shall be the objective for the implementation of all IPA components where assistance is implemented on a decentralised basis in accordance with Article 5 above. The timing for attainment of this objective may vary depending on the IPA Component concerned.
- (2) Before dispensing with the ex-ante controls laid down in the Commission Decision on conferral of management, the Commission shall satisfy itself of the effective functioning of the management and control system concerned in accordance with the relevant Community and national rules. In particular, the Commission shall monitor the implementation, by the Beneficiary, of the roadmap included in the Financing Agreement, which may refer to a phased waiver of different types of ex-ante controls. The Commission shall take due account of the results achieved by the Beneficiary in this context, in particular in the provision of assistance and in the negotiation process.

Article 17 Statement of assurance by the national authorising officer

- (1) The national authorising officer shall make an annual management declaration covering
 - his overall responsibility, in his function as head of the national fund, for the financial management of EU funds in the Republic of Croatia and for the legality and regularity of the underlying transactions;
 - his responsibility for the effective functioning of management and control systems under IPA.

This management declaration shall take the form of a statement of assurance to be presented to the Commission by 28 February each year with a copy to the competent accrediting officer.

- (2) The Statement of Assurance shall be based on the national authorising officer's actual supervision of the management and control system throughout the financial year.
- (3) The Statement of Assurance shall be drawn up according to the model attached in **ANNEX B** to this Framework Agreement.
- (4) If the confirmations regarding the effective functioning of the management and control systems and the legality and regularity of underlying transactions required through the Statement of Assurance are not available, the national authorising officer shall inform the Commission, copy to the competent accrediting officer, of the reasons and potential consequences as well as of the actions being taken to remedy the situation and to protect the interests of the Community.

Article 18 Establishment of reports and opinions by the audit authority and follow up by the national authorising officer and the commission

- (1) Subject to the detailed functions and responsibilities of the audit authority as set out **ANNEX A** to this Framework Agreement, the audit authority shall in particular establish the following reports and opinions:

- a) An annual audit activity report according to the model in **ANNEX C** to this Framework Agreement;
 - b) An annual audit opinion on the management and control system according to the model in **ANNEX D** to this Framework Agreement;
 - c) An audit opinion on the final statement of expenditure for the closure of a programme or parts of a programme according to the model in **ANNEX E** to this Framework Agreement.
- (2) Following receipt of the annual audit activity report and the annual audit opinion referred to in paragraph 1, the national authorising officer shall:
- a) decide whether any improvements to the management and control systems are required, record the decisions in that respect and ensure the timely implementation of those improvements;
 - b) make any necessary adjustments to the payment applications to the Commission.
- (3) The Commission may decide either to take follow-up action itself in response to the reports and opinions, for example by initiating a financial correction procedure, or to require the Beneficiary to take action, while informing the national authorising officer and the competent accrediting officer of its decision.

SECTION IV GENERAL RULES FOR COMMUNITY FINANCIAL ASSISTANCE

Article 19 Eligibility of expenditure

- (1) In the event of decentralised management, notwithstanding accreditations by the competent accrediting officer and the national authorising officer, contracts and addenda signed, expenditure incurred and payments made by the national authorities shall not be eligible for funding under IPA prior to the conferral of management by the Commission on the concerned structures and authorities. The end date for the eligibility of expenditure shall be laid down in Financing Agreements, where necessary.
- (2) By way of derogation from paragraph 1,
- a) technical assistance to support the setting up of management and control systems may be eligible prior to the initial conferral of management, for expenditure incurred after 1 January 2007;
 - b) expenditure following the launch of calls for proposals or calls for tenders may also be eligible if the call is launched prior to the initial conferral of management, subject to this initial conferral of management being in place within the time limits defined in a reserve clause to be inserted in the operations or calls concerned, and subject to prior approval of the documents concerned by the Commission. The calls for proposal or calls for tender concerned may be cancelled or modified depending on the decision on conferral of management.

- (3) Expenditure financed under IPA shall not be the subject of any other financing under the Community budget.
- (4) In addition to paragraph 1 to 3 above, more detailed rules on eligibility of expenditure may be set out in Financing Agreements or Sectoral Agreements.

Article 20 Property of interest

Any interest earned on any of the component-specific euro accounts remains the property of the Beneficiary. Interest generated by the financing by the Community of a programme shall be posted exclusively to that programme, being regarded as a resource for the Beneficiary in the form of a national public contribution, and shall be declared to the Commission, at the time of the final closure of the programme.

Article 21 Audit trail

The national authorising officer shall ensure that all the relevant information is available to ensure at all times a sufficiently detailed audit trail. This information shall include documentary evidence of the authorisation of payment applications, of the accounting and payment of such applications, and of the treatment of advances, guarantees and debts.

Article 22 Aid intensities and rate of community contribution

- (1) The Community contribution shall be calculated in relation to the eligible expenditure, as defined in Part II of the IPA Implementing Regulation for each IPA component.
- (2) Financing decisions adopting the annual or multi-annual programmes for each IPA component shall set the maximum indicative amount of the Community contribution and the subsequent maximum rate for each priority axis.

SECTION V GENERAL RULES FOR IMPLEMENTATION

Article 23 Rules on procurement

- (1) Assistance under all IPA components shall be managed in accordance with the rules for External Aid contained in the Financial Regulation. This shall not apply to assistance implemented under the transitional arrangements of Article 99 IPA Implementing Regulation regarding the Cross-Border Co-operation Component to that part of the programme that is implemented on Member States' territory, unless otherwise decided by the participating Member State.
- (2) Results of tender procedures shall be published according to the rules referred to in paragraph 1 above and as further specified in Article 24(3) below.
- (3) The rules of participation and origin as laid down in Article 19 of the IPA Framework Regulation shall apply to all contract award procedures under IPA.
- (4) All service, supplies and work contracts shall be awarded and implemented in accordance with the procedures and standard documents laid down and published by the Commission for the implementation of external operations, in force at the time of the launch of the procedure in question, unless otherwise provided for in Sectoral or Financing Agreements.

Article 24 Publicity and visibility

- (1) In the case of centralised and joint management, information on programmes and operations shall be provided by the Commission with the assistance of the national IPA co-ordinator as appropriate. In the case of decentralised management and in all cases for programmes or part of programmes under the cross-border co-operation component not implemented through shared management, the Beneficiary, in particular the national IPA co-ordinator, shall provide information on and publicise programmes and operations. In the case of shared management, the Member States and the Beneficiary shall provide information on and publicise programmes and operations. The information shall be addressed to the citizens and beneficiaries, with the aim of highlighting the role of the Community and ensuring transparency.
- (2) In the case of decentralised management, the operating structures shall be responsible for organising the publication of the list of the final beneficiaries, the names of the operations and the amount of Community funding allocated to the operations by means of the award of grants in the following way:
 - a) The publication shall be made according to a standard presentation, in a dedicated and easily accessible place of the Beneficiary's internet site. If such internet publication is impossible, the information shall be published by any other appropriate means, including the national official journal.
 - b) Publication shall take place during the first half of the year following the closure of the budget year in respect of which the funds were attributed to the Beneficiary.
 - c) The Beneficiary shall communicate to the Commission the address of the place of publication. If the information is published otherwise, the Beneficiary shall give the Commission full details of the means used.
 - d) The operating structures shall ensure that the final beneficiary is informed that acceptance of funding is also an acceptance of their inclusion in this list of beneficiaries published. Any personal data included in this list shall nevertheless be processed in accordance with the requirements of Regulation (EC) No 45/2001 of the European Parliament and the Council of 18 December 2000 on the protection of individuals with regard to the processing of personal data by the Community institutions and bodies and on the free movement of such data ⁽⁵⁾, and with due observance of the requirements of security.
- (3) In the case of decentralised management, the relevant bodies shall prepare a contract award notice, once the contract has been signed, and send it to the Commission for publication. The contract award notice may also be published by the beneficiary in the appropriate national publications.
- (4) The Commission and the relevant national, regional or local authorities of the Beneficiary shall agree on a coherent set of activities to make available, and publicise, in the Republic of Croatia information about assistance under IPA. The procedures for implementing such activities shall be specified in the Sectoral or Financing Agreements.

⁵ OJ L 8, 12 January 2001, p. 1

- (5) Implementation of the activities referred to in paragraph 4 shall be the responsibility of the final beneficiaries, and might be funded from the amount allocated to the relevant programmes or operations.

Article 25 Granting of facilities for the implementation of programmes and execution of contracts

- (1) In order to ensure the effective implementation of programmes under IPA, the Beneficiary shall take all necessary measures to ensure:
- a) that, in the case of service, supplies or works tender procedures, natural or legal persons eligible to participate in tender procedures pursuant to Article 23 above shall be entitled to temporary installation and residence where the importance of the contract so warrants. This right shall be acquired only after the invitation to tender has been launched and shall be enjoyed by the technical staff needed to carry out studies and other preparatory measures to the drawing up of tenders. This right shall expire one month after the decision of contract award;
 - b) that personnel taking part in Community financed activities and members of their immediate family are accorded no less favourable benefits, privileges and exemptions than those usually accorded to other international staff employed in the Republic of Croatia, under any other bilateral or multilateral agreement or arrangements for assistance and technical co-operation;
 - c) that personnel taking part in Community financed activities and members of their immediate family are allowed to enter the Republic of Croatia, to establish themselves in the Republic of Croatia, to work there and to leave the Republic of Croatia, as the nature of the underlying contract so justifies;
 - d) the granting of all permits necessary for the importation of goods, above all professional equipment, required for the execution of the underlying contract, subject to existing laws, rules and regulations of the Beneficiary;
 - e) that imports carried out under IPA will be exempted from customs duties, import duties and other fiscal charges;
 - f) the granting of all permits necessary for the re-export of the above goods, once the underlying contract has been fully executed;
 - g) the granting of authorisations for the import or acquisition of the foreign currency necessary for the implementation of the underlying contract and the application of national exchange control regulations in a non-discriminatory manner to contractors, regardless of their nationality or place of establishment;
 - h) the granting of all permits necessary to repatriate funds received in respect of the activity financed under IPA, in accordance with the foreign exchange control regulations in force in the Republic of Croatia.
- (2) The Beneficiary shall ensure full co-operation of all relevant authorities. It will also ensure access to state-owned companies and other governmental institutions, which are involved or are necessary in the implementation of a programme or in the execution of the contract.

Article 26 Rules on taxes, customs duties and other fiscal charges

- (1) Save where otherwise provided for in a Sectoral Agreement or a Financing Agreement, taxes, customs and import duties or other charges having equivalent effect are not eligible under IPA.
- (2) The following detailed provisions shall apply:
 - a) Customs duties, import duties, taxes or fiscal charges having equivalent effect in the case of the import of goods under a Community financed contract are not eligible under IPA. The imports concerned shall be released from the point of entry into the Republic of Croatia for delivery to the contractor, as required by the provisions of the underlying contract and for immediate use as required for the normal implementation of the contract, without regard to any delays or disputes over the settlement of the above mentioned duties, taxes or charges;
 - b) Community financed contracts for services, supplies or works carried out by contractors registered in the Republic of Croatia or by external contractors shall not be subject in the Republic of Croatia to value added tax, documentary stamp or registration duties or fiscal charges having equivalent effect, whether such charges exist or are to be instituted. EC contractors registered in the Republic of Croatia shall be exempted from VAT for services rendered, goods supplied and/or works executed by them under EC contracts with the right of the contractors to offset or deduct input VAT paid in connection with the services rendered, the goods supplied and/or the works executed against any VAT collected by them for any of their other transactions. Should EC contractors not be able to make use of this possibility, they shall be entitled to obtain VAT refund for VAT paid in the Republic of Croatia directly from the tax authorities upon submission of a written request accompanied by the necessary documentation required under the national/local law for refund and by a certified copy of the underlying EC contract.

For the purposes of this Framework Agreement, the term "EC contractor" shall be construed as natural and legal persons, rendering services and/or supplying goods and/or executing works and/or executing a grant under an EC contract. The term "EC contractor" shall also cover pre-accession advisors, also known as resident twinning advisors, and experts included in a twinning covenant or contract. The term "EC contract" means any legally binding document through which an activity is financed under IPA and which is signed by the EC or the Beneficiary.

At least the same procedural privileges shall apply to such contractors as applicable to contractors under any other bilateral or multilateral agreement or arrangements for assistance and technical co-operation.

- c) Profit and/or income arising from EC contracts shall be taxable in the Republic of Croatia in accordance with the national/local tax system. However, natural and legal persons, including expatriate staff, from the Member States of the European Union or other countries eligible under IPA, executing Community financed contracts shall be exempted from those taxes in the Republic of Croatia.
- d) Personal and household effects imported for personal use by natural persons (and members of their immediate families), other than those recruited locally, engaged

in carrying out tasks defined in technical co-operation contracts, shall be exempted from customs duties, import duties, taxes and other fiscal charges having equivalent effect, the said personal and household effects being re-exported or disposed of in the state, in accordance with the regulations in force in the Republic of Croatia after termination of the contract.

Article 27 Supervision, control and audit by the Commission and the European Court of Auditors

- (1) All Financing Agreements as well as all resulting programmes and subsequent contracts shall be subject to supervision and financial control by the Commission including the European Anti-Fraud Office (OLAF) and audits by the European Court of Auditors. This includes the right of the Delegation of the Commission in the Republic of Croatia to carry out measures such as ex-ante verification of tendering and contracting carried out by the related operating structures, as long as ex-ante control has not been waived in accordance with Article 16 above. The duly authorised agents or representatives of the Commission and of OLAF shall have the right to carry out any technical and financial verification that the Commission or OLAF consider necessary to follow the implementation of a programme including visits of sites and premises at which Community financed activities are implemented. The Commission shall give the national authorities concerned advance notice of such missions.
- (2) The Beneficiary shall supply all requested information and documents including any computerised data and take all suitable measures to facilitate the work of the persons instructed to carry out audits or inspections.
- (3) The Beneficiary shall maintain records and accounts adequate to identify the services, supplies, works and grants financed under the related Financing Agreement in accordance with sound accounting procedures. The Beneficiary shall also ensure that the agents or representatives of the Commission including OLAF have the right to inspect all relevant documentation and accounts pertaining to items financed under the related Financing Agreement and assist the European Court of Auditors to carry out audits relating to the use of Community funds.
- (4) In order to ensure the efficient protection of the financial interests of the Community, the Commission including OLAF may also conduct documentary and on-the-spot checks and inspections in accordance with the procedural provisions of Council Regulation (EC, Euratom) No 2185/1996 of 11 November 1996 ⁽⁶⁾. These checks and inspections shall be prepared and conducted in close collaboration with the competent authorities designated by the Beneficiary, which shall be notified in good time of the object, purpose and legal basis of the checks and inspections, so that they can provide all the requisite help. The Beneficiary shall identify a service which will assist at OLAF's request in conducting investigations in accordance with Council Regulation (EC, Euratom) No 2185/1996. If the Beneficiary wishes, the on-the-spot checks and inspections may be carried out jointly with them. Where the participants in Community financed activities resist an on-the-spot check or inspection, the Beneficiary, acting in accordance with national rules, shall give Commission/OLAF inspectors such assistance as they need to allow them to discharge their duty in carrying out an on-the-spot check or inspection.

⁶ OJ L 292, 15 November 1996, p. 2

The Commission/OLAF shall report as soon as possible to the Beneficiary any fact or suspicion relating to an irregularity which has come to its notice in the course of the on-the-spot check or inspection. In any event, the Commission/OLAF shall be required to inform the above-mentioned authority of the result of such checks and inspections.

- (5) The controls and audits described above are applicable to all contractors and sub-contractors who have received Community funds including all related information to be found in the documents of the national fund of the Beneficiary concerning the national contribution.
- (6) Without prejudice to the responsibilities of the Commission and the European Court of Auditors, the accounts and operations of the National Fund and, where applicable, operating structures may be checked at the discretion of the Commission by the Commission itself or by an external auditor assigned by the Commission.

Article 28 Prevention of irregularity and fraud, measures against corruption

- (1) The Beneficiary shall ensure investigation and effective treatment of suspected cases of fraud and irregularities and shall ensure the functioning of a control and reporting mechanism equivalent to that foreseen in the Commission Regulation (EC) No 1828/2006 of 8 December 2006 ⁽⁷⁾. In the case of suspected fraud or irregularity, the Commission shall be informed without delay.
- (2) Furthermore, the Beneficiary shall take any appropriate measure to prevent and counter any active or passive corruption practices at any stage of the procurement procedure or grant award procedure or during the implementation of corresponding contracts.
- (3) The Beneficiary, including the personnel responsible for the implementation tasks of the Community financed activities, undertakes to take whatever precautions are necessary to avoid any risk of conflict of interests and shall inform the Commission immediately of any such conflict of interest or any situation likely to give rise to any such conflict.
- (4) The following definitions shall apply:
 - a) Irregularity shall mean any infringement of a provision of applicable rules and contracts resulting from an act or an omission by an economic operator which has, or would have, the effect of prejudicing the general budget of the European Union by charging an unjustified item of expenditure to the general budget.
 - b) Fraud shall mean any intentional act or omission relating to: the use or presentation of false, incorrect or incomplete statements or documents, which has as its effect the misappropriation or wrongful retention of funds from the general budget of the European Communities or budgets managed by, or on behalf of, the European Communities; non disclosure of information in violation of a specific obligation with the same effect; the misapplication of such funds for purposes other than those for which they are originally granted.

⁷ OJ L 371, 27 December 2006, p. 4

- c) Active corruption is defined as the deliberate action of whosoever promises or gives, directly or through an intermediary, an advantage of any kind whatsoever to an official for himself or for a third party for him to act or to refrain from acting in accordance with his duty or in the exercise of his functions in breach of his official duties in a way which damages or is likely to damage the financial interests of the European Communities.
- d) Passive corruption is defined as the deliberate action of an official, who, directly or through an intermediary, requests or receives advantages of any kind whatsoever, for himself or a third party, or accepts a promise of such advantage, to act or to refrain from acting in accordance with his duty or in the exercise of his functions in breach of his official duties in a way which damages or is likely to damage the financial interests of the European Communities.

Article 29 Recovery of funds in case of irregularity or fraud

- (1) Any proven case of irregularity or fraud discovered at any time during the implementation of assistance under IPA or as the result of an audit will lead to the recovery of the funds by the Commission from the Beneficiary.
- (2) The national authorising officer shall recover the Community contribution paid to the Beneficiary from those who committed the irregularity, fraud or corruption or benefited from it, in accordance with national recovery procedures. The fact that the national authorising officer does not succeed in recovering all or part of the funds shall not prevent the Commission from recovering the funds from the Beneficiary.

Article 30 Financial corrections

- (1) In the case of decentralised management, in order to ensure that the funds are used in accordance with the applicable rules, the Commission shall apply clearance-of-accounts procedures or financial correction mechanisms in accordance with Article 53b(4) and 53c(2) of the Financial Regulation and as detailed in Sectoral Agreements or Financing Agreements.
- (2) A financial correction may arise following either:
 - identification of a specific irregularity, including fraud;
 - identification of a weakness or deficiency in the management and control systems of the Beneficiary;
- (3) If the Commission finds that expenditure under the programmes covered by IPA has been incurred in a way that has infringed applicable rules, it shall decide what amounts are to be excluded from Community financing.
- (4) The calculation and establishment of any such corrections, as well as the related recoveries, shall be made by the Commission, following the criteria and procedures provided for in Articles 32, 33 and 34 below. Provisions on financial corrections which have been set down in Sectoral Agreements or Financing Agreements shall apply in addition to this Framework Agreement.

Article 31 Financial adjustments

In the case of decentralised management the national authorising officer, who bears in the first instance the responsibility for investigating irregularities, shall make the financial adjustments where irregularities or negligence are detected in operations or operational programmes, by cancelling all or part of the Community contribution to the operations or the operational programmes concerned. The national authorising officer shall take into account the nature and gravity of the irregularities and the financial loss to the Community contribution.

Article 32 Criteria for financial corrections

- (1) The Commission may make financial corrections, by cancelling all or part of the Community contribution to a programme, in the situations referred to in Article 30(2) above.
- (2) Where individual cases of irregularity are identified, the Commission shall take into account the systemic nature of the irregularity to determine whether flat-rate corrections, punctual corrections or corrections based on an extrapolation of the findings should be applied. For the Rural Development Component, criteria for financial corrections are set out in Financing Agreements or Sectoral Agreements.
- (3) When deciding the amount of a correction, the Commission shall take into account the nature and gravity of the irregularity and/or the extent and financial implications of the weaknesses or the deficiencies found in the management and control system in the programme concerned.

Article 33 Procedure for financial corrections

- (1) Before taking a decision on a financial correction, the Commission shall inform the national authorising officer of its provisional conclusions and request his comments within two months.

Where the Commission proposes a financial correction on the basis of extrapolation or at a flat rate, the Beneficiary shall be given the opportunity to establish the actual extent of the irregularity, through an examination of the documentation concerned. In agreement with the Commission, the Beneficiary may limit the scope of this examination to an appropriate proportion or sample of the documentation concerned. Except in duly justified cases, the time allowed for this examination shall not exceed a period of two months after the two-month period referred to in the first subparagraph.

- (2) The Commission shall take account of any evidence supplied by the Beneficiary within the time limits mentioned in paragraph 1.
- (3) The Commission shall endeavour to take a decision on the financial correction within six months after opening the procedure as set out in paragraph 1.

Article 34 Repayment

- (1) Any repayment to the general budget of the European Union shall be effected before the due date indicated in the recovery order drawn up in accordance with Article 72 of the Financial Regulation. The due date shall be the last day of the second month following the issuing of the order.

- (2) Any delay in repayment shall give rise to interest on account of late payment, starting on the due date and ending on the date of actual payment. The rate of such interest shall be one-and-a-half percentage points above the rate applied by the European Central Bank in its main refinancing operations on the first working day of the month in which the due date falls.

Article 35 Re-use of community contribution

- (1) The resources from the Community contribution cancelled following financial corrections pursuant to Article 30 shall be paid to the Community Budget, including interest thereon.
- (2) The contribution cancelled or recovered in accordance with Article 31 above may not be re-used for the operation or operations that were the subject of the recovery or the adjustment, nor, where the recovery or adjustment is made for a systemic irregularity, for existing operations within the whole or part of the priority axis in which the systemic irregularity occurred.

Article 36 Monitoring in the case of decentralised management, monitoring committees

- (1) In the case of decentralised management, the Beneficiary shall, within six months after the entry into force of the first financing agreement, set up an IPA monitoring committee, in agreement with the Commission, to ensure coherence and coordination in the implementation of the IPA components.
- (2) The IPA monitoring committee shall be assisted by sectoral monitoring committees set up under the IPA components. They shall be attached to programmes or components. They may include representatives of civil society, where appropriate. More detailed rules may be provided for in Financing Agreements or Sectoral Agreements.
- (3) The IPA monitoring committee shall satisfy itself as to the overall effectiveness, quality and coherence of the implementation of all programmes and operations towards meeting the objectives set out in the multi-annual indicative planning documents and the financing agreements.
 - (a) The IPA monitoring committee may make proposals to the Commission, the national IPA co-ordinator and the national authorising officer for any actions to ensure the coherence and co-ordination between the programmes and operations implemented under the different components, as well as for any cross-component corrective measures needed to ensure the achievement of the global objectives of the assistance provided, and to enhance its overall efficiency. It may also make proposals to the relevant sectoral monitoring committee(s) for decisions on any corrective measures to ensure the achievements of programme objectives and enhance the efficiency of assistance provided under the programmes or IPA component(s) concerned;
 - (b) The IPA monitoring committee shall adopt its internal rules of procedure in compliance with a monitoring committee mandate established by the Commission, and within the institutional, legal and financial framework of the Republic of Croatia;

- (c) Unless otherwise provided in the monitoring committee mandate set out by the Commission, the following provisions shall apply:
- aa) The IPA monitoring committee shall include among its members representatives of the Commission, the national IPA co-ordinator, the national authorising officer, representatives of the operating structures, and the strategic co-ordinator.
 - bb) A representative of the Commission and the national IPA co-ordinator shall co-chair the IPA monitoring committee meetings;
 - cc) The IPA monitoring committee shall meet at least once a year. Intermediate meetings may also be convened on a thematic basis.

Article 37 Monitoring in the case of centralised and joint management

In the case of centralised and joint management, the Commission may undertake any actions it deems necessary to monitor the programmes concerned. In the case of joint management, these actions may be carried out jointly with the international organisation(s) concerned.

Article 38 Annual and final reports on implementation

- (1) The operating structures shall draw up a sectoral annual report and a sectoral final report on the implementation of the programmes for which they are responsible, in compliance with the procedures defined for each IPA component in Part II of the IPA Implementing Regulation.

The sectoral annual reports on implementation shall cover the financial year. The sectoral final reports on implementation shall cover the whole period of implementation and may include the last sectoral annual report.

- (2) The reports referred to in paragraph 1 shall be sent to the national IPA co-ordinator, the national authorising officer and to the Commission, after examination by the sectoral monitoring committees.
- (3) On the basis of the reports referred to in paragraph 1, the national IPA co-ordinator shall send to the Commission and the national authorising officer, after examination by the IPA monitoring committee, annual and final reports on the implementation of assistance under the IPA Regulation.
- (4) The annual report on implementation referred to in paragraph 3, which shall be sent by 31 August each year and for the first time in 2008, shall synthesise the different sectoral annual reports issued under the different components and shall include information about:
- a) progress made in implementing Community assistance, in relation to the priorities set up in the multi-annual indicative planning document and the different programmes;
 - b) financial implementation of Community assistance.

- (5) The final report on the implementation as referred to in paragraph 3 shall cover the whole period of implementation and may include the latest annual report mentioned in paragraph 4.

Article 39 Closure of programmes under decentralised management

- (1) After an application for final payment has been received by the Commission from the Beneficiary, a programme is considered closed as soon as one of the following occurs:
- payment of the final balance due by the Commission;
 - issuance of a recovery order by the Commission;
 - de-commitment of appropriations by the Commission.
- (2) The closure of a programme does not prejudice the right of the Commission to undertake a financial correction at a later stage.
- (3) The closure of a programme does not affect the obligations of the Beneficiary to continue to retain related documents.
- (4) In addition to paragraph 1 to 3 above, more detailed rules on the closure of programmes may be set out in Financing Agreements or Sectoral Agreements.

Article 40 Closure of programmes under centralised and joint management

- (1) A programme is closed when all the contracts and grants funded by this programme have been closed.
- (2) After a final payment application has been received, a contract or grant is considered closed as soon as one of the following occurs:
- payment of the final amount due by the Commission;
 - issuance of a recovery order by the Commission following receipt of the final payment application;
 - de-commitment of appropriations by the Commission.
- (3) The closure of a contract or grant does not prejudice the right of the Commission to undertake a financial correction at a later stage.
- (4) In addition to paragraph 1 to 3 above, more detailed rules on the closure of programmes may be set out in Financing Agreements or Sectoral Agreements.

SECTION VI FINAL PROVISIONS

Article 41 Consultation

- (1) Any question relating to the execution or interpretation of this Framework Agreement shall be the subject of consultation between the Contracting Parties leading, where necessary, to an amendment of this Framework Agreement.

- (2) Where there is a failure to carry out an obligation set out in this Framework Agreement which has not been the subject of remedial measures taken in due time, the Commission may suspend the financing of activities under IPA after consultation with the Beneficiary.
- (3) The Beneficiary may renounce in whole or in part the implementation of activities under IPA. The Contracting Parties shall set out the details of the said renunciation in an exchange of letters.

Article 42 Settlement of differences, arbitration

- (1) Differences arising out of the interpretation, operation and implementation of this Framework Agreement, at any and all levels of participation, will be settled amicably through consultation as provided for under Article 41.
- (2) In default of amicable settlement, either Contracting Party may refer the matter to arbitration in accordance with the Permanent Court of Arbitration Optional Rules for Arbitration Involving International Organisations and States in force at the date of this Framework Agreement.
- (3) The language to be used in the arbitral proceedings shall be English. The appointing authority shall be the Secretary-General of the Permanent Court of Arbitration following a written request submitted by either Contracting Party. The Arbitrator's decision shall be binding on all Parties and there shall be no appeal.

Article 43 Disputes with third parties

- (1) Without prejudice to the jurisdiction of the court designated in a contract as the competent court for disputes arising out of that contract between the parties to it, the European Community shall enjoy in the territory of the Republic of Croatia immunity from suit and legal process with respect to any dispute between the European Community and/or the Beneficiary and a third party, or between third parties, which directly or indirectly relates to the provision of Community Assistance to the Beneficiary under this Framework Agreement, except in so far as in any particular case the European Community has expressly waived its immunity.
- (2) The Beneficiary shall in any legal or administrative proceedings before a court, tribunal or administrative instance in the Republic of Croatia defend this immunity and take a position which takes duly account of the interests of the European Community. Where necessary, the Beneficiary and the European Commission shall proceed with consultations on the position to take.

Article 44 Notices

- (1) Any communication in connection with this Framework Agreement shall be made in writing and in the English language. Each communication must be signed and must be supplied as an original document or by fax.
- (2) Any communication in connection with this Framework Agreement must be sent to the following addresses:

For the Commission:

For the Beneficiary:

European Commission	Central Office for Development
Directorate-General Enlargement	Strategy and Co-ordination of
1049 Brussels	EU Funds
BELGIUM	Radnička cesta 80
Fax: +32 (2) 295.95.40	10000 Zagreb CROATIA
	Fax: +385 (1) 4569 150

Article 45 Annexes

The Annexes shall be deemed an integral part of this Framework Agreement.

Article 46 Entry into force

This Framework Agreement shall enter into force on the date on which the Contracting Parties inform each other in writing of its approval in accordance with the existing internal legislation or procedure of each of the Parties.

Article 47 Amendment

Any amendment agreed to by the Contracting Parties will be in writing and will form part of this Agreement. Such amendment shall come into effect on the date determined by the Contracting Parties.

Article 48 Termination

- (1) This Framework Agreement shall continue to be in force for an indefinite period unless terminated by written notification by one of the Contracting Parties.
- (2) On termination of this Framework Agreement, any assistance still in the course of execution shall be carried out to its completion in accordance with this Framework Agreement and any Sectoral Agreement and Financing Agreement.

Article 49 Language

This Framework Agreement is drawn up in two originals in the English language.

Done at Zagreb	Done at Zagreb
on 27 August 2007	on 27 August 2007
For the Government of the Republic of Croatia	For the Commission

Martina Dalić	Vincent Degert
State Secretary and National	Head of Delegation
IPA Co-ordinator	of the European Commission
CentralOffice for Development	to the Republic of Croatia
Strategy and Co-ordination	
of EU Funds	

ANNEX A

Allocation of functions and common responsibilities to the structures, authorities and bodies in accordance with Article 8 of the Framework Agreement between the Commission and the Beneficiary of 27 August 2007

Preliminary remark:

This list shows the main functions and common responsibilities of the structures, authorities and bodies concerned. It is not to be considered exhaustive. It supplements the core part of this Framework Agreement.

1) The Competent Accrediting Officer (CAO):

- a) The CAO shall be appointed by the Beneficiary. He shall be a high-ranking official in the government or the state administration of the Republic of Croatia.
- b) The CAO shall be responsible for issuing, monitoring and suspending or withdrawing the accreditation of the national authorising officer (NAO) both

as the head of the national fund bearing overall responsibility for the financial management of EU funds in the Republic of Croatia and being responsible for the legality and regularity of the underlying transactions;

with regard to the NAO's capacity to fulfil the responsibilities for the effective functioning of management and control systems under IPA.

The accreditation of the NAO shall also cover the national fund (NF).

The CAO shall notify the Commission of the accreditation of the NAO and shall inform the Commission of any changes regarding the accreditation of the NAO. This includes the provision of all relevant supporting information required by the Commission.

- c) Prior to accrediting the NAO, the CAO shall satisfy himself that the applicable requirements set out in Article 11 of the IPA Implementing Rules are fulfilled. This includes the verification of the compliance of the management and control system set up by the Beneficiary for effective controls in at least the areas set out in the Annex to the IPA Implementing Regulation (accreditation criteria). This annex provides for the following overall requirements:

Control environment (establishment and management of the organisation and the staff) comprising ethics and integrity policies, irregularity management and reporting, staff planning, recruitment, training and appraisal including sensitive post management, sensitive functions and conflicts of interest, establishment of legal bases for bodies and individuals, formal establishment of accountability, responsibility, delegated responsibility and any necessary related authority for all tasks and positions throughout the organisation);

Planning and risk management comprising risk identification, assessment and management, objective setting and allocation of resources against objectives, planning of the implementation process;

Control activities (implementation of interventions) comprising verification procedures, procedures for supervision by accountable management of tasks delegated to subordinates, including annual statements of assurance from subordinate actors, rules for each type of procurement and calls for proposals, procedures including checklists for each step of procurement and calls for proposals, rules and procedures on publicity, payment procedures, procedures for monitoring the delivery of co-financing, budgetary procedures to ensure the availability of funds, procedures for continuity of operations, accounting procedures, reconciliation procedures, reporting of exceptions, amongst others exceptions to normal procedures approved at appropriate level, unapproved exceptions and control failures whenever identified, security procedures, archiving procedures, segregation of duties and reporting of internal control weaknesses;

Monitoring activities (supervision of interventions), comprising internal audit with handling of audit reports and recommendations, evaluations;

Communication (ensuring all actors receive information necessary to fulfil their role) comprising the regular coordination meetings between different bodies to exchange information on all aspects of planning and implementation and the regular reporting at all appropriate levels on efficiency and effectiveness of internal control.

2) The National IPA Coordinator (NIPAC):

- a) The NIPAC shall be appointed by the Beneficiary. He shall be a high-ranking official in the government or the state administration of the Beneficiary.
- b) He shall ensure the overall coordination of assistance under IPA.
- c) The NIPAC shall ensure partnership between the Commission and the Beneficiary and close link between the general accession process and the use of pre-accession assistance under IPA. He shall bear the overall responsibility for
 - the coherence and coordination of the programmes provided under IPA;
 - the annual programming for the Transition Assistance and Institution Building Component at national level;
 - the co-ordination of the participation of the Beneficiary in the relevant cross-border programmes both with Member States and with other Beneficiary countries, as well as the transnational, interregional or sea basins programmes under other Community instruments. The NIPAC may delegate the tasks relating to this co-ordination to a cross-border co-operation co-ordinator.
- d) The NIPAC shall draw up and, after examination by the IPA monitoring committee, submit to the Commission the IPA annual and final reports on implementation as defined in Article 38 of this Framework Agreement and in

Article 61(3) of the IPA Implementing Regulation. He shall send a copy of these reports to the NAO.

3) The Strategic Co-ordinator:

a) A strategic co-ordinator shall be appointed by the Beneficiary to ensure the co-ordination of the Regional Development Component and Human Resources Development Component under the responsibility of the national IPA co-ordinator. The strategic co-ordinator shall be an entity within the state administration of the Beneficiary with no direct involvement in the implementation of components concerned.

b) The strategic co-ordinator shall in particular:

co-ordinate assistance granted under the Regional Development Component and the Human Resources Development Component;

draft the strategic coherence framework as defined in Article 154 of the IPA Implementing Regulation;

– ensure co-ordination between sectoral strategies and programmes.

4) The National Authorising Officer (NAO):

The NAO shall be appointed by the Beneficiary. He shall be a high-ranking official in the government or the state administration of the Beneficiary.

The NAO shall fulfil the following functions and assume the following responsibilities:

a) As the head of the national fund, bearing overall responsibility for the financial management of EU funds in the Republic of Croatia and being responsible for the legality and regularity of the underlying transactions. The NAO shall in particular fulfil the following tasks as regards these responsibilities:

- providing assurance about the regularity and legality of underlying transactions;
- drawing up and submitting to the Commission certified statements of expenditure and payment applications; he shall bear overall responsibility for the accuracy of the payment application and for the transfer of funds to the operating structures and/or final beneficiaries;
- verifying the existence and correctness of the co-financing elements;
- ensuring the identification and immediate communication of any irregularity;
- making the financial adjustments required in connection with irregularities detected, in accordance with Article 50 of the IPA Implementing Regulation;
- being the contact point for financial information sent between the Commission and the Beneficiary.

- b) being responsible for the effective functioning of management and control systems under IPA. The NAO shall in particular fulfil the following tasks as regards these responsibilities:

being responsible for issuing, monitoring and suspending or withdrawing the accreditation of the operating structures;

ensuring the existence and effective functioning of systems of management of assistance under IPA;

ensuring that the system of internal control concerning the management of funds is effective and efficient;

reporting on the management and control system;

ensuring that a proper reporting and information system is functioning;

following-up the findings of audit reports from the audit authority, in accordance with Article 18 of this Framework Agreement and Article 30(1) of the IPA Implementing Regulation;

immediately notifying the Commission, with a copy of the notification to the CAO, any significant change concerning the management and control systems.

As corollary to the responsibilities under a) and b) above, the NAO shall establish an Annual Statement of Assurance as defined in Article 17 of this Framework Agreement and following **ANNEX B** to this Agreement, which shall include:

- a) a confirmation of the effective functioning of the management and control systems;
- b) a confirmation regarding the legality and regularity of the underlying transactions;
- c) information concerning any changes in systems and controls, and elements of supporting accounting information.

If the confirmations regarding the effective functioning of the management and control systems and the legality and regularity of underlying transactions (a) and b) above) are not available, the NAO shall inform the Commission, copy to the CAO, of the reasons and potential consequences as well as of the actions being taken to remedy the situation and to protect the interests of the Community.

5) The National Fund (NF):

- a) The NF shall be a body located in a State level Ministry of the Beneficiary and shall have central budgetary competence and act as central treasury entity.
- b) The NF shall be in charge of tasks of financial management of assistance under IPA, under the responsibility of the NAO.
- c) The NF shall in particular be in charge of organising the bank accounts, requesting funds from the Commission, authorising the transfer of funds from the

Commission to the operating structures or to the final beneficiaries and the financial reporting to the Commission.

6) The Operating Structures:

- a) An operating structure shall be established for each IPA component or programme to deal with the management and implementation of assistance under IPA. The operating structure shall be a body or a collection of bodies within the administration of the Beneficiary.
- b) The operating structure shall be responsible for managing and implementing the IPA programme or programmes concerned in accordance with the principle of sound financial management. For those purposes, the operating structure shall carry a number of functions that include:

drafting the annual or multi-annual programmes;

monitoring programme implementation and guiding the work of the sectoral monitoring committee as defined in Article 36(2) of this Framework Agreement and in Article 59 of the IPA Implementing Regulation, notably by providing the documents necessary for monitoring the quality of implementation of the programmes;

drawing up the sectoral annual and final implementation reports defined in Article 38(1) and (2) of this Framework Agreement and in Article 61(1) of the IPA Implementing Regulation and, after their examination by the sectoral monitoring committee, submitting them to the Commission the NIPAC and the NAO;

ensuring that operations are selected for funding and approved in accordance with the criteria and mechanisms applicable to the programmes, and that they comply with the relevant Community and national rules;

setting up procedures to ensure the retention of all documents regarding expenditure and audits required to ensure an adequate audit trail;

arranging for tendering procedures, grant award procedures, the ensuing contracting, and making payments to, and recovery from, the final Beneficiary;

ensuring that all bodies involved in the implementation of operations maintain a separate accounting system or a separate accounting codification;

ensuring that the NF and the NAO receive all necessary information on the procedures and verifications carried out in relation to expenditure;

setting up, maintaining and updating the reporting and information system;

carrying out verifications to ensure that the expenditure declared has actually been incurred in accordance with the applicable rules, the products or services have been delivered in accordance with the approval decision, and the payment requests by the final Beneficiary are correct: These verifications shall cover

administrative, financial, technical and physical aspects of operations, as appropriate;

ensuring internal audit of its different constituting bodies;

ensuring irregularity reporting;

ensuring compliance with the information and publicity requirements.

- c) The heads of the bodies constituting the operating structure shall be clearly designated and shall be responsible for the tasks assigned to their respective bodies, in accordance with Article 8(3) of this Framework Agreement and with Article 11(3) of the IPA Implementing Regulation.

7) **The Audit Authority:**

- a) The audit authority shall be designated by the Beneficiary and shall be functionally independent from all actors in the management and control system and comply with internationally accepted audit standards.
- b) The audit authority shall be responsible for the verification of the effective and sound functioning of the management and control systems.
- c) The audit authority, under the responsibility of its head, shall in particular fulfil the following functions and assume the following responsibilities:
- During the course of each year, establishing and fulfilling an **annual audit work plan** which encompasses audits aimed at verifying:
 - the effective functioning of the management and control systems;
 - the reliability of accounting information provided to the Commission.

The audit work shall include audits of an appropriate sample of operations or transactions, and an examination of procedures.

The annual audit work plan shall be submitted to the NAO and the Commission before the start of the year in question.

- submitting reports and opinions as follows:
 - an **annual audit activity report** following the model in **ANNEX C** to this Framework Agreement and setting out the resources used by the audit authority, and a summary of any weaknesses found in the management and control system or in transaction findings from the audits carried out in accordance with the annual audit work plan during the previous 12 month period, ending on 30 September of the year concerned. The annual audit activity report shall be addressed to the Commission, the NAO and the CAO by 31 December each year. The first such report shall cover the period 1 January 2007 - 30 November 2007.

- an **annual audit opinion** following the model set out in **ANNEX D** to this Framework Agreement as to whether the management and control systems function effectively and conform to the requirements of this Framework Agreement and the IPA Implementing Regulation and/or any other agreements between the Commission and the Beneficiary. This opinion shall be addressed to the Commission, the NAO and the CAO. It shall cover the same period and have the same deadline as the annual audit activity report.
- an **opinion on any final statement of expenditure** submitted to the Commission by the NAO, for the closure of any programme or of any part thereof. Where appropriate, the final statement of expenditure may include payment applications in the form of accounts submitted annually. This opinion shall address the validity of the final payment application, the accuracy of the financial information, and, where appropriate, be supported by a final audit activity report. It shall follow the model provided in **ANNEX E** to this Framework Agreement. It shall be sent to the Commission and to the CAO at the same time as the relevant final statement of expenditure submitted by the NAO, or at least within three months of the submission of that final statement of expenditure.
- Further specific requirements for the annual audit work plan and/or the reports and opinions mentioned under the previous bullet point may be set out in the Sectoral Agreements or Financing Agreements.
- With regard to the methodology for the audit work, reports and audit opinions, the audit authority must comply with international standards on auditing in particular as regards the areas of risk assessment, audit materiality and sampling. That methodology may be complemented by any further guidance and definitions from the Commission, notably in relation to an appropriate general approach to sampling, confidence levels and materiality.

ANNEX B**to the Framework Agreement between the Commission and the
Government of the Republic of Croatia****Statement of Assurance¹****of the National Authorising Officer of the Republic of Croatia²**

I, (*name, first name, official title or function*), National Authorising Officer of the Republic of Croatia herewith present to the Commission the [statement of expenditure] [accounts and statement of expenditure]¹⁰ of the Instrument for Pre-accession (IPA) for the Republic of Croatia for the financial year 01/01/20xx to 31/12/20xx.

I declare that I have put in place, and supervised the operation of, a management and internal control system relating to the IPA component [1 to 5] (Annual Management Declaration).

I confirm, based on my own judgment and on the information at my disposal, including, *inter alia*, the results of the work of the internal audit, that:

The expenditure declared [and the accounts submitted]³ to the Commission during the financial year 01/01/20xx to 31/12/20xx give³[s], to the best of my knowledge, a true, complete and accurate view of the expenditure and receipts related to the IPA component [1 to 5] for the financial year mentioned above;

The management and control system has functioned effectively to provide reasonable assurance on the legality and regularity of the underlying transactions including, *inter alia*, the adherence to the principles of sound financial management;

The management and control system in operation for component [1 to 5] was not [significantly]⁴ changed as compared to the description provided at the moment of submitting the application for conferral of management (taking into account of changes notified to the Commission in previous years);

All relevant contractual agreements which could have a material effect on the expenditure declared [and the accounts submitted]³ during the reference period in the event of non-compliance have been complied with. There have been no incidences of non-compliance with Community rules that could have a material effect on the expenditure declared [and the accounts submitted]³ in the event of non-compliance.

I confirm that, where necessary, I have taken appropriate actions in respect of the reports and opinions from the audit authority issued to date in accordance with Article 29 of the IPA Implementing Rules.

¹ per component

² pursuant to Article 27 of the IPA Implementing Regulation

³ option to be selected for component 5

⁴ where appropriate

[This assurance is, however, subject to the following reservations <also describe remedial actions>:

...

...].

Furthermore, I confirm that I am not aware of any undisclosed matter which could be damaging to the financial interest of the Community.

(Place and date of issue

Signature
Name and official title or function of the National Authorising Officer)

ANNEX C

to the Framework Agreement between the Commission and the Government of the Republic of Croatia

Annual Audit Activity Report¹

of the Audit Authority of the Republic of Croatia²

addressed to

- the European Commission, Directorate–General ...
- the Competent Accrediting Officer (CAO) of the Republic of Croatia and
- [copy to]³ the National Authorising Officer (NAO) of the Republic of Croatia

INTRODUCTION

Identify the component/programme of IPA covered by the report

Indicate the bodies that have been involved in preparing the report, including the Audit Authority itself

Describe the steps taken for the preparation of the report

Indicate the scope of the audits (including the expenditure declared to the Commission for the year concerned in respect of the relevant operations)

Indicate the period which is covered by this annual audit activity report (*previous 12 months ending on 30/09/20xx*)

2. SUMMARY OF FINDINGS

Describe the nature and extent of findings arisen from both systems and substantive testing. (Categorise these findings by reference to their level of importance - "major", "intermediate" and "minor". The list of these findings is shown in the annex to this report). Indicate those errors, which are considered systemic in nature and assess the probability of a possible subsequent qualification linked to the errors. Describe and quantify any irregularities encountered.

3. CHANGES IN MANAGEMENT AND CONTROL SYSTEMS

Indicate any significant changes in the management and control systems as compared to the description provided for at the moment of submitting the application for conferral of

¹ per component

² pursuant to Article 29(2)(b) of the IPA Implementing Regulation

³ option to be selected

management (decentralised management) and since the last annual audit activity report.

Confirm whether or not the changes referred to have been communicated by the NAO in accordance with Annex A 4) b) of the Framework Agreement.

4. CHANGES TO THE ANNUAL AUDIT WORK PLAN

Indicate any changes that have been made to the annual audit work plan or are proposed, giving explanations and reasons.

Given the changes listed above, describe the audit approach adopted in response. Outline the implications of the changes and deviations, including an indication of the basis for selection of any additional audits in the context of the revised annual audit work plan.

5. SYSTEMS AUDITS

- Indicate the bodies that have carried out systems testing for the purpose of this report, including the Audit Authority itself.
- Attach a summary list of the audits carried out; indicate the materiality and confidence levels applied (%), where appropriate, and the date on which the audit report was forwarded to the Commission.
- Describe the basis for selection of the audits in the context of the annual audit work plan.
- Describe the principal findings and the conclusions drawn from the audit work for the management and control systems, including the adequacy of the audit trail and compliance with Community requirements and policies.
- Indicate any financial impact of findings.
- Provide information on the follow-up of the audit findings and in particular any corrective and preventive measures applied or recommended.

6. AUDITS OF SAMPLE OF OPERATIONS

Indicate the bodies that have carried out substantive testing for the purpose of this report, including the Audit Authority itself.

Attach a summary list indicating the number of audits carried out, the materiality and confidence levels applied (%), where appropriate, and the amount of expenditure checked, broken down by components, programme priority axis and/or measure if relevant, distinguishing between risk-based and statistical sampling, where appropriate. Provide the percentage of expenditure checked in relation to total eligible expenditure declared to the Commission (both for the period in question and cumulatively).

Describe the basis for selection of the operations inspected.

Describe the principal results of the substantive testing, indicating in particular, the overall rate of financial errors in proportion to the total expenditure audited resulting from the sample.

Provide information on the follow-up of errors the application of any financial adjustments and/or any remedial action plan.

Indicate any resulting financial corrections.

7. CO-ORDINATION BETWEEN AUDIT BODIES AND SUPERVISORY WORK OF THE AUDIT AUTHORITY

Describe the procedure for co-ordination between different national audit bodies and the audit authority itself (if applicable).

Describe the procedure for supervision applied by the audit authority to other audit bodies (if applicable).

8. FOLLOW-UP OF PREVIOUS YEARS' AUDIT ACTIVITY

- Provide information, where appropriate, on the follow-up to audit recommendations and results of audits of operations from earlier years.

9. RESOURCES USED BY THE AUDIT AUTHORITY

- Describe the resources used in order to establish this Annual Audit Activity Report

ANNEX: **Annual audit work plan** for the reference year (*previous 12 months ending on 30/09/20xx*)

[List of findings according to point 2 above]

[List of changes according to point 4 above]

[Summary list according to point 5 above following the model enclosed]

[Summary list according to point 6 above following the model enclosed]

[Summary list according to point 5 above] FOR SYSTEMS AUDITS

Date of performance of the systems audit	Programme/ system audited	Auditing entity	Expenditure declared in reference year	Total cumulative expenditure declared	Basis of selection of the programme

[Summary list according to point 6 above] FOR DECLARED EXPENDITURE AND SAMPLE AUDITS

Fund	Reference (CCI no)	Programme	Expenditure declared in ref year	Expenditure in ref year audited for the random sample		Amount and percentage (error rate) of irregular expenditure in random sample (3)		Other expenditure audited (4)	Amount of irregular expenditure in other expenditure sample	Total expenditure declared cumulatively	Total expenditure audited cumulatively as a percentage of total expenditure declared cumulatively	Materiality level (%)	Confidence level (%)
				1.	2.	Amount	%						

1. Amount of expenditure audited.

2. Percentage of expenditure audited in relation to expenditure declared to the Commission in the reference year.

3. Where the random sample covers more than one Fund or programme, the information is provided for the whole sample.

4. Expenditure from complementary sample and expenditure for random sample not in reference year.

ANNEX D

to the Framework Agreement between the Commission and the Government of the Republic of Croatia¹

Annual Audit Opinion

of the Audit Authority of the Republic of Croatia² on the management and control systems

addressed to

- the European Commission, Directorate-General
- the Competent Accrediting Officer (CAO) of the Republic of Croatia and
- [copy to]³ the National Authorising Officer (NAO) of the Republic of Croatia

Introduction:

I, (*name, first name, official title or function*), Head of the Audit Authority of the Republic of Croatia, (*name of Audit Authority designated*), have examined the functioning of the management and control systems for the operations under component [1 to 5] of the Instrument for pre-accession (IPA) during the previous 12-month period ended on (*date*), as presented in the description sent to the Commission on (*date*) at the moment of submitting the application for conferral of management (taking into account of changes notified to the Commission in previous years on (*date*) together with the changes identified in the annual audit activity report accompanying this opinion).

The objective of this examination is to issue an opinion on the conformity of the management and control systems with the Framework Agreement and/or any other agreements between the Commission and the Government of the Republic of Croatia in the framework of IPA and as to whether these management and control systems - designed to contribute to the production of reliable [statements of expenditure] [accounts and statements of expenditure]⁴ presented to the Commission and therefore to help to ensure, inter alia, the legality and regularity of the transactions underlying those statements - were operated effectively.

Respective responsibilities of the NAO and the auditors:

The NAO is responsible, inter alia, for the preparation and fair presentation of the Statement of Assurance in accordance with Article 25 of the IPA Implementing Regulation (IPA IR). This responsibility includes the expression of a representation as regards the truth, completeness and accuracy of the expenditure declared [and the accounts submitted] to the Commission, as well as whether the effective functioning

¹ per component

² pursuant to Article 29(2)(b) of the IPA Implementing Regulation

³ option to be selected

⁴ option to be selected depending on the component

of the management and control systems under IPA provides reasonable assurance as to the legality and regularity of transactions underlying the Statement.

The NAO should base his/her assessment upon all information at his/her disposal. This includes the work of the internal audit service.

My responsibility in this report – in accordance with Article 29(2)(b) 2nd indent of the IPA IR – is to **express an opinion** on the effective functioning of the management and control systems established for the operations under the IPA component [1 to 5] during the previous 12-month period ended on (*date*) in all material respects.

Our audits are organised with this objective in mind (together with the objective of also providing opinions on expenditure declared [and annual accounts of Component 5]⁵ and final statements of claim). We organise an overall audit work plan to fulfil all our responsibilities under Article 29 IPA IR. We did not plan and perform our audits with a view to be able to express an overall opinion on the reliability of the NAO's Statement of Assurance as such. However, we do state our conclusions whether the results of the audit work that we have carried out give rise to any significant doubts in respect of the Statement of Assurance. In particular we have assessed whether our audit findings are consistent with the presence or absence of reservations by the NAO to the Statement of Assurance. We conducted our audits in accordance with international auditing standards. Those standards require, inter alia, that we comply with ethical requirements, and that we plan and perform the audits to obtain reasonable assurance on which to base our opinion.

I believe that the work carried out provides a sound basis for our opinion.

Scope of the examination:

The audit assignments were carried out in accordance with the annual audit work plan in respect of this component during the 12-month period in question and reported in the annual audit activity report covering the period until ... (*date*).

Our system-based audit included an examination, on a test basis, of the design and operation of the management and control systems put in place by the beneficiary to effectively manage those risks which threaten the production of reliable [statements of expenditure] [accounts and statements of expenditure]³ presented to the Commission.

Indicate any limitations on the scope of the examination:

Explain any limitations

Auditors' Opinion:

[Option 1 - Unqualified opinion

Based on the examination referred to above, it is my opinion that for the period 1 October 20xx until 30 September 20xx+1) the management and control systems

⁵ option to be selected for component 5

established for the component [1 to 5] to contribute to the production of reliable [statements of expenditure] [accounts and statements of expenditure]³ presented to the Commission and, therefore, to help to ensure, inter alia, the legality and regularity of the transactions underlying those statements, functioned effectively and, concerning its design and operation, complied in all material respects with all applicable requirements of the IPA Framework Agreement and/or any other agreements between the Commission and the Government of the Republic of Croatia in the framework of IPA. Without expressing an opinion on the overall reliability of the Statement of Assurance I conclude that the Statement of Assurance issued by the NAO did not contain any representations that would be materially inconsistent with our audit findings and which would therefore provide any reason to doubt that the Statement of Assurance has been correctly drawn up in accordance with the applicable legislation.

The audits were conducted between DD/MM/20YY and DD/MM/20YY. A report on my findings is delivered at the same date as the date of this opinion.

(Place and date of issue

Signature

Name and official title or function of the Head of the Audit Authority designated)

[Option 2 - Qualified opinion⁶

Based on the examination referred to above, it is my opinion that for the period 1 October 20xx until 30 September 20xx+1) the management and control systems established for the component [1 to 5] to contribute to the production of reliable [statements of expenditure] [accounts and statements of expenditure]³ presented to the Commission and, therefore, to help to ensure, inter alia, the legality and regularity of the transactions underlying those statements, functioned effectively and, concerning its design and operation, complied in all material respects with all applicable requirements of the IPA Framework Agreement and/or any other agreements between the Commission and Government of the Republic of Croatia in the framework of IPA except in the following respects:

State and explain the qualifications (whether due to disagreement with the NAO or scope limitation); in particular, indicate the bodies concerned

Indicate whether the qualifications are of a recurring / systemic nature or one-off

As a consequence, [the Republic of Croatia] [the ... authority] [any other actor(s)] has failed to comply with the requirements of the IPA Framework Agreement and/or any other agreements between the Commission and the Government of the Republic of Croatia in the framework of IPA.

I estimate the impact of the qualification(s) to be ... EUR [%] of the total expenditure declared, corresponding to ... EUR [%] of the public contribution. The Community contribution affected is thus..... Without expressing an opinion on the overall reliability of the Statement of Assurance as a whole, I conclude that the Statement of Assurance issued by the NAO contained representation(s) that is / are materially

⁶ applicable due to either disagreement with the NAO or scope limitation.

inconsistent with our audit findings and which therefore provide(s) some reason to doubt that the Statement of Assurance has been correctly drawn up in accordance with the applicable legislation in this respect. This/These reservation(s) and inconsistency(ies) is / are: <describe reservation>

The audits were conducted between DD/MM/20YY and DD/MM/20YY. A report on my findings is delivered at the same date as the date of this opinion.

(Place and date of issue

Signature

Name and official title or function of the Head of the Audit Authority designated))

[Option 3 - Adverse opinion

Based on the examination referred to above, it is my opinion that for the period 1 October 20xx until 30 September 20xx+1) the management and control systems established for the IPA component [1 to 5] to contribute to the production of reliable [statements of expenditure] [accounts and statements of expenditure] presented to the Commission and, therefore, to help to ensure, inter alia, the legality and regularity of the transactions underlying those statements, did not function effectively and, concerning its design and operation, failed to comply, in significant respects, with applicable requirements of the IPA Framework Agreement and/or any other agreements between the Commission and the Government of the Republic of Croatia in the framework of IPA.

This adverse opinion is based on the following observation(s):

Describe the circumstances giving rise to the reservations – together with its significant compliance implications with Community rules - and name in particular the bodies affected, if applicable.

Because of the effects of the matters described in the preceding paragraph [Republic of Croatia] [the ... authority] [any other actor(s)] has **failed** to comply with the requirements of the IPA Framework Agreement and/or any other agreements between the Commission and (country) in the framework of IPA.

The audits were conducted between DD/MM/20YY and DD/MM/20YY. A report on my findings is delivered at the same date as the date of this opinion.

(Place and date of issue

Signature

Name and official title or function of the Head of the Audit Authority designated))

[Option 4 - Disclaimer of opinion

Because of the significance of the matter discussed in the preceding paragraph, **I do not express an opinion** on the effectiveness of the management and control systems under the IPA component [1 to 5] for the period 1 October 20xx until 30 September 20xx+1 and its conformity with the IPA Framework Agreement and/or any other

agreements between the Commission and the Government of the Republic of Croatia in the framework of IPA. Without expressing an opinion on the overall reliability of the Statement of Assurance as a whole, I conclude that the Statement of Assurance issued by the NAO contained representation(s) that is / are materially inconsistent with our audit findings and which therefore provide(s) some reason to doubt that the Statement of Assurance has been correctly drawn up in accordance with the applicable legislation in this respect. This/These reservation(s) and inconsistency(ies) is / are: <describe reservation>

(Place and date of issue

Signature

Name and official title or function of the Head of the Audit Authority designated)]

ANNEX E

to the Framework Agreement between the Commission and the Government of the Republic of Croatia¹

Audit Opinion ²

of the Audit Authority of the Republic of Croatia

on the final statement of expenditure of the [programme with reference: ...]

[on the accounts and statement of expenditure of component 5]³

[part ... of the programme with reference: ...]

[as supported by the final Audit Activity Report]⁴

addressed to

- the European Commission, Directorate-General
- the Competent Accrediting Officer (CAO) of the Republic of Croatia

1. Introduction

I, (*name, first name, official title or function*), Head of the Audit Authority of the Republic of Croatia, (*name of Audit Authority designated*), have examined the results of the audit work carried out on the programme (*indicate programme - title, component, period, reference (CCI) number*) by or under the responsibility of the Audit Authority in accordance with the audit work plan [and have carried out additional work as I judged necessary].

2. Respective responsibilities of the National Authorising Officer (NAO) and the auditors

In accordance with Article 25 of the IPA Implementing Regulation (IPA IR) the preparation and fair presentation of the expenditure statements submitted to the Commission, as well as ensuring the legality and regularity of the transactions underlying those statements, rest with the NAO.

[This responsibility includes: designing, implementing and maintaining internal control relevant to the preparation and fair presentation of annual accounts that are free from material misstatement, whether due to fraud or error; selecting and applying appropriate accounting policies; and making accounting estimates that are reasonable in the circumstances]³.

My responsibility in this report – in accordance with Article 29(2)(b) 3rd indent of the IPA IR - is to express an opinion [on the reliability of the final statement of expenditure] [on the reliability of statement of expenditure and annual accounts]† [and the validity of the final payment application] submitted by the NAO. I conducted the audits in accordance with international auditing standards.

¹ per component

² pursuant to Article 29(2)(b) of the IPA Implementing Regulation

³ option to be selected for component 5

⁴ Where appropriate, in any case not applicable to component 5

Those standards require that I plan and perform the audits in order to obtain reasonable assurance about whether the statement of expenditure [and the annual accounts]† [and the payment application for the final balance of the Community contribution to the programme] is [are] free of material misstatement [and the effectiveness of internal control procedures].

We organise an overall audit work plan to fulfil all our responsibilities under Article 29 of the IPA IR. The audits included [examination, on a test basis, of evidence supporting the amounts and disclosures in the final statement of expenditure and the payment application for the final balance of the Community contribution to the programme] [examination, on a test basis, of evidence supporting the information in the annual accounts, an examination of procedures and of an appropriate sample of transactions to obtain audit evidence about the amounts and disclosures in the statement of expenditure and the annual accounts]‡. [The audits covered compliance of payments with Community rules only as regards the capability of the accredited administrative structures to ensure that such compliance has been checked before payment is made]⁵.

I believe that my audits provide a reasonable basis for my opinion.

3. Scope of the examination

I have conducted my examination in accordance with Article 29(2)(b) IPA IR.

<The scope of our examination was not designed to form an opinion on the legality and regularity of the transactions underlying the final statement of expenditure submitted to the Commission.> ⁶<There were no limitations on the scope of the examination.>

The scope was further limited by the following factors:

- (a) ...
- (b) ...
- (c) ..., etc.

(Indicate any limitation on the scope of the examination, for example any systemic problems, weaknesses in the management and control system, lack of supporting documentation, cases under legal proceedings, etc., and estimate the amounts of expenditure and the Community contribution affected. If the Audit Authority does not consider that the limitations have an impact on the final expenditure declared, this should be stated.)

4. Errors and irregularities

[The error rates and cases of irregularity found in the audit work are not such as to preclude an unqualified opinion given the satisfactory way they have been dealt with by the NAO and the trend in the level of their occurrence over time.]

Or

[The rate of errors and irregularities found in the audit work and the way, they have been dealt with by the NAO, are such as to preclude an unqualified opinion. A list of these cases is provided in the final audit activity report together with an indication of their possible systemic character and the scale of the problem.]

⁵ Optional for component 5

⁶ Option to be selected

5. Auditors' opinion on the final statement of expenditure

[Option 1 - Unqualified opinion

(If there have been no limitations on the scope of the examination, and the error rates and cases of irregularity and the way they have been dealt with by the NAO do not preclude an unqualified opinion)

[Based on the examination referred to above covering the audit work carried out in accordance with Article 29(2)(b) IPA IR [and the additional work I have performed], it is my opinion that the accounts submitted to the Commission for the operations under the IPA component [1 to 5] for the period from (date) to (date) (in particular, the statement of expenditure) **are presented fairly, in all material respects** <, including those pertaining to the legality and regularity of the underlying transactions>⁷ [and the internal control procedures have operated satisfactorily]³.]

Or

[Based on the examination referred to above covering the audit work carried out in accordance with Article 29(2)(b) IPA IR [and the additional work I have performed], it is my opinion that the final statement of expenditure **presents fairly, in all material respects** - <including those pertaining to the legality and regularity of the underlying transactions>⁷ - the expenditure paid under the operational programme with reference:... of the IPA component [1 to 5] for the period from (date) to (date), and that the application for payment of the final balance of the Community contribution to this programme is valid.]

My audits were conducted between DD/MM/20YY and DD/MM/20YY.

(Place and date of issue

Signature

Name and official title or function of the Head of the Audit Authority designated))]

[Option 2 - Qualified opinion

(If there have been limitations on the scope of the examination and/or the error rates and cases of irregularity and the way they have been dealt with by the NAO calls for a qualified opinion but do not justify an unfavourable opinion for all the expenditure concerned)

[Based on the examination referred to above covering the audit work carried out in accordance with Article 29(2)(b) IPA IR [and the additional work I have performed], it is my opinion that the accounts submitted to the Commission for the operations under the IPA component [1 to 5] for the period from (date) to (date) are presented fairly in all material respects - <including those pertaining to the legality and regularity of the underlying

⁷ To be included optionally for components where applicable (see foot-note 6 above).

transactions>⁷ [and the internal control procedures have operated satisfactorily]³- **except** in the following respects:

- (a) ...
- (b) ...
- (c) ..., etc.

(state the qualifications, in particular the bodies concerned, and explain, e.g. whether they are of a recurring / systemic nature or one-off)

I estimate the impact of the qualification(s) to be [EUR] [%]... of the total expenditure declared, [corresponding to [EUR] [%] of the public contribution]. The Community contribution affected is thus].

Or

[Based on the examination referred to above covering the audit work carried out in accordance with Article 29(2)(b) IPA IR [and the additional work I have performed], it is my opinion that the final statement of expenditure presents fairly, in all material respects - <including those pertaining to the legality and regularity of the underlying transactions>⁷ the expenditure paid under the operational programme with reference:... of the IPA component [1 to 5] for the period from (date) to (date), and that the application for payment of the final balance of the Community contribution to this programme is valid **except** with regard to the matters referred to at point 3 above and/or to the observations at point 4 regarding the error rates and cases of irregularity and the way they have been dealt with by the NAO.

I estimate the impact of the qualification(s) to be [EUR] [%]... of the total expenditure declared, [corresponding to [EUR] [%] of the public contribution]. The Community contribution affected is thus].

My audits were conducted between DD/MM/20YY and DD/MM/20YY.

(Place and date of issue

Signature

Name and official title or function of the Head of the Audit Authority designated)]

[Option 3 - Adverse opinion

(If the nature and extent of the errors and of the cases of irregularities and the way they have been dealt with by the NAO are so pervasive that a qualification is deemed inadequate to disclose the misleading nature of the final statement of expenditure as a whole)

[Based on the examination referred to above covering the audit work carried out in accordance with Article 29(2)(b) IPA IR [and the additional work I have performed], and in particular in view of the nature and extent of the errors and of cases of irregularities and the fact that they have not been dealt with satisfactorily by the NAO as disclosed under point 4, it is my opinion that that the accounts submitted to the Commission for the operations under

the IPA component [1 to 5] for the period from (date) to (date) are **not** presented fairly, in all material respects [and the internal control procedures have not operated satisfactorily]³.]

OR

[Based on the examination referred to above covering the audit work carried out in accordance with Article 29(2)(b) IPA IR [and the additional work I have performed], it is my opinion that the final statement of expenditure does not present fairly, in all material respects - <including those pertaining to the legality and regularity of the underlying transactions>⁷ the expenditure paid under the operational programme with reference:... of the IPA component [1 to 5] for the period from (date) to (date), and that the application for payment of the final balance of the Community contribution to this programme is **not** valid.]

My audits were conducted between DD/MM/20YY and DD/MM/20YY.

(Place and date of issue

Signature

Name and official title or function of the Head of the Audit Authority designated)]

[Option 4 - Disclaimer of opinion

(If there have been major limitations on the scope of the examination such that no conclusion can be reached on the reliability of the final statement of expenditure without considerable further work)

[Based on the examination referred to above covering the audit work carried out in accordance with Article 29(2)(b) IPA IR [and the additional work I have performed], and in particular in view of the matters referred to at point 3, I am unable to express an opinion.

(Place and date of issue

Signature

Name and official title or function of the Head of the Audit Authority designated)]

– [copy to: National Authorising Officer (NAO) of the Republic of Croatia]⁶

ANNEX C FURTHER CONDITIONS FOR THE DELIVERY OF COMMUNITY ASSISTANCE

1 DEPUTISING

- (1) The Beneficiary shall ensure that a system of deputising is in place to ensure the continuity of the functions assigned to the national authorising officer.
- (2) Without prejudice of the aforementioned, the national authorising officer shall remain finally responsible for all the responsibilities vested in him in this Agreement and other agreements.

2 FURTHER RESPONSIBILITIES OF THE NAO

In addition to the functions and responsibilities laid down in Annex B to this Agreement, the national authorizing officer shall:

- (a) conclude the relevant agreements with each of the implementing agencies, which must be endorsed by the Commission;
- (b) ensure the flow of national and other co-financing resources;
- (c) ensure that the financing reporting system Perseus⁸ is regularly updated and reporting procedures properly respected by the national fund and the implementing agencies;
- (d) participate in the IPA monitoring committee;
- (e) participate in the Transition Assistance and Institution Building Monitoring Committee (the TAIB committee).

3 PAYMENTS

- (1) Payments by the Commission of the Community contribution shall be made within the limits of the funds available.
- (2) They shall take the form of: pre-financing, interim payments and payments of the final balance.
- (3) By 28 February each year, the national authorising officer shall send to the Commission a forecast of its likely payments applications for the financial year concerned and for the subsequent financial years.
- (4) The exchange of information concerning financial transactions between the Commission and the national authorising officer shall, where appropriate, be made by electronic means, using procedures agreed upon between them.
- (5) The combined total of pre-financing and interim payments shall not exceed 95% of the Community contribution.

⁸ Perseus is the current financial reporting system of the European Commission.

- (6) When the ceiling referred to in paragraph 5 above is reached, the national authorising officer shall only submit a new certified statement of expenditure and information about the amounts received when he/she requests the payment of the final balance.
- (7) Amounts set out in the programmes submitted by the national authorising officer, in certified statements of expenditure, in payment applications and in expenditure mentioned in the implementation reports, shall be denominated in euro. The national authorising officer shall convert the amounts of expenditure incurred in national currency into euro using the monthly accounting rate of the euro established by the Commission for the month during which the expenditure was registered in the accounts of the operating structure concerned.
- (8) Payments by the Commission to the national fund shall be made to the euro account. One euro account shall be opened for each of the IPA programmes concerned, and shall be used exclusively for transactions relating to that programme.
- (9) The national authorising officer shall ensure that the final beneficiaries receive the total amount of the public contribution in due time and in full. No specific charge or other charge with equivalent effect shall be levied which would reduce these amounts for the final beneficiaries.
- (10) The expenditure may be covered by Community financing only if it has been incurred and paid by the final beneficiary. Expenditure paid by final beneficiaries shall be substantiated by receipted invoices or accounting documents of equivalent probative value or other relevant documents, where, according to the programme, assistance is not a function of expenditure. Expenditure must have been certified by the national authorising officer.

4 ACCEPTABILITY OF PAYMENT APPLICATIONS

- (1) Without prejudice of establishing additional requirement if the circumstances so require, the Commission shall not approve a payment application until the following minimum requirements have been fulfilled:
 - (a) In the case of pre-financing by the Commission:
 - the national authorising officer has notified to the Commission the opening of the euro account concerned;
 - the accreditation delivered by the competent accrediting officer and the national authorising officer are in force and the conferral of management by the Commission remains valid;
 - the relevant financing agreement has entered into force.
 - (b) In the case of each interim payment made by the Commission:
 - the national authorising officer has sent to the Commission a payment application and a statement of expenditure relating to the payment in question;
 - the ceilings for Community assistance under each priority axis, as laid down in the Commission financing decision, have been respected;
 - the operating structure have sent the Commission the sectoral annual implementation reports, as referred to in Article 61(1) of Regulation (EC) 718/2007, including the most recent one;

- the audit authority has sent the Commission, in accordance with the first and second indent of Article 29(2)(b) of Regulation (EC) .../... the most recent annual audit activity report and opinion on the conformity of the management and control systems in place with the requirements of Regulation (EC) 718/2007 and those of any agreement between the Commission and the Beneficiary;
- the accreditations delivered by the competent accrediting officer and the national authorising officer are in force, and the conferral of management by the Commission remains valid.

If one or more of the conditions mentioned in this paragraph are not met, the Beneficiary and the national authorising officer shall, when so requested by the Commission and within the time limit fixed by the Commission, take the necessary steps to remedy the situation.

- (c) In the case of payment by the Commission of the final balance, in accordance with the deadline set down in Article 166 of Regulation (EC, Euratom) 1605/2002, as last modified by Regulation (EC, Euratom) No 1995/2006 of 13 December 2006:
- the national authorising officer has sent the Commission a final payment application and a final statement of expenditure;
 - the operating structure have sent to the Commission the sectoral final reports for the programme concerned, as required by Article 61(1) of Regulation (EC) No 718/2007;
 - the audit authority has sent the Commission, in accordance with the third indent of Article 29(2)(b) of Regulation (EC) No 718/2007, an opinion on any final statement of expenditure, supported by a final activity report;
 - the accreditation delivered by the competent accrediting officer and the national authorising officer are in force and the conferral of management by the Commission remains valid.

Failure to meet any of the conditions mentioned in this paragraph shall immediately result in the de-commitment of the final balance.

- (2) All or part of the payments may be suspended by the Commission where:
- (a) there is a serious deficiency in the management and control system of the programme which affects the reliability of the procedure for certification of payments and for which corrective measures have not been taken; or
 - (b) expenditure in a certified statement of expenditure is linked to a serious irregularity which has not been corrected;
 - (c) clarifications are needed regarding the information contained in the declaration of expenditure.
- (3) The Beneficiary shall be given the opportunity to present its observations within a period of two months before the Commission decides on a suspension in accordance with paragraph 2.

- (4) The Commission shall end suspension of all or part of the payments where the Beneficiary has taken the necessary measures to remedy the deficiency. If those measures have not been taken by the Beneficiary, the Commission may decide to cancel all or part of the Community contribution to the programme.

5 PRE-FINANCING

- (1) Pre-financing shall in principle represent 50% of the Community contribution to the programme concerned and it may be paid in yearly instalments. That rate may be raised if the national authorising officer demonstrates that the resulting amount will not cover the pre-financing of the contracts and grants signed at national level. Payments for the participation in Community programmes and agencies may amount to 100% of the Community contribution relating to this participation.
- (2) The amount to be pre-financed shall be calculated as the sum of the estimate of the amount to be contracted by year, and the actual amount for which contractual obligations have been entered into in the previous years. With the exception of that concerning participation in Community programmes and agencies, pre-financing shall only be paid once the first tender or call for proposals is launched.
- (3) The total amount paid as pre-financing shall be reimbursed to the Commission if no payment application for the programme concerned is sent within 15 months of the date on which the Commission pays the first pre-financing amount. The Community contribution to the programme concerned shall not be affected by such reimbursement.
- (4) The total pre-financing amount shall be cleared at the latest when the programme is closed. Throughout the lifetime of the programme, the national authorising officer shall use the pre-financing payment only to pay the Community contribution to expenditure in compliance with Regulation (EC) 718/2007.

6 INTERIM PAYMENTS

- (1) If it appears that the rules applicable have not been complied with or that Community funds have been improperly used, the Commission may reduce interim payments to the Beneficiary, or temporarily suspend them, in accordance with the provisions of Article 46 of Regulation (EC) 718/2007. It shall inform the Beneficiary accordingly.
- (2) The suspension or reduction of interim payments shall comply with the principle of proportionality and shall be without prejudice to the decisions of conformity and clearance-of-account decisions and financial corrections.

7 REALLOCATION OF FUNDS

- (1) The national authorizing officer may request a reallocation of funds within the same programme following a recommendation from the IPA monitoring Committee.
- (2) The reallocation requested shall be submitted to the Commission for approval, and shall be subject to a new Commission decision.
- (3) If the reallocation does not comprise substantial changes to the nature of the original programme and, as regards the financial element, it does not exceed 20% of the total amount allocated to the programme in question, subject to the limit of €4 million, the committee which gave an opinion on the original programme shall be informed.

8 STAFF, LOCATION AND OPERATIONAL COSTS OF THE NATIONAL FUND AND THE OTHER BODIES AND AUTHORITIES

- (1) The Beneficiary shall ensure that at its own cost the availability of the necessary human resources for the timely and correct execution of the tasks entrusted to the bodies and authorities designated under Article 21 of the IPA Implementing Regulation.
- (2) The Beneficiary shall provide at its own costs the necessary premises, office furniture and other facilities for the aforementioned bodies and authorities.
- (3) The operational costs of those bodies and authorities shall be borne by the Beneficiary.

9 BANK ACCOUNTS

- (1) The National Fund shall for each programme open up a separate euro bank account in the Central Bank or in a Government guaranteed bank account. The account shall, in principle, be interest-generating.
- (2) Any interest earned on any of the component-specific euro accounts remains the property of the Beneficiary. Interest generated by the financing by the Community of a programme shall be posted exclusively to that programme, being regarded as a resource for the Beneficiary in the form of a national public contribution, and shall be declared to the Commission whenever a payment application is submitted to the Commission.
- (3) The bank account shall be operated on the basis of a double signature system, requiring the signatures of the national authorizing officer and a senior accounting officer.
- (4) The national fund shall communicate to the Commission all relevant information on the accounts at the national fund as well as on all other accounts in the implementing agencies and others to which IPA funds have been transferred. Relevant information encompasses the name and address of the bank, the account number, the names of the account holders, the interest rates and any other information that the Commission deems appropriate.

10 ACCOUNTING AND AUDITS

- (1) The national fund shall operate an accounting system covering all contractual and other financial operations pertaining to all IPA financed programmes.
- (2) The accounts and operations of all relevant operating structures/implementing agencies and authorities may be checked at regular intervals by an outside auditor contracted by the Commission without prejudice to the responsibilities of the Commission and the European Court of Auditors as referred to in the Framework Agreement.
- (3) All documents related to a given programme shall be retained by the Beneficiary for at least three years after the closure of the programme. This period shall be interrupted either in case of legal proceedings or at the duly motivated request of the Commission.

- (4) By way of derogation from paragraph 3 above, written records of the entire procurement, grant award and contracting procedure shall be retained by the operating structure for a period of at least seven years from the payment of the balance of the contract.

11 REPORTING

- (1) The operating structure shall send the Commission, the national IPA co-ordinator and the national authorising officer a sectoral annual report by 30 June each year.
- (2) A sectoral final report shall be submitted to the Commission, the national IPA co-ordinator and the national authorising officer at the latest 6 months after the closure of the programme. The sectoral final report shall cover the whole period of implementation and include the last sectoral annual report.
- (3) Sectoral reports shall be examined by the TAIB committee prior to their transmission to the Commission, the national IPA co-ordinator and the national authorising officer. These sectoral reports shall be made in conformity with the financing reporting system Perseus.
- (4) Sectoral reports shall include the following information:
- (a) quantitative and qualitative elements about the progress made in implementing the programme, priority axes or operations, in relation to specific, verifiable targets;
 - (b) detailed information about the financial implementation of the programme;
 - (c) information on the steps taken by the operating structure or the TAIB committee to ensure the quality and effectiveness of implementation, in particular:
 - (i) the monitoring and evaluation measures, including data collection arrangements,
 - (ii) a summary of any significant problems encountered in implementing the programme and any subsequent measures taken,
 - (iii) the use made of technical assistance.
- (5) information on the activities to provide information on and publicise the programme, in accordance with Article 62 of the IPA Implementing Regulation.

12 MONITORING

- (1) In addition to the setting up of an IPA monitoring committee as described in the Framework Agreement, the national IPA co-ordinator shall establish a sectoral monitoring committee, the Transition Assistance and Institution Building Monitoring Committee, or 'TAIB committee, within six months after the entry into force of this Financing Agreement.
- (2) The TAIB committee shall meet at least twice a year, at the initiative of the Beneficiary or the Commission. It shall draw up its rules of procedure, in compliance with a sectoral monitoring committee mandate set out by the Commission, and within the institutional, legal and financial framework of the Beneficiary concerned. It shall adopt these rules of procedure in agreement with the national IPA co-ordinator, the national authorising officer and the IPA monitoring committee.
- (3) The TAIB committee shall be chaired by the national IPA co-ordinator. Its Members shall include the national authorising officer, the programme authorising officers and, where appropriate, other representatives of the operating structure, representatives of the Commission, as well as, where appropriate, representatives of international

financial institutions and civil society, designated by the Beneficiary in agreement with the Commission.

- (4) In accordance with Article 59(2) of Regulation (EC) 718/2007 the TAIB committee shall satisfy itself as to the effectiveness and quality of the concerned programmes and operations by, in particular:
- (a) reviewing implementation status reports detailing financial and operational progress of the programmes;
 - (b) reviewing the achievement of objectives and results of the programmes;
 - (c) reviewing procurement plans as well as relevant evaluation recommendations;
 - (d) discussing problematic issues and operations;
 - (e) proposing corrective actions as appropriate;
 - (f) reviewing the cases of fraud and irregularities and present the measures taken to recover the funds and to avoid the recurrence of similar cases;
 - (g) reviewing the annual audit work plan prepared by the audit authority and the findings and recommendations of the audits carried out.
- (5) The TAIB committee shall monitor all ongoing programmes under this component. In the case of, inter alia, investment operations, transfer of assets or privatizations, the Beneficiary shall monitor the programmes until their closure and shall notify the TAIB committee of any changes to the results of these programmes that significantly affect their impact, sustainability and ownership.
- (6) The TAIB committee may be assisted by sectoral monitoring sub-committees, set up by the Beneficiary to monitor programmes and operations of this component, grouped by monitoring sectors. Sub-committees shall report to the TAIB committee. They shall draw up and adopt their internal rules of procedure, in compliance with a mandate to be set out by the Commission.

13 ROADMAP FOR DECENTRALISATION WITH EX-POST CONTROLS

- (1) The Beneficiary shall establish a roadmap with indicative benchmarks and time limits to achieve decentralisation without *ex ante* controls by the Commission.
- (2) The Commission shall monitor the implementation of the roadmap mentioned in paragraph 1, and shall take due account of the results achieved by the Beneficiary in this context, in particular in the provision of assistance and in the negotiation process. The roadmap to achieve decentralization without *ex ante* controls may refer to a phased waiver of different types of ex-ante control.
- (3) The Beneficiary shall keep the Commission regularly updated with the progress made in the implementation of this roadmap.

14 TREATMENT OF RECEIPTS

- (1) Receipts for the purposes of IPA include revenue earned by an operation, during the period of its co-financing, from sales, rentals, service enrolment/fees or other equivalent receipts with the exception of:
 - (a) receipts generated through the economic lifetime of the co-financed investments in the case of investments in firms;
 - (b) receipts generated within the framework of a financial engineering measure, including venture capital and loan funds, guarantee funds, leasing;
 - (c) where applicable, contributions from the private sector to the co-financing of operations, which shall be shown alongside public contribution in the financing tables of the programme.
- (2) Receipts as defined in paragraph 1 above represent income which shall be deducted from the amount of eligible expenditure for the operation concerned. No later than the closure of the programme, such receipts shall be deducted from the relevant operation's eligibility expenditure in their entirety or pro-rata, depending on whether they were generated entirely or only in part by the co-financed operation.

15 ELIGIBILITY OF EXPENDITURE

- (1) Expenditure under the programme in Annex A shall be eligible for Community contribution if it has been incurred after the contracts and grants implementing such programme have been signed, except in the cases explicitly provided for in the Financial Regulation.
- (2) The following expenditure shall not be eligible for Community contribution under the programme in Annex A:
 - (a) taxes, including value added taxes;
 - (b) customs and import duties, or any other charges;
 - (c) purchase, rent or leasing of land and existing buildings;
 - (d) fines, financial penalties and expenses of litigation;
 - (e) operating costs;
 - (f) second hand equipment;
 - (g) bank charges, costs of guarantees and similar charges;
 - (h) conversion costs, charges and exchange losses associated with any of the component specific euro accounts, as well as other purely financial expenses;
 - (i) contributions in kind;
 - (j) any leasing costs;
 - (k) depreciation costs.

- (3) By way of derogation from paragraph 2 above, the Commission will decide on a case-by-case basis whether the following expenditure is eligible:
- (a) operating costs, including rental costs, exclusively related to the period of co-financing of the operation;
 - (b) value added taxes, if the following conditions are fulfilled:
 - (i) the value added taxes are not recoverable by any means;
 - (ii) it is established that they are borne by the final beneficiary, and
 - (iii) they are clearly identified in the project proposal.
- (4) Expenditure financed under IPA shall not be the subject of any other financing under the Community budget.

16 RETENTION OF DOCUMENTS

- (1) All documents related to a given programme shall be retained by the Beneficiary for at least three years after the closure of the programme. This period shall be interrupted either in the case of legal proceedings or at the duly motivated request of the Commission.
- (2) By way of derogation from paragraph 1, written records of the entire procurement, grant award and contracting procedure shall be retained by the operating structure for a period of at least seven years from the payment of the balance of the contract.

17 FURTHER RESPONSIBILITIES OF THE NATIONAL IPA COORDINATOR

Where the national IPA coordinator exercises his responsibility for the programming of the transition assistance and institution building component at national level, he/she shall carry out the following tasks:

- (a) organize the preparation of project proposals as referred to in Article 69 of the IPA Implementing Regulation.
- (b) elaborate and present to the Commission the project fiches referred to in Article 69 of the IPA Implementing Regulation.
- (c) monitor the technical execution of the national programmes.

18 DESIGNATION AND RESPONSIBILITIES OF THE PROGRAMME AUTHORISING OFFICERS

- (1) The national authorizing officer shall, after consulting the national IPA co-ordinator, designate programme authorizing officers to head the implementing agencies. They shall be officials within the state administration of the Beneficiary and shall be responsible for the activities mentioned in Section 6(b) of Annex A to the Framework Agreement, in accordance with Article 8(3) of the Framework Agreement and with Article 11(3) of the IPA Implementing Regulation.
- (2) Programme authorizing officers shall designate officials within the national administration as senior programme officers. Under the overall responsibility of the

programme authorizing officer concerned, senior programme officers shall carry out the following tasks:

- (a) be responsible for the technical aspect of the operations within the line ministries;
- (b) assist the programme authorizing officers in the good and timely preparation and implementation of operations at technical level;
- (c) be in charge of the co-ordination within each priority axis set down in the Beneficiary's project proposal.

19 DETAILED RULES ON THE ACCREDITATION OF THE OPERATING STRUCTURES

- (1) Where Community funds have been managed by existing national bodies in the Beneficiary under Regulation (EEC) No 3906/89 or Regulation (EC) No 2500/2001 prior to the date of entry into force of the IPA Implementing Regulation, those bodies (hereinafter referred to as the "existing national bodies") shall manage funds under the transition assistance and institution building component and the cross-border co-operation component, until the Commission adopts a Decision on conferral of management powers.
- (2) In no case the existing national bodies can manage funds under the transition assistance and institution building component or under the cross-border co-operation component without a conferral of management powers by the Commission in accordance with the IPA implementing rule for more than one year from the entry into force of the IPA Implementing Regulation.
- (3) The Commission shall decide whether to confer management powers on the existing national bodies in particular having regard to the list of deviations submitted in accordance with paragraph 4 and the decision taken by the national authorizing officer in accordance with paragraph 5.
- (4) The national authorizing officer shall carry out an assessment of the operating structure, which include the existing national bodies, with regard to the requirements referred to in Article 11 of the IPA Implementing Regulation. In particular, he/she shall establish a list of any requirements under the IPA Implementing Regulation, as set out in Article 11 therein, which the operating structure does not comply with, based on an opinion of an external auditor functionally independent from all actors in the management and control system. The list of deviations shall be sent to the Commission at the latest four months after the entry into force of the IPA Implementing Regulation.
- (5) Where the non-compliance referred to in paragraph 4 is deemed to be compatible with the efficient and effective functioning of the operating structures, the national authorizing officer may decide to accredit the bodies concerned.
At the latest five months after the entry into force of the IPA Implementing Regulation, he/she shall send to the Commission a decision relating to the accreditation of the bodies concerned. This decision shall include a roadmap, with time bound objectives, laying down the steps to be taken to remedy the non-compliance as set out in the list referred to in paragraph 4. The roadmap shall be agreed by the Commission.

- (6) Where the non-compliance referred to in paragraph 6 is not deemed to be compatible with the efficient and effective functioning of an operating structure, the national authorizing officer shall proceed to establish an accreditation for the operating structure concerned, in accordance with the provisions of Article 13 of the IPA Implementing Regulation.

20 DETAILED RULES ON THE CONFERRAL OF MANAGEMENT POWERS BY THE COMMISSION

- (1) In the event that the Commission decides to confer management powers on the "existing national bodies" mentioned in Section [18 *or* 19] (1) above, the Commission may lay down further conditions on the national authorities. In the event of further conditions, the Commission shall set a time limit for compliance by the national authorities for the conferral of management powers to remain effective. The Commission Decision shall also lay down the list of *ex-ante* controls mentioned in Article 12(4) of Annex B.
- (2) Irrespective of the national authorizing officer's decision, the Commission may decide to maintain, suspend or withdraw the conferral of management powers on any of the bodies concerned at any time.
- (3) At all stages, the national authorizing officer shall ensure that all the information required by the Commission is provided by the Beneficiary.

Članak 3.

Financijske obveze koje nastaju za Republiku Hrvatsku na temelju Sporazuma iz članka 1. ovog Zakona planirat će se u okviru proračuna za 2010. godinu i projekcija za 2011. godinu Državnog zavoda za nuklearnu sigurnost i Državnog zavoda za zaštitu od zračenja.

Članak 4.

Za provedbu ovoga Zakona nadležna su središnja tijela državne uprave nadležna za poslove financija, nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja.

Članak 5.

Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, Sporazum iz članka 1. ovoga Zakona, nije na snazi, te će se podaci o njegovom stupanju na snagu objaviti sukladno odredbi članka 30. stavka 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.

Članak 6.

Ovaj Zakon stupa na snagu danom objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Člankom 1. ovog Zakona određena je svrha Zakona, koja se sastoji u potvrđivanju Sporazuma o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europskih zajednica koji se odnosi na dio Višekorisničkog programa za nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja u okviru Instrumenta pretprijetne pomoći za 2008. godinu (decentralizirano upravljanje), a u skladu s odredbama članka 139. Ustava RH.

Članak 2. ovog Zakona sadrži tekst Sporazuma iz članka 1. ovog Zakona u izvorniku na engleskom jeziku i u prijevodu na hrvatski jezik, a u skladu s člankom 16. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.

Članak 3. ovog Zakona sadrži odredbe o osiguranju financijskih sredstava potrebnih radi izvršavanja Sporazuma iz članka 1. ovog Zakona.

Članakom 4. ovog Zakona o potvrđivanju Sporazuma iz članka 1. ovog Zakona određuju se središnja tijela državne uprave u čijem je djelokrugu provedba Sporazuma iz članka 1. ovog Zakona.

Članakom 5. ovog Zakona o potvrđivanju utvrđuje se podatak o stupanju na snagu predmetnog Sporazuma o financiranju.

Članakom 6. ovog Zakona određeno je stupanje na snagu Zakona o potvrđivanju Sporazuma iz članka 1. ovog Zakona.